

Hof van Beroep te Antwerpen
Sector V: Strafrecht – Strafkamers ten gronde
Sector VI: Strafrecht – K.I.

**Documentatieoverzicht van recent
gepubliceerde wetgeving, rechtspraak en
rechtsleer inzake strafrecht en
strafprocesrecht**

187ste editie
Mei - Juni 2025

Colofon

Documentatieoverzicht Strafrecht – Strafprocesrecht

Gerechtigd jaar 2024 - 2025 – Editie 187

Editie afgesloten op: 27 juni 2025

Publicatiedatum: 27 juni 2025

© Caroline VAN DEUREN

Senior Referendaris Hof van Beroep te Antwerpen

Britselei 55

2000 Antwerpen

Tel : +32 2 685 90 72

E-mail: caroline.vandeuren@just.fgov.be

Inhoudstafel

INHOUDSTAFEL	2
---------------------------	----------

1. WETGEVING	14
---------------------------	-----------

1.1. BELGISCHE REGELGEVING	14
---	-----------

1.2. EUROPESE REGELGEVING	14
--	-----------

1.3. OVERZICHTEN VAN WETGEVING	14
---	-----------

1.4. BELANGRIJKE WETSONTWERPEN EN –VOORSTELLEN	14
---	-----------

Wetsvoorstel tot wijziging van diverse bepaling voor wat betreft de invoering van de strafbaarstelling van de ontsnapping van gedetineerden en van de beschadiging of sabotage van een enkelband, <i>Parl.St. Kamer 2024-2025, 0907/001</i>	14
--	----

Wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering teneinde de vermelding van beslissingen van buitenlandse rechtscollages op het uittreksel van het Strafregister in overeenstemming te brengen met de vermelding van de beslissingen van de Belgische rechtscollages, <i>Parl.St. Kamer 2024-2025, 0908/001</i>	14
---	----

Wetsvoorstel tot strafbaarstelling van het straatracen, <i>Parl.St. Kamer 2024-2025, 0911/001</i>	15
--	----

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 24 februari 1921 teneinde de strafrechter de mogelijkheid te bieden om daders van druggerelateerde misdrijven rijongeschikt te verklaren, <i>Parl.St. Kamer 2024-2025, 0916/001</i>	15
--	----

Wetsontwerp houdende maatregelen met het oog op de vermindering van de overbevolking in de gevangenissen, <i>Parl.St. Kamer 2024-2025, 0927/001</i>	15
--	----

Wetsvoorstel betreffende de verwerking van persoonsgegevens, bij deelname aan een overleg georganiseerd op grond van artikel 458ter van het Strafwetboek, <i>Parl.St. Kamer 2024-2025, 0935/001</i>	16
--	----

2. RECHTSPRAAK.....	16
----------------------------	-----------

2.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSPRAAK	16
---	-----------

2.2. EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS.....	16
---	-----------

EHRM 3 april 2025 (Federici tegen Frankrijk), www.hudoc.echr.coe.int	16
--	----

Trefwoorden: Artikel 6 EVRM – Verdedigingsrechten – Onschuldpresumptie – Glazen cabine tijdens zitting – Geen schending.....	16
---	----

EHRM 29 april 2025 (Jaupi tegen Albanië), www.hudoc.echr.coe.int	17
--	----

Trefwoorden: Artikel 6 EVRM – Veroordeling bij verstek – Geen mogelijkheid getuigen te ondervragen	17
---	----

EHRM 27 mei 2025 (Engels t. België), www.hudoc.echr.coe.int	17
---	----

Trefwoorden: Artikel 6 EVRM – Veroordeling na verklaringen medeverdachten – Niet kunnen horen – Geen schending.....	17
--	----

2.3. HOF VAN JUSTITIE	18
------------------------------------	-----------

Hof van Justitie 3 april 2025 (C-701/23), www.curia.europa.eu	18
--	----

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Ne-bis-in-idembeginsel – Schengenuitvoeringsovereenkomst – Artikel 54 – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 50 – Beslissing tot voorlopige buitenvervolgstelling in een lidstaat ten aanzien van overleden natuurlijke personen die	
---	--

voorheen in dienst waren van een rechtspersoon – Strafvervolgning tegen deze rechtspersoon in een andere lidstaat – Niet-ontvankelijkheid.....	18
Hof van Justitie (Grote Kamer) 3 april 2025 (C-743/24), www.curia.europa.eu	18
Trefwoorden: Artikel 7 EVRM – Artikel 49, lid 1, Handvest EU (verbod op straffen met terugwerkende kracht) – Brexit – Handels- en samenwerkingsovereenkomst met het VK en Noord-Ierland – Aanhoudingsbevel – Overlevering – Nadelige wijziging voorwaarden voor vrijlating op proeftijd – Legaliteitsbeginsel inzake delicten en straffen – EHRM arrest 21 oktober 2013, Del Río Prada tegen Spanje.....	18
Hof van Justitie 10 april 2025 (C-481/23), www.curia.europa.eu	19
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Europees aanhoudingsbevel – Artikel 4, punten 4 en 6 – Gronden tot facultatieve weigering van de tenuitvoerlegging – Voorwaarde dat de feiten naar het strafrecht van de uitvoerende lidstaat onder zijn rechtsmacht vallen – Niet-definitieve veroordeling – Met het oog op strafvervolgning uitgevaardigd Europees aanhoudingsbevel	20
Hof van Justitie 8 mei 2025 (C-530/23), www.curia.europa.eu	20
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Richtlijn (EU) 2016/1919 – Rechtsbijstand – Richtlijn 2013/48/EU – Recht op toegang tot een advocaat in strafprocedures – Procedurele waarborgen voor kwetsbare personen – Vaststelling van de kwetsbaarheid van deze personen – Geen wettelijk vermoeden – Rechtstreekse werking – Ondervraging van een verdachte in afwezigheid van een advocaat – Toelaatbaarheid van bewijs dat is verkregen zonder eerbiediging van de procedurele rechten.....	21
2.4. HOF VAN CASSATIE.....	22
A. BEROEPEN TEGEN VONNISSEN EN ARRESTEN VAN CORRECTIONELE KAMERS.....	22
Hof van Cassatie 18 mei 2021 (P.20.1017.N), www.juportal.be	22
Trefwoorden: Verplichte voedselinformatie – Etikettering levensmiddelen – Taal van het taalgebied waar producten worden aangeboden – Voorwaarde – Europese regelgeving – Belgische regelgeving – Verenigbaarheid – Draagwijdte	22
Hof van Cassatie 18 mei 2021 (P.21.0245.N), www.juportal.be	23
Trefwoorden: 1. Raadkamer - Regeling van de rechtspleging - Verwijzingsbeschikking - Hoger beroep - Nietigheid of onregelmatigheid met betrekking tot de beschikking - Kamer van Inbeschuldigingstelling - Arrest dat het hoger beroep niet-ontvankelijk verklaart - Arrest dat de gegrondheid van het verweer onderzoekt - Ontvankelijkheid – Gevolg	23
2. Raadkamer - Regeling van de rechtspleging - Niet-bestreden beschikking waarbij geoordeeld werd dat de zaak niet in staat van wijzen is - Beschikking die rechtsmacht over dit geschilpunt uitput - Gevolg - Mogelijkheid om opnieuw uitspraak te doen over hetzelfde geschilpunt - Voorwaarden	23
3. Onpartijdige rechterlijke instantie - Beslissing over handhaving voorlopige hechtenis - Beoordeling van de gegrondheid van de strafvordering - Zelfde strafrechter - Gevolg - Grens	23
Hof van Cassatie 18 mei 2021 (P.20.0207.N), www.juportal.be	24
Trefwoorden: 1. OM - Verbeurdverklaring - Voorwaarde - Vordering van het openbaar ministerie - Verwittiging door de rechter - Geen verbeurdverklaring opgelegd door de eerste rechter - Hoger beroep - Gevolgen.....	24
2. Art. 149 GW – Strafzaken – Verbeurdverklaring – Facultatief – Motivering - Draagwijdte	24
3. Strafzaken - Verbeurdverklaring - Wederrechtelijke vermogensvoordelen - Geldwaarde die in de plaats komt van vermogensvoordelen - Afwezigheid van gegevens - Raming ex aequo et bono - Wijze	24
Hof van Cassatie 18 mei 2021 (P.21.0257.N), www.juportal.be	25
Trefwoorden: Burgerlijke rechtsvordering – Strafzaken – Gegrondverklaring – Schade voortvloeiende uit een als misdrijf gekwalificeerd feit – Inbreuk op de algemene zorgvuldigheidsplicht – Fout die geen misdrijf uitmaakt – Voorwaarde	25
Hof van Cassatie 18 mei 2021 (P.21.0454.N), www.juportal.be	25
Trefwoorden: 1. Strafzaken – Bewijslast – Beoordelingsvrijheid – Toestand van herhaling – Voorwaarden – Overgelegde stukken – Gevolgen.....	25
2. Strafzaken - Allerlei - Bewijs van de toestand van herhaling - Uittreksel uit het strafregister - Geen bewijs van de rechterlijke of administratieve beslissingen - Draagwijdte	25

3. Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Toestand van herhaling – Bestaan van een vroegere veroordeling met kracht van gewijsde - Voorwaarden - Beoordeling - Wijze	25
Hof van Cassatie 18 mei 2021 (P.21.0427.N), www.juportal.be	26
Trefwoorden: Bevoegdheid van de rechter – Hoger beroep – Grief beperkt tot de strafmaat – Schuldvraag – Ambtshalve grieven – Draagwijdte.....	26
Hof van Cassatie 18 mei 2021 (P.21.0040.N), www.juportal.be	27
Trefwoorden: 1. Samenstelling van het rechtscollège - Horen van getuigen op de rechtszitting - Wijziging van het rechtscollège - Herneming van de behandeling van de zaak – Gevolgen	27
2. Getuigen - Rechter ten gronde - Horen van getuigen op de rechtszitting - Recht op een eerlijk proces - Beoordeling van de bewijsmiddelen door de strafrechter zelf - Geloofwaardigheid van de getuigenverklaringen - Wijziging van het rechtscollège - Vervangende rechter die niet aanwezig was bij het getuigenverhoor - Compenserende maatregelen - Draagwijdte.....	27
Hof van Cassatie 18 mei 2021 (P.21.0135.N), www.juportal.be	27
Trefwoorden: Strafzaken - Behandeling van de strafvordering - Recht van verdediging - Verzoek tot uitstel om stukken te voegen - Beoordeling - Wijze	28
Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.21.0943.N), www.juportal.be	28
Trefwoorden: 1. Strafvordering - Verjaring - Schorsing - Aanvang - Wijze.....	28
2. Verjaring - Schorsing - COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 - Aanvang – Wijze.....	28
Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.21.1454.N), www.juportal.be	28
Trefwoorden: 1. Vonnissen en arresten - Vermeldingen - Toepasselijke wetsbepalingen - Opschorting - Bijzondere verbeurdverklaring van vermogensvoordelen – Wijze	28
2. Werking in de tijd - Artikel 6, tweede lid, Probawet - Wetswijziging - Opschorting - Bijzondere verbeurdverklaring van vermogensvoordelen - Facultatief karakter - Invloed	28
3. Strafzaken - Verjaring - Strafvordering - Schorsing - COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 - Verenigbaarheid met het gelijkheidsbeginsel – Gevolg.....	28
Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.21.1395.N), www.juportal.be	29
Trefwoorden: Hoger beroep – Lastgeving - Fouten of nalatigheden van de lasthebber - Overmacht – Gevolgen	29
Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.21.0583.N), www.juportal.be	29
Trefwoorden: 1. Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Devolutieve werking van het hoger beroep - Evocatie - Grens.....	30
2. Burgerlijke rechtsvordering – Strafzaken – Hoger beroep – Saisine van het appelgerecht – Grievens – Burgerlijke partij – Beroepen vonnis zonder uitspraak over een van de telastleggingen – Devolutieve werking van het hoger beroep – Gevolgen.....	30
3. Burgerlijke rechtsvordering – Strafzaken – Hoger beroep – Burgerlijke partij – Beslissing op strafrechtelijk gebied – Grens	30
Hof van Cassatie 19 april 2022 (P.22.0009.N), www.juportal.be	30
Trefwoorden: Strafzaken - Artikel 779, Gerechtelijk Wetboek - Samenstelling van de zetel - Rechtszitting waarop uitsluitend getuigen worden gehoord - Beoordeling van de zaak door andere rechters - Draagwijdte – Gevolg	30
Hof van Cassatie 19 april 2022 (P.22.0024.N), www.juportal.be	31
Trefwoorden: 1. Samenloop van verschillende misdrijven - Eenheid van opzet - Misdrijven waarvoor reeds een in kracht van gewijsde gegane beslissing is genomen - Berechting van andere feiten daterend van vóór de voormelde beslissing - Nieuwe straf - Straftoemeting - Eenparigheidsvereiste - Draagwijdte - Gevolg.....	31
2. Eerste in kracht van gewijsde gegane veroordeling - Veroordeling tot een bijdrage aan het Slachtofferfonds - Nieuwe berechting voor aan de eerste veroordeling voorafgaande feiten - Vaststelling dat alle feiten de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet - Toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek - Nieuwe veroordeling tot een bijkomende straf - Nieuwe veroordeling tot een bijdrage aan het Slachtofferfonds – Wettigheid	31
Hof van Cassatie 26 april 2022 (P.22.0208.N), www.juportal.be	31
Trefwoorden: Rechten van verdediging – Strafzaken – Wijziging van de strafbaarstelling	31
Hof van Cassatie 26 april 2022 (P.22.0022.N), www.juportal.be	31
Trefwoorden: 1. Artikel 6.3.c EVRM - Beklaagde - Recht op een eerlijk proces - Recht op persoonlijke aanwezigheid op het strafproces - Recht op overleg met een advocaat - Draagwijdte	32

Hof van Cassatie 3 mei 2022 (P.22.0040.N), www.juportal.be	32
Trefwoorden: 1. Strafzaken - Rechter ten gronde - Verplichting tot het horen van een getuige à charge – Beoordeling	
2. Strafzaken - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Beoordeling	33
3. Strafzaken - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Belang en onderling verband van de criteria over de noodzaak van een getuigenverhoor - Concrete toepassing van de criteria - Recht op een eerlijk proces in zijn geheel - Concrete omstandigheden van de zaak - Gebruik van een belastende verklaring van de getuige die niet doorslaggevend is voor het bewijs - Compenserende waarborgen voor de verdediging - Grens.....	33
4. Vermogensvoordelen - Financiële toestand van de beklaagde en recht op eigendom - Ernst van het strafbaar feit - Rol van de beklaagde in het geheel van de vervolgte feiten - Beoordeling	33
5. Vermogensvoordelen - Kosten verbonden aan het plegen van het misdrijf - Beoordeling.....	33
6. Vermogensvoordelen - Raming van het verbeurdverklaarde bedrag in billijkheid - Gegevens van het strafdossier - Voordeel dat de beklaagde uit het misdrijf heeft gehaald - Bestemming die de beklaagde gaf aan het vermogensvoordeel - Beoordeling.....	33
Hof van Cassatie 17 mei 2022 (P.21.1510.N), www.juportal.be	34
Trefwoorden: 1. Criminele organisatie - Leidend persoon van een criminele organisatie - Artikel 324ter, § 4, Strafwetboek - Begrip – Draagwijdte	
2. Prejudiciële vraag - Kaderbesluit 2008/675/JBZ van de Raad van 24 juni 2008 - Omzettingwet van 25 april 2014 - Artikelen 65, tweede lid, en 99bis Strafwetboek - Wijze waarop bij een nieuwe strafrechtelijke procedure rekening wordt gehouden met veroordelingen in andere lidstaten van de Europese Unie - Samenloop - Gescheiden berechting - Draagwijdte - Gevolg.....	35
Hof van Cassatie 28 september 2022 (P.22.0060.F), www.juportal.be	36
Trefwoorden: 1. Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Voertuigen - Overschrijding van de maximaal toegestane massa - Administratieve geldboete - Beroep - Correctionele rechtbank - Verwerping van het beroep - Aard van de beslissing - Weerslag op de vermelding van de wettelijke bepalingen en op de redenen.....	
2. Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Voertuigen - Overschrijding van de maximaal toegestane massa - Administratieve geldboete - Beroep - Correctionele rechtbank - Sanctionerend ambtenaar - Vervolgende partij - Begrip	36
3. Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Voertuigen - Overschrijding van de maximaal toegestane massa - Administratieve geldboete - Beroep - Correctionele rechtbank - Toezicht met volle rechtsmacht - Begrip - Sanctionerend ambtenaar - (Geen) hoedanigheid van rechter	36
4. Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Administratieve geldboete - Beroep - Correctionele rechtbank - Verwerping van het beroep - Aard van de beslissing - (Geen) mogelijkheid om de opschorting van de uitspraak te verlenen - (Geen) prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof	36
5. Schuldbestanddeel - Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Artikel 5, §§ 3 en 4 - Voertuig - Overschrijding van de maximaal toegestane massa - Reglementair misdrijf - Bewijslast - Arbeidsovereenkomst - Invloed.....	36
Hof van Cassatie 5 oktober 2022 (P.21.0024.F), www.juportal.be	38
Trefwoorden: 1. Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Vaststelling van een eenheid van opzet met misdrijven waarover reeds een in kracht van gewijsde gegane beslissing is genomen - Berechting van andere feiten daterend van vóór de voormelde beslissing - Nieuwe straf - Straftoemeting - Eenparigheidsvereiste – Draagwijdte	
2. Strafzaken - Strafvordering - Ontvankelijkheid - Regel "non bis in idem" - Toepassingsvoorwaarden - Identieke of substantieel dezelfde feiten – Beoordeling door de rechter - Toetsing door het Hof.....	38
3. Kracht van gewijsde - Strafzaken - Strafvordering - Ontvankelijkheid - Regel "non bis in idem" - Toepassingsvoorwaarden - Identieke of substantieel dezelfde feiten	38
4. Kracht van gewijsde - Strafzaken - Strafvordering - Ontvankelijkheid - Regel "non bis in idem" - Toepassingsvoorwaarde - Identieke of substantieel dezelfde feiten - Verschil in kwalificatie.....	38
Hof van Cassatie 2 november 2022 (P.22.0883.F), www.juportal.be	39
Trefwoorden: Devolutieve werking - Hoger beroep van het openbaar ministerie tegen een vrijsprekend vonnis - Grieven met betrekking tot de schuld en de straf - Rechtsmacht van de rechter om uitspraak te doen over een grond van niet-ontvankelijkheid van de strafdading	
Hof van Cassatie 2 november 2022 (P.22.0486.F – 22.0694.F), www.juportal.be	39

Trefwoorden: 1. Strafzaken - Onpartijdigheid van de rechter - Rechter die eerder al uitspraak heeft gedaan over een bijkomende straf van een andere beklaagde wegens dezelfde feiten – Gevolg.....	40
2. Deloyale handelingen van de onderzoeksrechter - Gevolg	40
3. Rechterlijk gewijsde – Gezag van gewijsde – Strafzaken - Toepasselijke bepalingen	40
4. Gezag van gewijsde - Draagwijdte - Grens - Misdrijf dat ten aanzien van andere beklaagden, die eerder werden berecht, bewezen is verklaard - Betwisting door de beklaagde van de bestanddelen van het misdrijf - Eerbiediging van het recht van verdediging	40
5. Strafvervolgung wegens corruptie - Eindbeslissing die het corruptiepact bewezen verklaart - Latere vervolging van de persoon die van passieve omkoping wordt verdacht - Gevolg.....	40
Hof van Cassatie 2 november 2022 (P.22.0838.F), www.juportal.be	41
Trefwoorden: Strafzaken - Deskundigenverslag - Verbetering van een vermelding van de deskundige - Draagwijdte.....	41
Hof van Cassatie 30 november 2022 (P.22.0635.F), www.juportal.be	41
Trefwoorden: Recht op bijstand van een advocaat – Plegen van een misdrijf – Beklaagde niet bijgestaan door een advocaat op het ogenblik waarop de verweten handeling werd verricht – Gevolg – (Geen) onoverkomelijke dwaling	41
Hof van Cassatie 19 november 2024 (P.24.0830.N), www.juportal.be	41
Trefwoorden: Beslag – Bewarend beslag - Ontdaging.....	41
Hof van Cassatie 3 december 2024 (P.24.0756.N), www.juportal.be	42
Trefwoorden: Straf – Straftoemeting – Rekening houden met in kracht van gewijsde getreden veroordelingen die dateren van na de bewezen verklaarde feiten	42
Hof van Cassatie 4 februari 2025 (P.24.1638.N), www.juportal.be	42
Trefwoorden: Hoger beroep – Saisine appelrechter – Grief – Begrip – Grief omtrent hoofdstraf – Gevolg bijkomende straf.....	42
Hof van Cassatie 25 februari 2025 (P.24.1506.N), www.juportal.be	43
Trefwoorden: Redelijke termijn – Beoordeling – Niet overschreden – Gevolg – Art. 27 VTSv.	43
Hof van Cassatie 25 maart 2025 (P.25.0033.N), www.juportal.be	44
Trefwoorden: Misdrijf – Toerekenbaarheid – Natuurlijke personen – Schulduitsluitingsgrond – Art. 71 Sw.....	44
Hof van Cassatie 25 maart 2025 (P.24.1647.N), www.juportal.be	44
Trefwoorden: Art. 417/1, 2° Sw. – Onmenselijke behandeling.....	44
Hof van Cassatie 25 maart 2025 (P.24.0781.N), www.juportal.be	45
Trefwoorden: 1. Taalwet Gerechtszaken – Verzoek tot taalwijziging – Niet voor de eerste keer in hoger beroep	45
2. Hoger beroep – Termijn – Laattijdig – Overmacht – Duur overmachtssituatie	45
Hof van Cassatie 25 maart 2025 (P.24.1509.N), www.juportal.be	45
Trefwoorden: 1. Dagvaarding – Artt. 702 en 860 Ger.W. – Niet van toepassing in strafzaken.....	46
2. Betekening en kennisgeving – Exploot van dagvaarding – Art. 43, eerste lid, 3° Ger.W. – Openbaar Ministerie – Beoordeling woon- of verblijfplaats beklaagde	46
3. Strafzaken – Bewijs – Bewijsvoering – Witwas – Verslag van CFI aan PK	46
4. Rechten van verdediging – Recht op bijstand van een raadsman naar eigen keuze - Geen absoluut recht op uitstel van behandeling van zijn zaak – Onaanastbare beoordeling rechter	46
Hof van Cassatie 25 maart 2025 (P.24.1472.N), www.juportal.be	47
Trefwoorden: 1. Misdrijf – Deelneming – Stellen van een positieve daad.....	47
2. Deelneming – Verdovende middelen – Productie van drugs in kader van een vereniging	47
Hof van Cassatie 25 maart 2025 (P.24.1400.N), www.juportal.be	48
Trefwoorden: 1. Legaliteitsbeginsel – Wijziging misdrijfomschrijving – Art. 195 Sv. – Vermelding wetsbepalingen.....	48
2. Onroerenderfgoeddecreet – Nieuwe strafbaarstelling.....	48
Hof van Cassatie 1 april 2025 (P.25.0085.N), www.juportal.be	48
Trefwoorden: Verzoek tot opleggen conclusietermijnen – Beoordeling rechter – Criteria – Motivering weigering.....	48
Hof van Cassatie 8 april 2025 (P.24.1036.N), www.juportal.be	49

Trefwoorden: Klacht met burgerlijkepartijstelling – Klager kan niet meer worden verhoord – Ontvankelijkheid ingestelde strafvordering – Gevolg.....	49
Hof van Cassatie 8 april 2025 (P.25.0002.N), www.juportal.be	49
Trefwoorden: 1. Art. 6 EVRM – Rechten van de verdediging – Verzoek tot horen van getuige à charge – Beoordeling – Criteria – Belangen van de samenleving, de slachtoffers en de getuigen zelf	49
2. Art. 6 EVRM – Rechten van de verdediging – Verzoek tot horen van getuige à charge – Beoordeling – Impact van verhoor op de psychische toestand van het slachtoffer	49
3. Art. 6 EVRM – Rechten van de verdediging – Verzoek tot horen van getuige à charge – Beoordeling – Compenserende factoren	49
Hof van Cassatie 8 april 2025 (P.25.0204.N), www.juportal.be	50
Trefwoorden: 1. Art. 6 EVRM – Verstek – Recht op verzet – Uitzondering.....	50
2. Verstek – Verzet – Beperking om misbruik tegen te gaan – Wettige reden van verschoning	50
3. Verstek – Verzet – Wil zich te onttrekken aan het gerecht – Beoordeling	50
Hof van Cassatie 8 april 2025 (P.25.0493.N), www.juportal.be	52
Trefwoorden: 1. Art. 3 EVRM – Opsluitingsomstandigheden – Verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling.....	52
2. Art. 3 EVRM – Opsluitingsomstandigheden – Bewijslast	52
Hof van Cassatie 22 april 2025 (P.25.0130.N), www.juportal.be	52
Trefwoorden: Redelijke termijn – Art. 27 VTSv. – Beoordeling – Zwaarwichtigheid is geen criterium .	53
Hof van Cassatie 22 april 2025 (P.25.0227.N), www.juportal.be	53
Trefwoorden: Straf – Geldboete – Precaire financiële toestand beklaagde – Beoordeling rechter – Rechter kan bij beoordeling het gegeven betrekken dat de beklaagde zelf verantwoordelijk of medeverantwoordelijk is voor zijn preciaire financiële toestand.....	53
Hof van Cassatie 22 april 2025 (P.24.1762.N), www.juportal.be	54
Trefwoorden: Burgerlijke rechtsvordering – Toekenning gevorderde provisionele schadevergoeding – Geen uitspraak over de gevorderde interesten – Rechtsmacht burgerlijke vordering niet uitgeput.....	54
Hof van Cassatie 29 april 2025 (P.24.1033.N), www.juportal.be	54
Trefwoorden: Opzettelijke slagen en verwondingen	55
Hof van Cassatie 29 april 2025 (P.25.0606.N), www.juportal.be	55
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Appelrechter – Verzoek tot voorlopige invrijheidstelling – Beoordeling – Motivering	55
Hof van Cassatie 29 april 2025 (P.25.0150.N), www.juportal.be	56
Trefwoorden: Rechtsplegingsvergoeding – Beklaagde heeft na een laatste appelconclusie reeds een deel van de gevorderde schadevergoeding voldaan – Gevolg voor berekening RPV.....	56
Hof van Cassatie 6 mei 2025 (P.24.1462.N), www.juportal.be	56
Trefwoorden: 1. Informatica – Verwerking persoonsgegevens – Wet Verwerking Persoonsgegevens 1992 – Verantwoordelijke voor de verwerking	57
2. Informatica – Verwerking persoonsgegevens – Wet Verwerking Persoonsgegevens 1992 – Persoonsgegevens – Een computerbestand in de vorm van een rekenblad – Verwerking.....	57
3. Informatica – Verwerking persoonsgegevens – Wet Verwerking Persoonsgegevens 1992 – Toepassingsgebied – Uitzondering	57
4. Misdrijf – Schade – Schadevergoeding – Morele schadevergoeding van €1 – Kan een werkelijke en concrete vergoeding van de schade zijn	57
Hof van Cassatie 6 mei 2025 (P.24.1750.N), www.juportal.be	58
Trefwoorden: 1. Onderzoek – Heterdaad – Voorafgaand aan de huiszoeking	58
2. Huiszoeking – Art. 3 Huiszoekingswet – Toestemming – Voorwaarden – Ondubbelzinnig, op basis van een geïnformeerde toestemming en zonder dwang.....	58
3. Drugwet – Huiszoeking – Art. 6bis, derde lid, Drugwet – Ernstige aanwijzingen aanwezigheid van de in de Drugwet genoemde stoffen	58
4. Huiszoekingswet – Huiszoeking – Begrip	58
Hof van Cassatie 6 mei 2025 (P.25.0084.N), www.juportal.be	59
Trefwoorden: 1. Conclusies – Conclusietermijn – Laattijdig – Gevolg – Tijdige mededeling – Akkoord van de partijen – Rechter moet de partijen niet bevragen.....	59
2. Herstelvordering – Meerdere mede-eigenaars	59

Hof van Cassatie 6 mei 2025 (P.25.0191.N), www.juportal.be	60
Trefwoorden: Straf – Straftoemeting – Motivering – Weigering om in te gaan op een verzoek om uitstel – Informatie betreffende de actuele professionele en sociale situatie van de beklaagde – Aanvoerplicht.....	
Hof van Cassatie 13 mei 2025 (P.24.0922.N), www.juportal.be	60
Trefwoorden: Onopzettelijk toebrengen van verwondingen en onopzettelijke doden – Artt. 418-419 Sw. – Andere factoren mede verantwoordelijk	
Hof van Cassatie 13 mei 2025 (P.25.0271.N), www.juportal.be	61
Trefwoorden: Misdrijf – Deelneming – Handelingen die volgen op het plegen van het misdrijf – Voorafgaandelijk overleg	
Hof van Cassatie 13 mei 2025 (P.25.0673.N), www.juportal.be	62
Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Correctionele rechtbank – Nieuwe en ernstige omstandigheden – Bevel tot aanhouding – Niet-naleving opgelegde voorwaarden	
2. Voorlopige hechtenis – Handhaving – Verzoek tot voorlopige invrijheidstelling – Verwerping – Motivering.....	
Hof van Cassatie 20 mei 2025 (P.25.0201.N), www.juportal.be	63
Trefwoorden: Beroepsverbod – Schending opgelegd beroepsverbod – Beoordeling	
Hof van Cassatie 20 mei 2025 (P.25.0186.N), www.juportal.be	63
Trefwoorden: Beoordeling schuld – Beklaagde kan of wil geen geloofwaardige verklaring verstrekken – Betrekken in beoordeling – Geen miskenning van recht op eerlijk proces, zwijgrecht, vermoeden van onschuld.....	
Hof van Cassatie 20 mei 2025 (P.25.0701.N), www.juportal.be	64
Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Detentieomstandigheden – Art. 3 EVRM – Verzoek voorlopige invrijheidstelling – Beoordeling rechter.....	
2. Voorlopige hechtenis – Verzoek voorlopige invrijheidstelling – Beoordeling – Motivering	
Hof van Cassatie 20 mei 2025 (P.25.0047.N), www.juportal.be	65
Trefwoorden: Burgerlijke rechtsvordering – Aannemelijk maken van geleden schade – Reële en persoonlijke schade – Beroepsvereniging – Reputatieschade.....	
Hof van Cassatie 27 mei 2025 (P.25.0212.N), www.juportal.be	66
Trefwoorden: Strafzaken – Gerechtskosten – 162 Sv. – Beperkt hoger beroep	
Hof van Cassatie 27 mei 2025 (P.25.0399.N), www.juportal.be	67
Trefwoorden: Vreemdeling – Illegaal verblijf – Dwangmaatregelen Terugkeerrichtlijn niet toegepast – Gevangenisstraf als vervangende straf	
Hof van Cassatie 10 juni 2025 (P.24.1217.N), www.juportal.be	67
Trefwoorden: Hoger beroep – Grieven – Ambtshalve grieven	
Hof van Cassatie 10 juni 2025 (P.24.1797.N), www.juportal.be	68
Trefwoorden: Vrijspraak – Hoger beroep burgerlijke partij – Burgerlijke rechtsvordering – Vermoeden van onschuld	
Hof van Cassatie 10 juni 2025 (P.25.0173.N), www.juportal.be	69
Trefwoorden: Rechtsplegingsvergoeding – Omvang – Afwijking van basisrechtsplegingsvergoeding – Criteria – Beoordeling	
Hof van Cassatie 10 juni 2025 (P.25.0317.N), www.juportal.be	70
Trefwoorden: Redelijke termijn – Berekening – Aanvangspunt.....	
Hof van Cassatie 10 juni 2025 (P.25.0516.N), www.juportal.be	70
Trefwoorden: Straf – Uitstel – Probatieuitstel – Vordering tot herroeping – Dagvaarding – Verblijfplaats – Beoordeling.....	
Hof van Cassatie 24 juni 2025 (P.25.0516.N), www.juportal.be	71
Trefwoorden: Straf – Uitstel – Probatieuitstel – Vordering tot herroeping – Dagvaarding – Verblijfplaats – Beoordeling.....	
B. BEROEPEN TEGEN ARRESTEN VAN DE K.I.....	71
Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.22.0274.N), www.juportal.be	71
Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Verzoek tot opheffing, wijziging of vrijstelling van voorwaarden - Vormvereisten - Raadkamer – Wijze.....	

2. Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Verzoek tot opheffing, wijziging of vrijstelling van voorwaarden - Raadkamer - Termijn - Gevolgen.....	71
3. Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Verzoek tot opheffing, wijziging of vrijstelling van voorwaarden - Taak van het onderzoeksgerecht - Gevolgen	71
4. Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Verzoek tot opheffing, wijziging of vrijstelling van voorwaarden - Taak van het onderzoeksgerecht - Motivering - Onaantastbare beoordeling - Toezicht door het Hof - Draagwijdte	71
5. Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Verzoek tot opheffing, wijziging of vrijstelling van voorwaarden - Taak van het onderzoeksgerecht - Beoordeling - Redelijke termijn - Criteria - Motivering - Wijze.....	71
Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.22.0295.N), www.juportal.be	72
Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel – Tenuitvoerlegging – Weigeringsgronden – Artikel 4, 5° - Afbreuk aan de fundamentele rechten zoals bevestigd door artikel 6 EVRM – Aanvoeringsplicht – Onaantastbare beoordeling door de rechter – Toezicht door het Hof – Wijze	
Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.22.0258.N), www.juportal.be	73
Trefwoorden: Raadkamer - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Eerste verschijning - Inzage van het dossier - Stukken uit een ander gerechtelijk onderzoek - Gevolg.....	
Hof van Cassatie 19 april 2022 (P.22.0056.N), www.juportal.be	73
Trefwoorden: Zevende Aanvullend Protocol - Artikel 4.1 - Recht om niet tweemaal te worden berecht of gestraft - Voorwaarden - Onherroepelijke beslissing van veroordeling of vrijspraak over dezelfde persoon - Beslissing van het onderzoeksgerecht tot buitenvervolginstelling - Draagwijdte - Gevolg..	
Hof van Cassatie 26 april 2022 (P.22.0532.N), www.juportal.be	74
Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel – Persoon die door een Staat aan België is overgeleverd in uitvoering van een eerste Europees aanhoudingsbevel – Tweede Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd door een andere Staat – Tenuitvoerlegging – Toestemming van de eerste Staat.....	
Hof van Cassatie 3 mei 2022 (P.22.0548.N), www.juportal.be	75
Trefwoorden: 1. Redelijke termijn van de voorlopige hechtenis - Handhaving - Vereiste van een van een nauwkeurig, geactualiseerd en individueel onderzoek - Hernieuwde beoordeling van eerdere gegevens – Voorwaarden	
2. Redelijke termijn van de voorlopige hechtenis - Handhaving - Het ontbreken van een recent verhoor van de aangehouden in verdenking gestelde - Gevolg.....	
3. Voorlopige hechtenis – Handhaving - Invrijheidstelling van een medeverdachte - Collusiegevaar - Beoordeling.....	
4. Vermoeden van onschuld - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Eerdere veroordeling van de in verdenking gestelde. - Recidivegevaar - Redelijke termijn van de voorlopige hechtenis - Beoordeling	
5. Voorlopige hechtenis – Handhaving - Regelmatigheid van de procedure - Ernstige aanwijzingen van schuld - Controle prima facie op de regelmatigheid van het bewijs - Ontbreken van een verzoek tot een zuiveringsprocedure op basis van artikel 235bis Wetboek van Strafvordering - Gevolg.....	
Hof van Cassatie 3 mei 2022 (P.22.0537.N), www.juportal.be	76
Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Bevel tot aanhouding - Voorafgaande ondervraging door de onderzoeksrechter - Doel en wijze van de ondervraging - Gelegenheid van de verdachte om opmerkingen te geven over de hem verweten feiten	
2. Recht op een eerlijk proces - Zwijgrecht - Voorlopige hechtenis - Bevel tot aanhouding - Voorafgaande ondervraging door de onderzoeksrechter - Kennisgeving van de strafbare feiten en van de mogelijkheid tot het uitvaardigen van een bevel tot aanhouding. - Dadelijk inroepen van het zwijgrecht - Ontbreken van vragen over de strafbare feiten en ernstige aanwijzingen van schuld - Gevolg	
Hof van Cassatie 28 september 2022 (P.22.1186.F), www.juportal.be	77
Trefwoorden: Vreemdeling - Taalgebruik - Voortzetting van het illegaal verblijf na een weigering van verblijf - Bevel om het grondgebied te verlaten gepaard met een vasthoudingsmaatregel - Gevolg....	
Hof van Cassatie 28 september 2022 (P.22.1180.F), www.juportal.be	78
Trefwoorden: Vreemdeling - Administratieve vasthouding - Verzoek tot invrijheidstelling - Raadkamer - Beslissing alvorens recht te doen - Prejudiciële vraag - Hoger beroep - Ontvankelijkheid	
Hof van Cassatie 28 september 2022 (P.22.1198.F), www.juportal.be	78

Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoezicht prima facie - Verdaging naar een latere datum van het uitgebreide toezicht op de wettigheid van een bewijsmiddel	78
2. Hoger beroep - Vernietiging van de beroepen beschikking - Eerste hoger beroep niet-gegrond en tweede hoger beroep zonder bestaansredenen - Tegenstrijdige beschikkingen - Cassatieberoep - Belang van de grief	78
Hof van Cassatie 5 oktober 2022 (P.22.1207.F), www.juportal.be	79
Trefwoorden: Onderzoeksgerechten - Maatregel tot vasthouding van een vreemdeling - Beroep bij de rechterlijke macht - Opeenvolgende hechtenistitels - Wettigheidstoezicht - Eindbeslissing over de wettigheid van een administratieve beslissing tot vrijheidsberoving – Nieuw onderzoek in het kader van het beroep tegen de titel die deze beslissing heeft vervangen - Miskenning van het gezag van gewijsde	79
Hof van Cassatie 5 oktober 2022 (P.22.1200.F), www.juportal.be	80
Trefwoorden: 1. Art. 15 GW - Bescherming van de woning - Vrijheidsberoving in een woning – Inmenging door een openbaar gezag in de uitoefening van het recht op eerbiediging van de woning - Wettelijke grondslag	80
2. Art. 22 GW - Bescherming van de woning - Afstand van recht - Vrijheidsberoving in een woning - Voorwaarde - Vereiste van schriftelijke en voorafgaande toestemming van de persoon die het werkelijke genot heeft van de plaats	80
3. Art. 22 GW - Bescherming van de woning - Vrijheidsberoving in een woning	80
4. Art. 22 GW - Bescherming van de woning - Afstand van recht	80
Hof van Cassatie 5 oktober 2022 (P.22.0487.F), www.juportal.be	81
Trefwoorden: Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Mededeling van het dossier door de onderzoeksrechter aan het openbaar ministerie - Mededeling zonder enige onderzoekshandeling te verrichten - Regelmatigheid	81
Hof van Cassatie 2 november 2022 (P.22.0026.F), www.juportal.be	81
Trefwoorden: Burgerlijke partijstelling bij rechtsvordering voor de onderzoeksrechter - Regeling van de rechtspleging - Buitenvervolginstelling - Hoger beroep van de burgerlijke partij dat een misbruik uitmaakt - Verhoogde rechtsplegingsvergoeding - Schadevergoeding wegens tergende en roekeloze rechtspleging - Cumulatie - Wettigheid	81
Hof van Cassatie 30 november 2022 (P.22.1511.F), www.juportal.be	82
Trefwoorden: 1. Verjaring van de straf - Europees aanhoudingsbevel - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van straffen - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Facultatieve weigeringsgrond - Uitvoering van de straffen in België - Beschikking tot tenuitvoerlegging van een magistraat van de beslissingsstaat die drie veroordelingen voegt - Draagwijdte - Invloed op de verjaring van de straf in België	82
2. Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van straffen - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Facultatieve weigeringsgrond - Uitvoering van de straffen in België - Toepassing van de regels betreffende de samenloop tussen verschillende in de beslissingsstaat uitgesproken veroordelingen - Bevoegd gerecht - (Geen) inaanmerkingneming van de samenloop door het onderzoeksgerecht	82
Hof van Cassatie 30 november 2022 (P.22.1529.F), www.juportal.be	82
Trefwoorden: 1. Tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van straffen - Verzoek om bijkomende inlichtingen - Antwoord van de autoriteiten van de beslissingsstaat - Toereikendheid - Beoordeling door het onderzoeksgerecht	83
2. Europees aanhoudingsbevel - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van straffen - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Facultatieve weigeringsgrond - Uitvoering van de straffen in België - Toepassing van de regels betreffende de samenloop tussen verschillende in de beslissingsstaat uitgesproken veroordelingen - Bevoegd gerecht - (Geen) inaanmerkingneming van de samenloop door het onderzoeksgerecht	83
3. Verjaring van de straf - Europees aanhoudingsbevel - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van straffen - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Facultatieve weigeringsgrond - Uitvoering van de straffen in België - Beslissing van de procureur van de beslissingsstaat tot voeging van de veroordelingen - Draagwijdte - Invloed op de verjaring van de straf in België	83

4. Hof van Justitie van de Europese Unie - Verplichting voor het Hof tot het stellen van de vraag - Geen twijfel over de betekenis van de toepasselijke regel - Gevolg	83
Hof van Cassatie 28 december 2022 (P.22.1695.F), www.juportal.be	84
Trefwoorden: 1. Strafzaken - Toezicht op de handhaving van de voorlopige hechtenis - Rechter die uitspraak heeft gedaan in raadkamer - Rechter die uitspraak heeft gedaan in hoger beroep	84
2. Strafzaken - Toezicht op de handhaving van de voorlopige hechtenis - Rechter die uitspraak heeft gedaan in raadkamer - Rechter die uitspraak heeft gedaan in hoger beroep - Zelfde zaak	84
Hof van Cassatie 17 december 2024 (P.24.0424.N), www.juportal.be	84
Trefwoorden: Onderzoeksgerecht – Beschikking tot buitenvervolginstelling – Hoger beroep burgerlijke partij – Rechtsplegingsvergoeding	84
Hof van Cassatie 8 april 2025 (P.25.0485.N), www.juportal.be	85
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Hoger beroep – Berichtgeving aan raadsman van de verdachte van de rechtszitting – Art. 30, §2, vijfde lid VHW – Niet voorgeschreven op straffe van nietigheid – Vraag naar afstand van recht op bijstand van een raadsman	85
Hof van Cassatie 8 april 2025 (P.25.0486.N), www.juportal.be	85
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Schriftelijke vordering OM – Geen conclusie	85
Hof van Cassatie 8 april 2025 (P.25.0453.N), www.juportal.be	86
Trefwoorden: 1. Art. 3 EVRM – Detentieomstandigheden – Bewijslast – Uitgebreide en gedetailleerde alsook geloofwaardige beschrijving van de opsluitingsomstandigheden	86
2. Art. 3 EVRM – Detentieomstandigheden – Bewijslast – Uitgebreide en gedetailleerde alsook geloofwaardige beschrijving van de opsluitingsomstandigheden – Onderzoeksgerecht – Weigering van van uitstel voor onderzoek omstandigheden – Gevolg	86
Hof van Cassatie 16 april 2025 (P.25.0531.N), www.juportal.be	86
Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel – Opgesteld in het Engels – Vertaling	87
Hof van Cassatie 22 april 2025 (P.25.0519.N), www.juportal.be	87
Trefwoorden: Vreemdelingen – Art. 15 GW – Onschendbaarheid van de woning – Afstand van recht – Criteria – Huiszoeking – Huiszoekingswet – Een mondelinge toestemming volstaat niet	87
Hof van Cassatie 22 april 2025 (P.25.0542.N), www.juportal.be	88
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Beoordeling	88
Hof van Cassatie 22 april 2025 (P.24.1417.N), www.juportal.be	89
Trefwoorden: 1. Art. 3 EVRM – Politiegeweld – Weerlegbaar vermoeden – Onaantastbare beoordeling onderzoeksgerecht strikte noodzakelijkheid van het politiegeweld	89
2. Rechtsplegingsvergoeding – Werden de op een rechtsplegingsvergoeding gerechtigde partijen bijgestaan door eenzelfde raadsman? – Beoordeling	89
Hof van Cassatie 13 mei 2025 (P.25.0677.N), www.juportal.be	91
Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel – Weigering – Gevaar voor fundamentele rechten van de betrokken persoon – Wederzijds vertrouwen – Precieze gegevens die wijzen op een kennelijk gevaar	91
Hof van Cassatie 13 mei 2025 (P.25.0660.N), www.juportal.be	91
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Onderzoeksgerecht kan de kwalificatie wijzigen – Motivering – Geen beoordeling ernstige aanwijzingen van schuld tav derden	91
Hof van Cassatie 13 mei 2025 (P.25.0663.N), www.juportal.be	92
Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel – Weigering – Ne bis in idem – Kwalificatie van de feiten	92
Hof van Cassatie 10 juni 2025 (P.25.0412.N), www.juportal.be	93
Trefwoorden: Onderzoeksgerecht – Internering – Uitspraak in aanwezigheid van openbaar ministerie – Art. 782bis, eerste lid Ger.W.	93
Hof van Cassatie 10 juni 2025 (P.25.0239.N), www.juportal.be	93
Trefwoorden: Onderzoeksgerecht – Beslissing van buitenvervolginstelling – Hoger beroep burgerlijke partij – Voorwaarden – Belang	93
C. ANDERE ARRESTEN VAN HET HOF VAN CASSATIE	93
Hof van Cassatie 19 april 2022 (P.22.0326.N), www.juportal.be	93
Trefwoorden: Verzoek tot onttrekking - Gewettigde verdenking - Ontvankelijkheid - Draagwijdte - Gevolg	94
Hof van Cassatie 30 november 2022 (P.22.0591.F), www.juportal.be	94

Trefwoorden: 1. Heropening van de rechtspleging - Artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van strafvordering - Strijdigheid over de grond van de zaak met het EVRM – Begrip	94
2. Artikel 6.3.c - Artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van strafvordering - Miskenning van het recht op een eerlijk proces, van het recht op de bijstand van een advocaat, gewaarborgd in de artikelen 6.1 en 6.3.c EVRM, of van het recht om binnen een redelijke termijn te worden berecht - (Geen) materiële strijdigheid of strijdigheid over de grond van de zaak met het EVRM - (Wel) formele of procedurele tekortkoming.....	94
3. Artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van strafvordering - Veroordeling van België door het EHRM - Reden - Procedurele tekortkoming, en niet een strijdigheid over de grond van de zaak - Invloed op het verzoek tot heropening van de rechtspleging	94
Hof van Cassatie 18 maart 2025 (P.24.1431.N), www.juportal.be	95
Trefwoorden: 1. Rechten van de verdediging – Getuige à charge – Beklaagde had niet de kans deze te (doen) ondervragen – Gevolg – Criteria – Beoordeling rechter.....	95
2. Rechten van de verdediging – Non-incriminatie – Recht op bijstand van een advocaat – Derdenwerking – Toepassingsgebied	95
Hof van Cassatie 25 maart 2025 (P.25.0370.N), www.juportal.be	96
Trefwoorden: 1. Wraking – Verzoek tot wraking van een onderzoeksrechter – Verzoek tot horen van getuigen	97
2. Art. 839 Ger.W. – Bewijslast wrakende partij – Bevelen van een getuigenverhoor	97
Hof van Cassatie 29 april 2025 (P.25.0475.N), www.juportal.be	97
Trefwoorden: Wraking – Gewettigde verdenking – Vraag tot delen van de dienstregeling gevoegd bij de grond van de zaak	97
Hof van Cassatie 6 mei 2025 (P.25.0335.N), www.juportal.be	98
Trefwoorden: Herstel in eer en rechten – Volledigheid dossier – Eensluidend verklaard uittreksel eerdere arresten en vonnissen – Art. 629, §1, 2° Sv.	98
2.5. GRONDWETTELIJK HOF.....	98
2.6. RAAD VAN STATE	98
2.7. HOVEN VAN BEROEP	98
A. CORRECTIONELE KAMERS	98
Antwerpen 13 september 2023 (2022/co/929), <i>RABG</i> 2025, afl. 4, 273-279.	98
Trefwoorden: Hoger beroep (strafrecht) - Algemeen - Ontvankelijkheid - Verstekvonnis - Betekening - Gehuwde veroordeelden - Onbekende woonst.....	98
Antwerpen 26 oktober 2023, <i>RABG</i> 2025, afl. 4, 284-295.....	99
Trefwoorden: 1. Misdrijven en hun straffen - Misdrijven tegen de persoon - Mensenhandel - Mensenhandel met het oog op de tewerkstelling in omstandigheden strijdig met de menselijke waardigheid - Begrip werving - Normale betekenis.....	99
2. Misdrijven en hun straffen - Misdrijven tegen de persoon - Mensenhandel - Mensenhandel met het oog op de tewerkstelling in omstandigheden strijdig met de menselijke waardigheid - In aanmerking te nemen omstandigheden	99
3. Misdrijven en hun straffen - Misdrijven tegen de persoon - Mensenhandel - Mensenhandel met het oog op de tewerkstelling in omstandigheden strijdig met de menselijke waardigheid - Exploitatieverbod	99
Antwerpen 18 september 2024 (2024/co/420), <i>Limb.Rechtsl.</i> 2025, afl. 1, 46.	100
Trefwoorden: Verbeurdverklaring – Onredelijk zware straf – Beoordeling	100
Antwerpen 19 december 2024 (2023/BV/119), <i>Limb.Rechtsl.</i> 2025, afl. 2, 143.	100
Trefwoorden: Hoger beroep op burgerlijk gebied – Saisine appelrechter – Bedrag diefstal.....	100
B. KAMER VAN INBESCHULDIGINGSTELLING.....	100
C. BURGERLIJKE KAMERS EN KORTGEDING.....	100
2.8. RECHTBANKEN VAN EERSTE AANLEG	100
A. CORRECTIONELE KAMERS	100
B. RAADKAMER.....	100
C. BURGERLIJKE KAMERS EN VOORZITTER IN KORTGEDING	101
2.9. HOVEN VAN ASSISEN	101

2.10. BUITENLANDSE RECHTSPRAAK	101
<u>3. RECHTSLEER</u>	<u>101</u>
3.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSLEER	101
3.2. BOEKEN.....	101
A. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	101
B. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT IN DE BIBLIOTHEEK	101
3.3. BIJDRAGEN IN BOEKEN OF TIJDSCHRIFTEN (INCLUSIEF NOTEN).....	102
A. BIJDRAGEN I.V.M. INTERNATIONAAL EN EUROPEES STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	102
B. BIJDRAGEN I.V.M. ALGEMEEN STRAFRECHT	102
C. BIJDRAGEN I.V.M. BIJZONDER STRAFRECHT.....	102
D. BIJDRAGEN I.V.M. STRAFPROCESRECHT	102
E. GEMENGDE OF ANDERE BIJDRAGEN	103
F. STRAFRECHT IN HET BUITENLAND.....	103
3.4. BELANGRIJKE EVOLUTIES IN ANDERE RECHTSTAKKEN OF BELANGRIJKE ARTIKELEN OVER HET RECHT	103
3.5. VARIA	103

1. Wetgeving

1.1. Belgische regelgeving

- Nihil

1.2. Europese regelgeving

- Nihil

1.3. Overzichten van wetgeving

- Nihil

1.4. Belangrijke wetsontwerpen en –voorstellen

Wetsvoorstel tot wijziging van diverse bepaling voor wat betreft de invoering van de strafbaarstelling van de ontsnapping van gedetineerden en van de beschadiging of sabotage van een enkelband, *Parl.St.* Kamer 2024-2025, 0907/001.

Samenvatting: Dit wetsvoorstel beoogt de invoering van twee nieuwe strafbaarstellingen, met name de ontsnapping van gedetineerden en de beschadiging of verduistering van materiaal voor elektronisch toezicht.

Daarnaast wordt er ook in voorzien dat personen die worden veroordeeld voor zulke feiten voor een door de rechter te bepalen periode worden uitgesloten van de mogelijkheid om opnieuw onder elektronisch toezicht geplaatst te worden

Wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering teneinde de vermelding van beslissingen van buitenlandse rechtscolleges op het uittreksel van het Strafregister in overeenstemming te brengen met de vermelding van de beslissingen van de Belgische rechtscolleges, *Parl.St.* Kamer 2024-2025, 0908/001.

Samenvatting: Op de Belgische uittreksels van het Strafregister ten behoeve van particulieren worden alle strafrechtelijke beslissingen uitgesproken door de buitenlandse rechtscolleges tegen Belgische natuurlijke en rechtspersonen opgenomen.

Wat de door de Belgische rechtscolleges uitgesproken strafrechtelijke beslissingen betreft, kent het Wetboek van Strafvordering echter een gedifferentieerd systeem, waardoor niet alle strafrechtelijke beslissingen op die uittreksels worden vermeld. Zo worden de door de Belgische hoven en rechtbanken uitgesproken homologaties van het verval van strafvordering tegen betaling van een geldsom (de zogenaamde “minnelijke schikking”), werkstraffen, elektronische toezicht, (autonome) probatiestrafen, opschortingen en eenvoudige schuldigverklaringen niet opgenomen.

Dit wetsvoorstel heeft tot doel om die ongelijke behandeling weg te werken door de regeling met betrekking tot het vermelden van buitenlandse strafrechtelijke beslissingen op de uittreksels af te stemmen op de regeling die bestaat voor de Belgische strafrechtelijke beslissingen.

Wetsvoorstel tot strafbaarstelling van het straatracen, *Parl.St.* Kamer 2024-2025, 0911/001.

Samenvatting: Dit wetsvoorstel strekt ertoe het fenomeen “straatracen” te definiëren en strafbaar te stellen

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 24 februari 1921 teneinde de strafrechter de mogelijkheid te bieden om daders van druggerelateerde misdrijven rijongeschikt te verklaren, *Parl.St.* Kamer 2024-2025, 0916/001.

Samenvatting: Aan daders en medeplichtigen van druggerelateerde misdrijven kunnen door de strafrechter, niettegenstaande ze in sommige gevallen een permanente bedreiging vormen voor de verkeersveiligheid, enkel een vrijheidsstraf en/of geldboete worden opgelegd.

Dit wetsvoorstel strekt ertoe de strafrechter tevens de mogelijkheid te bieden om te oordelen over de geestelijke en lichamelijke rijgeschiktheid van de beklagde(n) en voor zover als nodig, deze bij toepassing van artikel 42 van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer, ongeschikt te verklaren om een voertuig te besturen.

Wetsontwerp houdende maatregelen met het oog op de vermindering van de overbevolking in de gevangenissen, *Parl.St.* Kamer 2024-2025, 0927/001.

Samenvatting: Dit wetsontwerp beoogt met drie maatregelen de aanhoudende overbevolking in de gevangenissen te verminderen op een wijze die toelaat enerzijds de stock aan gevangenisstraffen, gecreëerd door de maatregel van de opschorting van tenuitvoerlegging, geleidelijk aan te absorberen en anderzijds de gevangenisbevolking op een niveau te stabiliseren dat toelaat humane detentie- en werkomstandigheden te garanderen, in afwachting van meer structurele maatregelen op langere termijn. De bedoeling is te komen tot een situatie waarin opnieuw alle straffen worden ten uitvoer gelegd, zonder dat de openbare veiligheid in het gedrang wordt gebracht.

De eerste maatregel bestaat erin het ultimatum remedium karakter van de gevangenisstraf, zoals opgenomen in het nieuwe Strafwetboek, reeds expliciet in te schrijven in het huidige Strafwetboek.

De tweede en derde maatregel bestaan in het opnemen van tijdelijke bepalingen in de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten (verder: de WERP). Met de tweede maatregel, voorzien voor een door de Koning in te korten periode tot 1 juni 2030, worden de bestaande bepalingen van de WERP inzake de toekenning door de strafuitvoeringsrechter van strafuitvoeringsmodaliteiten aan bepaalde veroordeelden buiten toepassing gesteld en

vervangen door een snellere en meer efficiënte toekenningsprocedure, wat moet leiden tot een vlottere uitstroom van kortgestrafte veroordeelden. Met de derde maatregel wordt, voor een periode tot 31 december 2026, opnieuw voorzien in de reeds eerder ingevoerde maatregel van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” vanaf zes maanden voor strafeinde.

Wetsvoorstel betreffende de verwerking van persoonsgegevens, bij deelname aan een overleg georganiseerd op grond van artikel 458ter van het Strafwetboek, *Parl.St.* Kamer 2024-2025, 0935/001.

Samenvatting: Het artikel 458ter van het Strafwetboek laat toe dat er krachtens een wet, decreet of ordonnantie, of met de toestemming van de procureur des Konings, een overleg wordt georganiseerd waarbij de deelnemers met elkaar informatie kunnen uitwisselen dat onder een beroepsgeheim valt.

Een dergelijk overleg is enkel mogelijk met het oog op de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van de persoon of van derden, of ter voorkoming van terroristische misdrijven of ter voorkoming van de misdrijven gepleegd in het raam van een criminele organisatie.

Deze vorm van overleg is in de praktijk inmiddels goed ingeburgerd. Zo kan worden verwezen naar de Lokale Integratie Veiligheidscellen inzake terrorisme, extremisme en radicalisme, de ketenaanpak intrafamiliaal geweld, de ketenaanpak jeugddelinquentie en het casusoverleg kwetsbare personen.

De ervaringen uit de praktijk leren dat er bij de voorbereiding van dat casusoverleg, tijdens dat overleg en tijdens de opvolging ervan een verwerking van persoonsgegevens plaatsvindt. Dit wetsvoorstel beoogt die gegevensverwerkingen te regelen voor wat betreft de deelname van onder de bevoegdheid van de federale overheid vallende deelnemers aan een overleg als vermeld van artikel 458ter van het Strafwetboek. Het wetsvoorstel neemt de essentiële elementen daartoe op en bepaalt de voorwaarden voor deze gegevensverwerking.

2. Rechtspraak

2.1. Overzichten van rechtspraak

- Nihil

2.2. Europees Hof voor de rechten van de mens

EHRM 3 april 2025 (Federici tegen Frankrijk), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-242531>

Trefwoorden: Artikel 6 EVRM – Verdedigingsrechten – Onschuldpresumptie – Glazen cabine tijdens zitting – Geen schending

Samenvatting: Klager heeft zich eerder onttrokken aan de rechtsgang en is bij verstek veroordeeld tot dertig jaar gevangenisstraf. Toen hij alsnog werd gearresteerd en in hoger beroep ging, werd hij tijdens de zittingen in een glazen cabine geplaatst. Volgens klager is daardoor inbreuk gemaakt op zijn verdedigingsrechten en de onschuldpresumptie.

Het EHRM oordeelt dat gelet op de inrichting van de cabine van een schending van die rechten geen sprake is geweest. De cabine was goed uitgerust en was voorzien van alle noodzakelijke communicatieapparatuur. Geen schending van artikel 6 EVRM.

EHRM 29 april 2025 (Jaupi tegen Albanië), www.hudoc.echr.coe.int
--

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-242856>

Trefwoorden: Artikel 6 EVRM – Veroordeling bij verstek – Geen mogelijkheid getuigen te ondervragen

Samenvatting: Klager is in Albanië bij verstek veroordeeld voor moord en poging tot moord. Hij zat destijds in Spanje in hechtenis. Klager klaagt over het feit dat hem geen nieuw proces is toegestaan na zijn veroordeling bij verstek en over het niet kunnen ondervragen van belangrijke getuigen van de aanklager.

Het Hof stelt vast dat de getuigen alleen verklaringen hebben afgelegd aan de politie en niet zijn verschenen op de zitting. Deze verklaringen waren “beslissend” voor de veroordeling van klager voor de poging tot moord. Bovendien merkt het EHRM op dat er geen video-opname is gemaakt van de getuigenverklaringen. De rechter, het OM en de verdediging hebben de getuigen dus niet kunnen observeren om een duidelijker beeld te kunnen vormen van de geloofwaardigheid van de getuigen.

Het EHRM concludeert daarom tot schending van artikel 6, leden 1 en 3 (c) met betrekking tot het recht van klager om getuigen te ondervragen in de procedure die heeft geleid tot zijn veroordeling voor poging tot moord.

(Bron: Nieuwsbrief Rechtspraak Europa 2025, afl. 5, www.rechtspraak.nl)

EHRM 27 mei 2025 (Engels t. België), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-243245>

Trefwoorden: Artikel 6 EVRM – Veroordeling na verklaringen medeverdachten – Niet kunnen horen – Geen schending

Samenvatting: Het EHRM merkt op dat het Hof van Beroep, onder toezicht van het Hof van Cassatie, de toelaatbaarheid en betrouwbaarheid van de verklaringen van de medeverdachten heeft onderzocht. In zijn uitvoerig gemotiveerd arrest heeft het Hof vastgesteld dat de verklaringen van de medeverdachten geloofwaardig zijn en met elkaar overeenstemmen. Het EHRM is van oordeel dat, in deze specifieke omstandigheden van de zaak, de weigering van het hof van beroep te Brussel, om klagers verzoek in te willigen om de betrokken medeverdachten als getuige ter terechtzitting te ondervragen, geen afbreuk

heeft gedaan aan de eerlijkheid van de procedure in zijn geheel. Geen schending van artikel 6 EVRM.

Rechter Sarghides heeft een dissenting opinion.

(Bron: Nieuwsbrief Rechtspraak Europa 2025, afl. 6, www.rechtspraak.nl)

2.3. Hof van Justitie

Hof van Justitie 3 april 2025 (C-701/23), www.curia.europa.eu

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=297536&pageIndex=0&doclang=nl&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=539395>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Ne-bis-in-idembeginsel – Schengenuitvoeringsovereenkomst – Artikel 54 – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 50 – Beslissing tot voorlopige buitenvervolginstelling in een lidstaat ten aanzien van overleden natuurlijke personen die voorheen in dienst waren van een rechtspersoon – Strafvervolgning tegen deze rechtspersoon in een andere lidstaat – Niet-ontvankelijkheid

Samenvatting: In 2014 is een Spaans vliegtuig van Swiftair neergestort in Mali, waarbij de inzittenden (onder wie 54 Franse staatsburgers) om het leven kwamen. Zowel in Frankrijk als in Spanje is een onderzoek ingesteld. In Spanje is uiteindelijk besloten de bemanning niet te vervolgen omdat hen geen blaam trof.

In Frankrijk is vliegtuigmaatschappij Swiftair wel in staat van beschuldiging gesteld.

Volgens de nationale rechter konden hierbij ne-bis-in-idem-vragen rijzen, maar het HvJ EU verklaart de prejudiciële vragen niet-ontvankelijk omdat Swiftair als rechtspersoon niet onder artikel 54 Schengenuitvoeringsovereenkomst valt. De lidstaat brengt geen Unierecht ten uitvoer. Artikel 50 Handvest EU is daardoor gelet op artikel 51, lid 1 Handvest EU niet van toepassing. (bron: ECHR updates)

Hof: Het bij beslissing van 4 juli 2023 ingediende verzoek om een prejudiciële beslissing van de tribunal judiciaire de Paris (rechter in eerste aanleg Parijs, Frankrijk) is niet-ontvankelijk.

Hof van Justitie (Grote Kamer) 3 april 2025 (C-743/24), www.curia.europa.eu

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=297543&pageIndex=0&doclang=EN&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=484727>

Trefwoorden: Artikel 7 EVRM – Artikel 49, lid 1, Handvest EU (verbod op straffen met terugwerkende kracht) – Brexit – Handels- en samenwerkingsovereenkomst met het VK en Noord-Ierland – Aanhoudingsbevel – Overlevering – Nadelige wijziging voorwaarden voor vrijlating op proeftijd – Legaliteitsbeginsel inzake delicten en straffen – EHRM arrest 21 oktober 2013, Del Río Prada tegen Spanje

Samenvatting: Het Hooggerechtshof van Ierland legt voor de tweede keer een vraag voor aan het HvJEU in een zaak waarin de Ierse autoriteiten in twijfel trekken of een persoon die ervan wordt verdacht een reeks strafbare feiten in het VK te hebben gepleegd, aan laatstgenoemde staat moet worden overgeleverd op grond van de relevante bepalingen van de Handels- en samenwerkingsovereenkomst (HSO) tussen de EU en het VK.

Een districtsrechter heeft vier aanhoudingsbevelen uitgevaardigd met betrekking tot een persoon die ervan wordt verdacht terrorisme gerelateerde misdrijven in Noord-Ierland te hebben gepleegd. Voor het Hooggerechtshof van Ierland beweert hij dat zijn overlevering onverenigbaar zou zijn met het beginsel dat misdrijven en straffen bij wet moeten worden vastgesteld vanwege een ongunstige wijziging van de regels inzake vrijlating onder vergunning (VI) die door het VK zijn aangenomen na het vermeende plegen van de betrokken misdrijven.

In het arrest in zaak C-202/24 (Alchaster), in antwoord op het eerste verzoek om een prejudiciële beslissing, heeft het Hof geoordeeld dat een rechterlijke autoriteit van een lidstaat moet onderzoeken of de overlevering van een persoon aan het VK op grond van een aanhoudingsbevel inbreuk kan maken op de rechten van die persoon krachtens artikel 49, lid 1 Handvest EU dat met name de retroactieve oplegging van een zwaardere straf verbiedt. De uitvoerende rechterlijke autoriteit kan alleen weigeren het arrestatiebevel ten uitvoer te leggen als zij, na aanvullende informatie en garanties te hebben opgevraagd, specifieke en actuele informatie heeft waaruit blijkt dat de persoon kan worden veroordeeld tot een zwaardere straf dan die aanvankelijk was voorzien op de datum van het vermeende plegen van het misdrijf. Met zijn tweede verzoek om een prejudiciële beslissing vraagt het Hooggerechtshof van Ierland zich af of het in het Handvest vastgelegde verbod op het opleggen van een ‘zwaardere straf’ dan die welke van toepassing was op het moment dat het misdrijf zou zijn gepleegd, ook betrekking heeft op een situatie waarin de voorwaarden voor vrijlating op proeftijd zijn aangescherpt.

Het Hof oordeelt dat een verscherping van de voorwaarden voor vrijlating op proeftijd in principe niet uitsluit dat de overlevering van de gezochte persoon plaatsvindt. Een dergelijke verscherping komt in principe niet neer op het opleggen van een zwaardere straf dan die welke aanvankelijk voorzien was.

Hof: De tweede zin van artikel 49, lid 1, Handvest EU moet aldus worden uitgelegd dat het begrip ‘zwaardere straf’ in de zin van die bepaling in beginsel niet ziet op een situatie waarin de wettelijke bepalingen inzake een regeling voor voorwaardelijke invrijheidstelling aldus zijn gewijzigd dat een automatisch recht op voorwaardelijke invrijheidstelling na de eerste helft van een opgelegde straf te hebben uitgezeten, is vervangen door een recht op invrijheidstelling na ten minste twee derde van een opgelegde straf te hebben uitgezeten, waarbij deze invrijheidstelling afhankelijk is van een beoordeling door de Parole Commissioners.”

(Bron: Nieuwsbrief Rechtspraak Europa 2025, afl. 5, www.rechtspraak.nl)

Perscommuniqué: <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2025-04/cp250041en.pdf>

Hof van Justitie 10 april 2025 (C-481/23), www.curia.europa.eu

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=297805&pageIndex=0&doclang=nl&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=6269238>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Europees aanhoudingsbevel – Artikel 4, punten 4 en 6 – Gronden tot facultatieve weigering van de tenuitvoerlegging – Voorwaarde dat de feiten naar het strafrecht van de uitvoerende lidstaat onder zijn rechtsmacht vallen – Niet-definitieve veroordeling – Met het oog op strafvervolgning uitgevaardigd Europees aanhoudingsbevel

Samenvatting: De Spaanse rechter heeft een Spaanse staatsburger die ingezetene is van Roemenië veroordeeld voor belastingfraude en witwassen. Spanje heeft een Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd nadat de verdachte tijdens de cassatieprocedure naar Roemenië terugging.

De Roemeense rechter heeft de overlevering geweigerd op grond van verjaring volgens Roemeens recht en zijn langdurige verblijf in Roemenië. De Spaanse rechter betwijfelt of deze gronden geldig zijn, aangezien de feiten in Spanje zijn gepleegd en Roemenië niet bevoegd is om de Spaanse straf ten uitvoer te leggen.

Het hof beantwoordt de vraag of overlevering mag worden geweigerd op basis van verjaring of langdurig verblijf, zelfs als de veroordeling nog niet definitief is en Roemenië zich niet ertoe verplicht om de straf ten uitvoer te leggen. Spanje, Litouwen en Oostenrijk hebben schriftelijke opmerkingen ingediend.

Hof: Artikel 4, punt 6, van kaderbesluit 2002/584/JBZ moet aldus moet worden uitgelegd dat de voor de uitvoering van een EAB bevoegde rechterlijke autoriteit niet op grond van deze bepaling kan weigeren dit aanhoudingsbevel ten uitvoer te leggen wanneer het niet is uitgevaardigd met het oog op de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf of een tot vrijheidsbeneming strekkende maatregel.

Artikel 4, punt 4, van kaderbesluit 2002/584, moet aldus moet worden uitgelegd dat de voor de uitvoering van een EAB bevoegde rechterlijke autoriteit niet op grond van deze bepaling kan weigeren om dit aanhoudingsbevel ten uitvoer te leggen wanneer de feiten naar het strafrecht van de uitvoerende lidstaat niet onder zijn rechtsmacht vallen, zelfs als de strafvervolgning of de straf zou zijn verjaard indien de wet van deze lidstaat van toepassing was geweest.

Zie ook: “EU-Hof verduidelijkt facultatieve gronden tot weigering van de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel (EAB)”, <https://ecer.minbuza.nl/-/eu-hof-verduidelijkt-facultatieve-gronden-tot-weigering-van-de-tenuitvoerlegging-van-een-europees-aanhoudingsbevel-eab-?redirect=%2Fecer%2Fnieuws>

Hof van Justitie 8 mei 2025 (C-530/23), www.curia.europa.eu
--

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=299079&pageIndex=0&doclang=nl&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=149472>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Richtlijn (EU) 2016/1919 – Rechtsbijstand – Richtlijn 2013/48/EU – Recht op toegang tot een advocaat in strafprocedures – Procedurele waarborgen voor kwetsbare personen – Vaststelling van de kwetsbaarheid van deze personen – Geen wettelijk vermoeden – Rechtstreekse werking – Ondervraging van een verdachte in afwezigheid van een advocaat – Toelaatbaarheid van bewijs dat is verkregen zonder eerbiediging van de procedurele rechten

Samenvatting: K.P. is staande gehouden na een aanrijding, waarbij de politie amfetamine en marihuana in beslag heeft genomen. Tijdens zijn verhoor is niet onderzocht of hij onder invloed was van verdovende middelen en of zijn geestelijke gezondheid zijn vermogen om deel te nemen aan het verhoor beïnvloedde dan wel afbreuk hebben gedaan aan zijn beoordelingsvermogen. K.P. is niet bijgestaan door een advocaat tijdens belangrijke verhoren. Kort na het incident is hij opgenomen op een psychiatrische afdeling. Een psychiater heeft verklaard dat K.P. door zijn psychische aandoeningen niet in staat was om deel te nemen aan de procedure.

De verwijzende rechter vraagt zich af of K.P. de nodige juridische bescherming heeft gekregen, vooral wat betreft het recht op rechtsbijstand, in het bijzonder of er sprake is van een kwetsbaar persoon. Er worden vijftien (!) prejudiciële vragen gesteld.

De vragen gaan met name over de omvang van het recht op toegang tot een advocaat en van het recht op rechtsbijstand van een kwetsbare persoon. Daarnaast worden ook vragen gesteld over diverse begrippen van Unierecht en over meerdere procedurele aspecten. Zo rijzen onder meer vragen in verband met de rechtstreekse werking van sommige bepalingen van de richtlijnen 2013/48 en 2016/1919, evenals in verband met een eventuele verplichting om rechtsmiddelen in te voeren die in deze richtlijnen worden opgelegd.

Polen en Tsjechië hebben schriftelijke opmerkingen ingediend.

Hof: Artikel 2, lid 1, onder b), artikel 4, lid 5, en artikel 9 van richtlijn (EU) 2016/1919 I, gelezen in samenhang met artikel 3, lid 2, onder a) tot en met c), en met artikel 3, lid 3, van richtlijn 2013/48/EU

moeten aldus worden uitgelegd dat

de lidstaten verplicht zijn om, ten eerste, ervoor te zorgen dat de kwetsbaarheid van een beklaagde of verdachte wordt vastgesteld en erkend voordat deze persoon of die verdachte wordt ondervraagd in het kader van een strafprocedure of voordat er specifieke onderzoekshandelingen of handelingen voor het vergaren van bewijsmateriaal worden verricht, en, ten

tweede, te waarborgen dat die personen zonder onnodig uitstel en uiterlijk vóór het verhoor door de politie of een andere rechtshandhavinginstantie, dan wel vóór het verrichten van de onderzoekshandelingen of handelingen voor het vergaren van bewijsmateriaal waaraan die persoon of die verdachte moet of mag deelnemen, toegang hebben tot een advocaat in het kader van rechtsbijstand voor deze procedure.

Artikel 12 van richtlijn 2013/48 en artikel 8 van richtlijn 2016/1919 moeten aldus worden uitgelegd dat zij vereisen dat beslissingen betreffende, ten eerste, het onderzoek naar de mogelijke kwetsbaarheid van een verdachte of beklaagde en, ten tweede, de weigering om rechtsbijstand te verlenen aan een kwetsbare persoon, evenals de keuze om deze persoon te ondervragen zonder dat een advocaat aanwezig is, worden gemotiveerd en aan een doeltreffende voorziening in rechte kunnen worden onderworpen.

Deze bepalingen verzetten zich daarentegen niet tegen een nationale regeling die in het kader van een strafprocedure niet toestaat dat een rechter belastend bewijsmateriaal dat is verkregen uit verklaringen die een kwetsbare persoon heeft afgelegd tijdens een verhoor door de politie of een andere rechtshandavingsinstantie, zonder eerbiediging van de door de richtlijnen 2013/48 en 2016/1919 gewaarborgde rechten, niet-ontvankelijk verklaart, op voorwaarde evenwel dat die rechter in het kader van het strafproces, ten eerste, kan toetsen of die rechten, gelezen in het licht van artikel 47 en artikel 48, lid 2, van het Handvest, zijn nageleefd en, ten tweede, alle gevolgen kan trekken die uit die niet-eerbiediging voortvloeien, in het bijzonder met betrekking tot de bewijskracht van het in die omstandigheden verkregen bewijsmateriaal.

(Bron: Nieuwsbrief Rechtspraak Europa, afl. 6, www.rechtspraak.nl)

Zie ook: https://ecer.minbuza.nl/-/eu-hof-oordeelt-over-unierechtelijke-vereisten-voor-strafprocedures-waarbij-een-kwetsbare-persoon-betrokken-is?redirect=%2Fecer%2Fnieuws%3Fp_p_id%3Dnl_worth_article_search_portlet_ArticleSearchPortlet%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26nl_worth_article_search_portlet_ArticleSearchPortlet_delta%3D10%26nl_worth_article_search_portlet_ArticleSearchPortlet_resetCur%3Dfalse%26nl_worth_article_search_portlet_ArticleSearchPortlet_cur%3D2 : De nationale autoriteiten zijn verplicht om ervoor te zorgen dat de kwetsbaarheid van een beklaagde of verdachte wordt vastgesteld en erkend voordat deze persoon of die verdachte wordt ondervraagd in het kader van een strafprocedure of voordat er specifieke onderzoekshandelingen of handelingen voor het vergaren van bewijsmateriaal worden verricht. Tevens moeten die autoriteiten waarborgen dat die personen zonder onnodig uitstel en uiterlijk vóór het verhoor of vóór het verrichten van dergelijke handelingen, toegang hebben tot een advocaat in het kader van rechtsbijstand voor de strafprocedure. Dat is het antwoord van het EU-Hof op prejudiciële vragen van een Poolse rechter.

2.4. Hof van Cassatie

A. Beroepen tegen vonnissen en arresten van correctionele kamers

Hof van Cassatie 18 mei 2021 (P.20.1017.N), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.11>

Trefwoorden: Verplichte voedselinformatie – Etikettering levensmiddelen – Taal van het taalgebied waar producten worden aangeboden – Voorwaarde – Europese regelgeving – Belgische regelgeving – Verenigbaarheid – Draagwijdte

Samenvatting: Uit de bepalingen van artikel 16, lid 2, Richtlijn nr. 2000/13/EG en artikel 15, lid 2, Verordening (EU) nr. 1169/2011 en hun wetsgeschiedenis volgt dat de lidstaten kunnen eisen dat de verplichte voedselinformatie op het etiket van levensmiddelen minstens wordt aangebracht in de taal of de talen van het taalgebied waar de producten op de markt worden aangeboden, op voorwaarde dat die talen tot de officiële talen van de Europese

Unie behoren; de appelrechters die oordelen dat de bepaling van artikel 8 van de Wet van 24 januari 1977, krachtens dewelke de gegevens die op het etiket voorkomen en dwingend zijn voorgeschreven, minstens worden gesteld in de taal of talen van het taalgebied waar de producten op de markt worden aangeboden, respectievelijk het Frans of het Nederlands, niet onverenigbaar is met het doel gesteld door de Europese regelgeving en zoals ook uitgedrukt door artikel 16, lid 2, Richtlijn nr. 2000/13/EG en artikel 15, lid 2, Verordening (EU) nr. 1169/2011, verantwoorden hun beslissing naar recht.

Hof van Cassatie 18 mei 2021 (P.21.0245.N), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.9>

Trefwoorden: 1. Raadkamer - Regeling van de rechtspleging - Verwijzingsbeschikking - Hoger beroep - Nietigheid of onregelmatigheid met betrekking tot de beschikking - Kamer van Inbeschuldigingstelling - Arrest dat het hoger beroep niet-ontvankelijk verklaart - Arrest dat de gegrondheid van het verweer onderzoekt - Ontvankelijkheid – Gevolg

2. Raadkamer - Regeling van de rechtspleging - Niet-bestreden beschikking waarbij geoordeeld werd dat de zaak niet in staat van wijzen is - Beschikking die rechtsmacht over dit geschilpunt uitput - Gevolg - Mogelijkheid om opnieuw uitspraak te doen over hetzelfde geschilpunt - Voorwaarden

3. Onpartijdige rechterlijke instantie - Beslissing over handhaving voorlopige hechtenis - Beoordeling van de gegrondheid van de strafvordering - Zelfde strafrechter - Gevolg - Grens

Samenvatting: 1. Niet ontvankelijk bij gebrek aan belang is het middel dat aanvoert dat de kamer van inbeschuldigingstelling onterecht het beroep tegen de verwijzingsbeschikking niet ontvankelijk verklaart, wanneer het arrest de gegrondheid van het verweer over de nietigheid van de beroepen beschikking onderzoekt en het hoger beroep afwijst; de omstandigheid dat het arrest het hoger beroep niet ontvankelijk verklaart, kan de eiser zodoende niet grieven (1). (1) Cass. 5 oktober 2010, AR P.10.0530.N ECLI:BE:CASS:2010:ARR.20101005.6, AC 2010, nr. 575.

2. Wanneer de raadkamer met een niet-bestreden beschikking heeft geoordeeld dat de zaak niet in staat van wijzen is om de rechtspleging te regelen, heeft zij haar rechtsmacht over dit geschilpunt uitgeput en zij kan op die beslissing niet terugkomen, behoudens indien het onderzoek werd vervolledigd of in geval van gewijzigde omstandigheden; niet vereist is dat de beide situaties zich voordoen en evenmin wordt de rechtsmacht van de raadkamer om de rechtspleging te regelen gehinderd door het feit dat het onderzoek anders wordt vervolledigd of de omstandigheden anders zijn gewijzigd dan vermeld in haar eerdere beschikking (1). (1) Zie Cass. 17 april 2012, AR P.11.2059.N ECLI:BE:CASS:2012:ARR.20120417.11, AC 2012, nr. 234.

3. Uit de enkele omstandigheid dat een raadsheer in een correctionele kamer van het hof van beroep oordeelt over de gegrondheid van de strafvordering, terwijl hij eerder als lid van de kamer van inbeschuldigingstelling ten aanzien van dezelfde beklaagde heeft beslist over

de handhaving van diens voorlopige hechtenis, kan geen schending van artikel 6.1 EVRM of artikel 14.1 IVBPR noch miskenning van het recht op een onpartijdige rechterlijke instantie worden afgeleid; dat is slechts anders indien uit de beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling blijkt dat die zich daadwerkelijk een mening heeft gevormd over de grond van de zaak (1). (1) Zie Cass. 12 maart 2013, AR P.12.0852.N ECLI:BE:CASS:2013:ARR.20130312.3, AC 2013, nr. 171, RW 2013-14, 305-308, met noot B. De Smet.

Met noot: IDOMON, C., “De objectieve onpartijdigheid van de vonnisrechter die reeds eerder oordeelde over de voorlopige hechtenis”, RW 2021-22, afl. 26, 1030-1036.

Hof van Cassatie 18 mei 2021 (P.20.0207.N), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.4>

Trefwoorden: 1. OM - Verbeurdverklaring - Voorwaarde - Vordering van het openbaar ministerie - Verwittiging door de rechter - Geen verbeurdverklaring opgelegd door de eerste rechter - Hoger beroep - Gevolgen

2. Art. 149 GW – Strafzaken – Verbeurdverklaring – Facultatief – Motivering - Draagwijdte

3. Strafzaken - Verbeurdverklaring - Wederrechtelijke vermogensvoordelen - Geldwaarde die in de plaats komt van vermogensvoordelen - Afwezigheid van gegevens - Raming ex aequo et bono - Wijze

Samenvatting: 1. Met uitzondering van artikel 43bis, eerste lid, Strafwetboek dat voorziet in een schriftelijke vordering door het openbaar ministerie voor de verbeurdverklaring van vermogensvoordelen als bedoeld in artikel 42, 3°, Strafwetboek, maakt geen enkele bepaling of algemeen rechtsbeginsel een verbeurdverklaring afhankelijk van een uitdrukkelijke vordering door het openbaar ministerie of een verwittiging door de rechter, gezien een beklaagde immers weet welke straffen de rechter ingeval van een schuldigverklaring krachtens de wet kan of moet uitspreken en hij bij het voeren van zijn verdediging daarmee rekening moet houden; die regel geldt ook in hoger beroep en ook als de eerste rechter een gevorderde straf niet heeft opgelegd.

2. Uit artikel 149 Grondwet volgt dat een verbeurdverklaring slechts regelmatig met redenen is omkleed als de rechter vaststelt dat is voldaan aan de wettelijke voorwaarden om die verbeurdverklaring uit te spreken, maar bij afwezigheid van daartoe strekkende conclusie moet de rechter niet vermelden uit welke concrete dossiergegevens hij die vaststelling afleidt; indien de verbeurdverklaring een facultatief karakter heeft, volgt uit artikel 195, tweede lid, Wetboek van Strafvordering, dat ingevolge artikel 211 van dit wetboek van toepassing is op de hoven van beroep, dat de rechter nauwkeurig de redenen vermeldt waarom hij het opleggen van die bijkomende straf noodzakelijk acht, zij het dat die motivering beknopt mag zijn.

3. Bij afwezigheid van gegevens die de rechter toelaten het bedrag aan vermogensvoordelen als bedoeld door artikel 42, 3°, Strafwetboek of de geldwaarde ervan als bedoeld door artikel 43bis, tweede lid, Strafwetboek exact vast te stellen, mag de rechter dit bedrag ex aequo et bono bepalen; die bepaling mag evenwel niet willekeurig zijn en de rechter dient ook voor een ex aequo et bono-bepaling die gegevens van het strafdossier in aanmerking te nemen, die een zo nauwkeurig mogelijke bepaling van de omvang van de vermogensvoordelen of een raming van de geldwaarde ervan toelaten (1). (1) Zie Cass. 13 maart 2018, AR.P.17.0083.N ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20180313.2, AC 2018, nr. 176; Cass. 31 mei 2016, AR.P.15.1310.N ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160531.2, AC 2016, nr. 359; Cass. 22 december 2015, AR.P.14.1306.N ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20151222.2, AC 2015, nr. 772; Cass. 2 maart 2010, AR.P.09.1726.N ECLI:BE:CASS:2010:ARR.20100302.2, AC 2010, nr. 141; Cass. 14 december 1994, AR.P.94.1033.F ECLI:BE:CASS:1994:ARR.19941214.15, AC 1994, nr. 555.

Hof van Cassatie 18 mei 2021 (P.21.0257.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.15>

Trefwoorden: Burgerlijke rechtsvordering – Strafzaken – Gegrondverklaring – Schade voortvloeiende uit een als misdrijf gekwalificeerd feit – Inbreuk op de algemene zorgvuldigheidsplicht – Fout die geen misdrijf uitmaakt – Voorwaarde

Samenvatting: Krachtens de artikelen 3 en 4 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering kan de strafrechter een burgerlijke rechtsvordering tot herstel van schade slechts gegrond verklaren indien hij vaststelt dat de schade voortvloeit uit een als misdrijf gekwalificeerd feit waarvoor de beklaagde is vervolgd en dat de rechter bewezen verklaart; het vaststellen van een inbreuk op de algemene zorgvuldigheidsplicht bepaald in artikel 1382 oud Burgerlijk Wetboek volstaat hiertoe niet wanneer die fout geen misdrijf uitmaakt.

Hof van Cassatie 18 mei 2021 (P.21.0454.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.7>

Trefwoorden: 1. Strafzaken – Bewijslast – Beoordelingsvrijheid – Toestand van herhaling – Voorwaarden – Overgelegde stukken – Gevolgen

2. Strafzaken - Allerlei - Bewijs van de toestand van herhaling - Uittreksel uit het strafregister - Geen bewijs van de rechterlijke of administratieve beslissingen - Draagwijdte

3. Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Toestand van herhaling – Bestaan van een vroegere veroordeling met kracht van gewijsde - Voorwaarden - Beoordeling - Wijze

Samenvatting: 1. De rechter kan een toestand van herhaling maar aannemen als hij vaststelt dat de bestanddelen voor die herhaling en de daarvoor geldende voorwaarden zijn verenigd waarbij het bewijs daarvan dient te blijken uit de aan de rechter overgelegde en voor de partijen beschikbare stukken en het openbaar ministerie de bewijslast draagt als

vervolgende partij; geen enkele bepaling verplicht de rechter die van oordeel is dat uit de hem overgelegde stukken niet blijkt dat de voorwaarden voor het vaststellen van de toestand van herhaling zijn vervuld, het debat te heropenen om het openbaar ministerie de gelegenheid te geven daarover standpunt in te nemen en desgevallend alsnog stukken te voegen (1). (1) Cass. 12 november 2019, AR P.19.0772.N ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.4, AC 2019, nr. 587, RAGB 2020, afl. 8, 688, noot F. VAN VOLSEM; Cass. 19 november 2019, AR P.19.0860.N ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191119.2N.4, AC 2019, nr. 609.

2. Artikel 600 Wetboek van Strafvordering bepaalt dat de door het Strafregister meegedeelde gegevens geen bewijs vormen van de rechterlijke of administratieve beslissingen waarop zij betrekking hebben; de omstandigheid dat de griffiers volgens artikel 592, eerste en derde lid, Wetboek van Strafvordering verantwoordelijk zijn voor het toesturen aan het Strafregister van de in kracht van gewijsde getreden beslissingen en de conformiteit van de aan het Strafregister overgezonden gegevens met de door de rechtscollages uitgesproken beslissingen doet daaraan niets af (1). (1) Cass. 12 november 2019, AR P.19.0772.N ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.4, AC 2019, nr. 587, RAGB 2020, afl. 8, 688, noot F. VAN VOLSEM; Cass. 19 november 2019, AR P.19.0860.N ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191119.2N.4, AC 2019, nr. 609.

3. Het voor het vaststellen van de toestand van herhaling vereiste bewijs van een vroegere veroordeling die kracht van gewijsde heeft, wordt in de regel geleverd door een door de griffier uitgereikt afschrift van de veroordelende beslissing of uittreksel met de vermelding dat die beslissing kracht van gewijsde heeft, maar het kan door het openbaar ministerie evenwel ook met andere middelen worden geleverd; het staat aan de rechter te oordelen of het openbaar ministerie op dat vlak slaagt in zijn bewijslast en hij kan daarbij in aanmerking nemen dat de beklaagde de toestand van herhaling niet betwist, doch de enkele omstandigheid dat de beklaagde dit niet heeft aangevoerd verplicht de rechter niet de toestand van herhaling aan te nemen (1). (1) Cass. 12 november 2019, AR P.19.0772.N ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.4, AC 2019, nr. 587, , RAGB 2020, afl. 8, 688, noot F. VAN VOLSEM; Cass. 19 november 2019, AR P.19.0860.N ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191119.2N.4, AC 2019, nr. 609.

Hof van Cassatie 18 mei 2021 (P.21.0427.N), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.6>

Trefwoorden: Bevoegdheid van de rechter – Hoger beroep – Grief beperkt tot de strafmaat – Schuldvraag – Ambtshalve grieven – Draagwijdte

Samenvatting: Uit de arresten nr. 185/2019 en 189/2019 van 20 november 2019 van het Grondwettelijk Hof volgt dat artikel 210, tweede lid, derde streepje, Wetboek van Strafvordering in het licht van artikel 13 Grondwet in samenhang gelezen met artikel 6 EVRM, zo moet worden geïnterpreteerd dat het voor de appelrechter de mogelijkheid niet beperkt om ambtshalve te oordelen dat bij hem aanhangig gemaakte feiten geen misdrijf zijn, ook al werd de schuldvraag niet beoogd in het appelverzoekschrift of grievenformulier.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.10>

Trefwoorden: 1. Samenstelling van het rechtscollege - Horen van getuigen op de rechtszitting - Wijziging van het rechtscollege - Herneming van de behandeling van de zaak – Gevolgen

2. Getuigen - Rechter ten gronde - Horen van getuigen op de rechtszitting - Recht op een eerlijk proces - Beoordeling van de bewijsmiddelen door de strafrechter zelf - Geloofwaardigheid van de getuigenverklaringen - Wijziging van het rechtscollege - Vervangende rechter die niet aanwezig was bij het getuigenverhoor - Compenserende maatregelen - Draagwijdte

Samenvatting: 1. Artikel 779 Gerechtelijk Wetboek vereist niet dat indien een rechtscollege op de rechtszitting getuigen onder eed heeft gehoord en vervolgens een anders samengestelde zetel de behandeling van de zaak volledig herneemt, de nieuw samengestelde zetel deze getuigen opnieuw hoort, voor zover die nieuw samengestelde zetel zich voor haar oordeelsvorming op grond van de ter rechtszitting onder eed afgelegde verklaringen van de getuigen enkel steunt op de weergave van die verklaringen in het proces-verbaal van de rechtszitting (1). (1) Zie Cass. 29 november 2006, AR P.06.0958.F ECLI:BE:CASS:2006:ARR.20061129.13, AC 2006, nr. 610.

2. Uit artikel 6 EVRM en het daarin gewaarborgde recht op een eerlijk proces, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens volgt dat de strafrechter voor de schuldbeoordeling van een beklaagde zelf de bewijsmiddelen moet beoordelen en dit ook geldt voor de geloofwaardigheid van getuigen en de rechter in de regel in staat moet zijn om het gedrag van getuigen waar te nemen en op die manier zijn eigen mening te vormen over de geloofwaardigheid ervan; die regel kent evenwel een uitzondering indien tijdens de behandeling van een strafzaak een van de rechters wordt vervangen en de vervangende rechter niet aanwezig was bij het getuigenverhoor, maar de andere rechters die over de schuld oordelen wel en er bovendien compenserende maatregelen zijn teneinde te verzekeren dat de vervangende rechter een goed begrip heeft van het bewijs bijvoorbeeld doordat hij kennis kan nemen van de processen-verbaal van de rechtszittingen waarin de voornaamste verklaringen van de getuigen zijn vermeld en die uitzondering geldt ook indien de geloofwaardigheid van de getuigen wordt betwist (1). (1) Zie EHRM 29 juni 2017, nr. 63446/13, Loreface t. Italië; EHRM 6 december 2016, nr. 6962/13, Škaro t. Kroatië; EHRM 10 februari 2005, nr. 10075/02, Graviano t. Italië; EHRM 9 juli 2002, nr. 37442/97, P.K. t. Finland.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.5>

Trefwoorden: Strafzaken - Behandeling van de strafvordering - Recht van verdediging - Verzoek tot uitstel om stukken te voegen - Beoordeling - Wijze

Samenvatting: De rechter oordeelt onaantastbaar of het recht van verdediging van een partij vereist dat de behandeling van de strafvordering wordt uitgesteld opdat die partij alsnog stukken voor haar verdediging zou kunnen voorleggen; bij die beoordeling kan de rechter rekening houden met het gegeven dat die partij reeds de gelegenheid had de stukken over te leggen.

Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.21.0943.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.9>

Trefwoorden: 1. Strafvordering - Verjaring - Schorsing - Aanvang - Wijze

2. Verjaring - Schorsing - COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 - Aanvang – Wijze

Samenvatting: 1. Het recht om de strafvordering uit te oefenen ontstaat door het plegen van het als misdrijf omschreven feit; daaruit volgt dat de verjaring van de strafvordering niet eerder kan beginnen te lopen dan vanaf het plegen van dat feit en in voorkomend geval slechts vanaf dat ogenblik kan worden geschorst.

2. De schorsing van de verjaring van de strafvordering gedurende de in artikel 1, eerste lid, COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 bedoelde periode, dit is de periode van 18 maart 2020 tot en met 17 juli 2020, is van toepassing op de strafvordering met betrekking tot misdrijven die werden gepleegd vóór de aanvang van die periode, in zoverre de verjaring niet was bereikt vóór de inwerkingtreding van het COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020; met betrekking tot misdrijven die werden gepleegd tijdens die periode is de verjaring van de strafvordering bij toepassing van diezelfde bepaling eveneens geschorst, zij het slechts vanaf de datum van het misdrijf tot de einddatum van die periode (1). (1) Zie M.-A. BEERNAERT, H. D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 9e ed., 2021, I, p. 248.

Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.21.1454.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.6>

Trefwoorden: 1. Vonnissen en arresten - Vermeldingen - Toepasselijke wetsbepalingen - Opschorting - Bijzondere verbeurdverklaring van vermogensvoordelen – Wijze

2. Werking in de tijd - Artikel 6, tweede lid, Probatiewet - Wetswijziging - Opschorting - Bijzondere verbeurdverklaring van vermogensvoordelen - Facultatief karakter - Invloed

3. Strafzaken - Verjaring - Strafvordering - Schorsing - COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 - Verenigbaarheid met het gelijkheidsbeginsel – Gevolg

Samenvatting: 1. Uit artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, dat overeenkomstig artikel 211 Wetboek van Strafvordering ook van toepassing is op de hoven van beroep, volgt niet dat de rechter die naast het bevelen van de opschorting van de uitspraak van veroordeling voor de bewezen verklaarde feiten tevens de door de artikelen 42, 3°, en 43bis Strafwetboek bedoelde bijzondere verbeurdverklaring uitspreekt van vermogensvoordelen ook melding moet maken van artikel 6 Probaticwet.

2. Uit de artikelen 42, 3°, en 43bis Strafwetboek en artikel 6, tweede lid, Probaticwet, volgt dat de straf van de bijzondere verbeurdverklaring van vermogensvoordelen zowel in de voor als in de na 17 april 2014 geldende versie van artikel 6, tweede lid, Probaticwet een facultatief karakter had en heeft.

3. Het Hof is er op grond van artikel 26, § 1, 3°, en § 2, eerste lid, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof toe gehouden het Grondwettelijk Hof te bevragen over de vraag of artikel 4 van de wet van 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II), de artikelen 10 en 11 Grondwet en het daarin vervatte gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel schendt, voor zover de bij artikel 3 van het koninklijk besluit nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19, zoals verlengd met de koninklijke besluiten van 28 april 2020 en 13 mei 2020, ingevoerde schorsing van de verjaring van de strafvordering algemeen van toepassing is en dus zonder een onderscheid te maken naargelang de strafprocedures wel of geen vertraging hebben opgelopen ingevolge de COVID-19-gezondheids crisis.

Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.21.1395.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.7>

Trefwoorden: Hoger beroep – Lastgeving - Fouten of nalatigheden van de lasthebber - Overmacht – Gevolgen

Samenvatting: Overmacht die alsnog de ontvankelijkheid verantwoordt van een laattijdig ingesteld hoger beroep, kan enkel voortvloeien uit een omstandigheid buiten de wil van de appellant en die door hem onmogelijk kon worden voorzien of vermeden; de fouten of nalatigheden van de lasthebber binden de lastgever wanneer zij worden begaan binnen de perken van de lastgeving en leveren als dusdanig voor de lastgever geen vreemde oorzaak, toeval of overmacht op.

Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.21.0583.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.4>

Trefwoorden: 1. Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Devolutieve werking van het hoger beroep - Evocatie - Grens

2. Burgerlijke rechtsvordering – Strafzaken – Hoger beroep – Saisine van het appelgerecht – Grieven – Burgerlijke partij – Beroepen vonnis zonder uitspraak over een van de telastleggingen – Devolutieve werking van het hoger beroep – Gevolgen

3. Burgerlijke rechtsvordering – Strafzaken – Hoger beroep – Burgerlijke partij – Beslissing op strafrechtelijk gebied – Grens

Samenvatting: 1. Artikel 215 Wetboek van Strafvordering bepaalt dat, indien het vonnis wordt tenietgedaan wegens schending of niet hersteld verzuim van vormen, door de wet voorgeschreven op straffe van nietigheid, het hof mede over de zaak zelf beslist; het appelgerecht doet echter geen uitspraak bij wijze van evocatie wanneer het oordeelt binnen de grenzen van de devolutieve werking van het aangetekende hoger beroep (1). (1) Zie concl. OM.

2. Uit de artikelen 203 en 204 Wetboek van Strafvordering volgt dat de saisine van het appelgerecht in de eerste plaats wordt bepaald door de verklaring van hoger beroep en vervolgens, binnen de door die verklaring bepaalde grenzen, door de in het appelverzoekschrift of grievenformulier opgegeven grieven; het appelgerecht doet uitspraak over de aldus aangevoerde grieven oordeelt binnen de grenzen van de devolutieve werking van het aangetekende hoger beroep en dat een grief betrekking heeft op de omstandigheid dat in het beroepen vonnis geen uitspraak werd gedaan over een onderdeel van de telastleggingen of over een punt van de burgerlijke rechtsvordering, doet hieraan geen afbreuk (1). (1) Zie concl. OM.

3. De burgerlijke partij heeft in beginsel geen hoedanigheid om op te komen tegen de beslissing op strafrechtelijk gebied (1). (1) Zie concl. OM.

Hof van Cassatie 19 april 2022 (P.22.0009.N), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.6>

Trefwoorden: Strafzaken - Artikel 779, Gerechtelijk Wetboek - Samenstelling van de zetel - Rechtszitting waarop uitsluitend getuigen worden gehoord - Beoordeling van de zaak door andere rechters - Draagwijdte – Gevolg

Samenvatting: Artikel 779 Gerechtelijk Wetboek verzet zich niet ertegen dat een zaak wordt beoordeeld door andere rechters dan die welke een rechtszitting hebben bijgewoond waarop uitsluitend getuigen werden gehoord, voor zover die andere rechters zich enkel steunen op de verklaringen van de getuigen zoals die werden genoteerd op het proces-verbaal van de rechtszitting (1). (1) Cass. 9 november 1970, AC 1970, 227; R. DECLERCQ, Beginselen van Strafrechtspleging, Kluwer, Mechelen, 2014, p. 976, nr. 2329.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.9>

Trefwoorden: 1. Samenloop van verschillende misdrijven - Eenheid van opzet - Misdrijven waarvoor reeds een in kracht van gewijsde gegane beslissing is genomen - Berechting van andere feiten daterend van vóór de voormelde beslissing - Nieuwe straf - Straftoemeting - Eenparigheidsvereiste - Draagwijdte - Gevolg

2. Eerste in kracht van gewijsde gegane veroordeling - Veroordeling tot een bijdrage aan het Slachtofferfonds - Nieuwe berechting voor aan de eerste veroordeling voorafgaande feiten - Vaststelling dat alle feiten de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet - Toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek - Nieuwe veroordeling tot een bijkomende straf - Nieuwe veroordeling tot een bijdrage aan het Slachtofferfonds – Wettigheid

Samenvatting: 1. Wanneer de rechter bij toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek als bijkomende straf, dezelfde straf oplegt als die werd opgelegd door het beroepen vonnis, dat geen toepassing heeft gemaakt van deze bepaling, verzwaart hij de opgelegde straf niet en is bijgevolg niet vereist dat deze beslissing met eenparigheid van stemmen wordt genomen (1). (1) Cass. 16 oktober 2018, AR P.18.0188.N ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181016.1, AC 2018, nr. 556.

2. Wanneer de strafrechter oordeelt dat misdrijven die reeds het voorwerp waren van een in kracht van gewijsde gegane beslissing en andere feiten die bij hem aanhangig zijn en die aan die beslissing voorafgaan en samen met de eerste misdrijven de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet, en hij bij toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek een bijkomende straf uitspreekt, kan hij de veroordeelde niet opnieuw veroordelen tot betaling van de bij artikel 29 van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen bepaalde bijdrage tot het Fonds tot hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders (1). (1) Cass. 26 april 2016, AR P.16.0207.N ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160426.6, AC 2016, nr. 284.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.7>

Trefwoorden: Rechten van verdediging – Strafzaken – Wijziging van de strafbaarstelling

Samenvatting: Het recht van verdediging wordt miskend wanneer de strafrechter bij zijn beoordeling een wijziging doorvoert aan de toepasselijke strafbepaling zonder dat de partijen de gelegenheid hebben gehad om standpunt in te nemen over de aanpassing die de strafrechter heeft doorgevoerd.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.10>

Trefwoorden: 1. Artikel 6.3.c EVRM - Beklaagde - Recht op een eerlijk proces - Recht op persoonlijke aanwezigheid op het strafproces - Recht op overleg met een advocaat - Draagwijdte

2. Strafzaken - Recht op een eerlijk proces - Recht op persoonlijke aanwezigheid op het strafproces - Afwezigheid wegens medische redenen - Doorgang van de rechtspleging - Beoordeling - Aanwezigheid bij de verdere behandeling - Toezicht door het Hof - Redenen

Samenvatting: 1. Uit de artikelen 6.1 EVRM en 6.3.c EVRM en uit het algemeen rechtsbeginsel van het recht op een eerlijk proces volgt dat een beklaagde het recht heeft om tegenwoordig te zijn bij het tegen hem gevoerde strafproces en te beslissen of hij zichzelf zal verdedigen, al dan niet met bijstand van een raadsman, dan wel zich te laten vertegenwoordigen door een raadsman, vermits hij zijn strafproces daadwerkelijk moet kunnen volgen en eraan deelnemen, als hij dat wenst en hij overleg moet kunnen plegen met zijn raadsman, hem instructies kunnen geven, verklaringen afleggen en tegenspraak kunnen voeren over het bewijsmateriaal (1). (1) Cass. 7 april 2020, AR P.20.0231.N ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200407.2N.1, AC 2020, nr. 228, met concl. van advocaat-generaal B. DE SMET.

2. Het recht van de beklaagde op persoonlijke deelname aan het strafproces en het recht overleg te plegen met zijn raadsman, waarvan de naleving moet worden beoordeeld rekening houdend met de gehele rechtspleging, zijn evenwel niet absoluut en de enkele omstandigheid dat een beklaagde om medische redenen niet in staat zou zijn om de appelprocedure van een tegen hem regelmatig ingestelde strafvordering bij te wonen, heeft niet noodzakelijk tot gevolg dat het recht op een eerlijk proces zich ertegen verzet dat die rechtspleging toch doorgang vindt, voor zover het recht van verdediging afdoende is gewaarborgd; het staat aan de rechter onaantastbaar te oordelen of rekening houdend met alle concrete elementen van de gehele rechtspleging het recht op een eerlijk proces en recht van verdediging van een beklaagde voldoende zijn gewaarborgd, indien hij zijn strafproces niet geheel of gedeeltelijk persoonlijk heeft kunnen bijwonen en de rechter kan daarbij in aanmerking nemen dat de afwezigheid van die beklaagde op een bepaalde rechtszitting wordt geredimeerd door zijn aanwezigheid bij de verdere behandeling van de zaak; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

Hof van Cassatie 3 mei 2022 (P.22.0040.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.1>

Trefwoorden: 1. Strafzaken - Rechter ten gronde - Verplichting tot het horen van een getuige à charge – Beoordeling

2. Strafzaken - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Beoordeling

3. Strafzaken - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Belang en onderling verband van de criteria over de noodzaak van een getuigenverhoor - Concrete toepassing van de criteria - Recht op een eerlijk proces in zijn geheel - Concrete omstandigheden van de zaak - Gebruik van een belastende verklaring van de getuige die niet doorslaggevend is voor het bewijs - Compenserende waarborgen voor de verdediging - Grens

4. Vermogensvoordelen - Financiële toestand van de beklaagde en recht op eigendom - Ernst van het strafbaar feit - Rol van de beklaagde in het geheel van de vervolgte feiten - Beoordeling

5. Vermogensvoordelen - Kosten verbonden aan het plegen van het misdrijf - Beoordeling

6. Vermogensvoordelen - Raming van het verbeurdverklaarde bedrag in billijkheid - Gegevens van het strafdossier - Voordeel dat de beklaagde uit het misdrijf heeft gehaald - Bestemming die de beklaagde gaf aan het vermogensvoordeel - Beoordeling

Samenvatting: 1. Of de rechter die zich over de gegrondheid van de strafvordering moet uitspreken verplicht is een persoon, die tijdens het vooronderzoek een voor een beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, te horen als getuige indien die beklaagde daarom verzoekt, moet worden beoordeeld in het licht van het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces en het door artikel 6.3.d EVRM gewaarborgde recht om getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen; wezenlijk daarbij is of de tegen de beklaagde gevoerde strafvervolgning in haar geheel beschouwd eerlijk verloopt, wat niet uitsluit dat de rechter niet alleen rekening houdt met het recht van verdediging van die beklaagde, maar ook met de belangen van de samenleving, de slachtoffers en de getuigen zelf.

2. Artikel 6.1 en 6.3.d EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, vereist dat om een belastende verklaring van een tijdens het vooronderzoek gehoorde persoon als bewijs in aanmerking te nemen, zonder dat de beklaagde de gelegenheid had die persoon als getuige op de rechtszitting te ondervragen, de rechter nagaat of (i) er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige, dit wil zeggen feitelijke of juridische gronden die de afwezigheid van de getuige op de rechtszitting kunnen verantwoorden; (ii) de belastende verklaring het enige of doorslaggevende element is waarop de schuldigverklaring steunt, waarbij onder doorslaggevend wordt verstaan bewijs dat dermate belangrijk is dat het aannemelijk is dat dit het resultaat van de zaak heeft bepaald en (iii) er voor het niet kunnen ondervragen van de getuige voldoende compenserende factoren zijn met inbegrip van sterke procedurele waarborgen. Dergelijke compenserende factoren kunnen onder meer bestaan in het voorliggen van bewijsmateriaal dat de inhoud van de tijdens het vooronderzoek afgelegde verklaringen ondersteunt of bevestigt, de gelegenheid die de beklaagde had om tijdens het vooronderzoek of ter rechtszitting de getuige te ondervragen of te doen ondervragen en de mogelijkheid voor de beklaagde om zijn standpunt kenbaar te maken over de geloofwaardigheid en de

betrouwbaarheid van de getuige of over interne strijdigheden in die verklaring of strijdigheid met verklaringen van andere getuigen (1). (1) Zie noot OM.

3. In de regel zal de rechter de impact op het eerlijk proces van het niet-horen op de rechtszitting van een getuige à charge beoordelen aan de hand van de drie voormelde criteria en in de vermelde volgorde; daarbij dient evenwel niet elk criterium of elke reden die de rechter bij de invulling van een criterium vermeldt, even draagkrachtig te zijn; de criteria en de daarbij vermelde redenen kunnen elkaar immers versterken, vervolledigen of verduidelijken en moeten zodoende steeds in hun onderling verband worden gelezen; het staat aan de rechter om, rekening houdend met de aldus gepreciseerde criteria, te oordelen of door het niet-horen op de rechtszitting van een getuige à charge het recht van de beklaagde op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd, met inbegrip van zijn recht van verdediging, wordt miskend; daarbij moet de rechter zijn beslissing steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst; uit het geheel van die omstandigheden moet blijken dat de rechter deze criteria daadwerkelijk op de zaak heeft toegepast, zonder zich te beperken tot algemeenheden die niet worden geconcretiseerd aan de hand van de specifieke gegevens van de zaak of tot een formele zienswijze die geen bevestiging vindt in de verdere beoordeling; dit laatste sluit niet noodzakelijk uit dat de rechter, die heeft geoordeeld dat een belastende verklaring van een getuige niet doorslaggevend is voor de beoordeling van de schuld van de beklaagde, bij de schuldbeoordeling toch verwijst naar die verklaring, mits daaruit niet blijkt dat de rechter de schuldbeoordeling wel degelijk in overwegende mate op die verklaring steunt (1). (1) Zie noot OM.

4. Artikel 43bis, zevende lid, Strafwetboek vereist dat de rechter erover waakt aan de beklaagde geen straf op te leggen die dermate afbreuk doet aan zijn financiële toestand dat ze een miskenning van het eigendomsrecht inhoudt (1); die bepaling vereist niet noodzakelijk dat de rechter de hoegrootheid van de verbeurdverklaring van de vermogensvoordelen bepaalt in functie van de ernst van het aan de beklaagde ten laste gelegde misdrijf dat de vermogensvoordelen heeft voortgebracht of van de rol van de beklaagde in het geheel van de vervolgte feiten. (1) Cass. 17 maart 2021, AR P.20.0099.F ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210317.2F.2, AC 2021, nr. 198.

5. Bij het bepalen van de vermogensvoordelen die uit het misdrijf zijn verkregen, dient de rechter geen aftrek te doen van de kosten die verbonden zijn aan het plegen van het misdrijf.

6. Bij afwezigheid van gegevens die de rechter toelaten het bedrag aan vermogensvoordelen exact vast te stellen, mag de rechter dit bedrag in billijkheid bepalen (1); daarbij dient de rechter die gegevens van het strafdossier in aanmerking te nemen, die een zo nauwkeurig mogelijke bepaling van de omvang van de vermogensvoordelen toelaten; de verbeurdverklaring van een vermogensvoordeel kan worden uitgesproken ongeacht het voordeel dat de beklaagde uit het misdrijf heeft gehaald en ongeacht de bestemming die hij later aan dat vermogensvoordeel heeft gegeven. (1) Cass. 15 december 2020, AR P.20.0696.N, RABG 2021, 1010.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.10>

Trefwoorden: 1. Criminele organisatie - Leidend persoon van een criminele organisatie - Artikel 324ter, § 4, Strafwetboek - Begrip – Draagwijdte

2. Prejudiciële vraag - Kaderbesluit 2008/675/JBZ van de Raad van 24 juni 2008 - Omzettingwet van 25 april 2014 - Artikelen 65, tweede lid, en 99bis Strafwetboek - Wijze waarop bij een nieuwe strafrechtelijke procedure rekening wordt gehouden met veroordelingen in andere lidstaten van de Europese Unie - Samenloop - Gescheiden berechting - Draagwijdte - Gevolg

Samenvatting: 1. Om overeenkomstig artikel 324ter, § 4, Strafwetboek strafbaar te zijn als leidend persoon van de criminele organisatie volstaat het dat die persoon daarin een leidinggevende functie heeft en dus de werking van die criminele organisatie in zekere mate aanstuurt en controleert; het is daarbij niet vereist dat hij de enige leidinggevende persoon is van de criminele organisatie noch dat hij in de hiërarchie van de criminele organisatie de hoogste functie heeft, waaraan andere leiders rekenschap verschuldigd zijn (1). (1) J. DE HERDT, "Criminele organisatie", Comm. Straf., pp. 13-14.

2. Uit de wetsgeschiedenis van de omzettingwet van 25 april 2014 van het Kaderbesluit 2008/675/JBZ van de Raad van 24 juni 2008 betreffende de wijze waarop bij een nieuwe strafrechtelijke procedure rekening wordt gehouden met veroordelingen in andere lidstaten van de Europese Unie blijkt dat de Belgische rechter voor wat betreft de toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek zijn beoordelingsvrijheid behoudt om de straf te bepalen die hij gepast en gerechtvaardigd acht in het licht van de desbetreffende omstandigheden, waardoor de wetgever wilde vermijden dat het systematisch in aanmerking nemen van eerdere buitenlandse veroordelingen tot absurde resultaten zou leiden; met de arresten nr. 6/2020 en nr. 8/2020 van 16 januari 2020 oordeelt het Grondwettelijk Hof met verwijzing naar artikel 3.5 Kaderbesluit 2008/675/JBZ dat het recht van de Europese Unie niet vereist dat de in artikel 65, tweede lid, Strafwetboek bepaalde regels inzake straftoemeting onverkort van toepassing zijn op personen die in een andere lidstaat van de Europese Unie zijn veroordeeld, maar wel dat die veroordelingen op een andere wijze in aanmerking worden genomen, zodat hieruit volgt dat artikel 3.5 Kaderbesluit 2008/675/JBZ zo moet worden uitgelegd dat de Belgische rechter wel degelijk rekening moet houden met een strafrechtelijke veroordeling uit een andere EU-lidstaat, maar niet onder dezelfde voorwaarden als een veroordeling uitgesproken door een Belgisch strafgerecht en dus zonder verplicht te zijn er dezelfde rechtsgevolgen aan te verbinden en het artikel 99bis, Strafwetboek daarmee in overeenstemming is (1). (1) Wet van 25 april 2014 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie, BS 14 mei 2014; Grondwettelijk Hof, arresten nr. 6/2020 en nr. 8/2020 van 16 januari 2020; J. DE SMEDT en F. VERBRUGGEN, "Grondwettelijk Hof keurt Europese own-goal van wetgever ten onrechte goed (artikelen 99bis en 65, lid 2 Sw.)", NJW 2020, afl 421, 350-352; S BERNEMAN, "(Totale of gedeeltelijke opslorping) in Europees verband: never ending story van een moeizame Europese integratie", T. Strafr. 2020/6, 415-421.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.5/NL>

Trefwoorden: 1. Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Voertuigen - Overschrijding van de maximaal toegestane massa - Administratieve geldboete - Beroep - Correctionele rechtbank - Verwerping van het beroep - Aard van de beslissing - Weerslag op de vermelding van de wettelijke bepalingen en op de redenen

2. Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Voertuigen - Overschrijding van de maximaal toegestane massa - Administratieve geldboete - Beroep - Correctionele rechtbank - Sanctionerend ambtenaar - Vervolgende partij - Begrip

3. Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Voertuigen - Overschrijding van de maximaal toegestane massa - Administratieve geldboete - Beroep - Correctionele rechtbank - Toezicht met volle rechtsmacht - Begrip - Sanctionerend ambtenaar - (Geen) hoedanigheid van rechter

4. Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Administratieve geldboete - Beroep - Correctionele rechtbank - Verwerping van het beroep - Aard van de beslissing - (Geen) mogelijkheid om de opschorting van de uitspraak te verlenen - (Geen) prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof

5. Schuldbestanddeel - Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Artikel 5, §§ 3 en 4 - Voertuig - Overschrijding van de maximaal toegestane massa - Reglementair misdrijf - Bewijslast - Arbeidsovereenkomst - Invloed

Samenvatting: 1. Wanneer de correctionele rechtbank, die het beroep van de overtreder verwerpt, de administratieve geldboete bevestigt die is opgelegd in plaats van een strafrechtelijke sanctie krachtens artikel 9, § 7, eerste lid, van het decreet van 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein, spreekt ze geen strafrechtelijke veroordeling uit en behoudt die geldboete haar oorspronkelijke karakter, zonder een straf te vormen in de zin van het interne recht; hieruit volgt dat de rechter er niet toe gehouden is elk bestanddeel van het misdrijf dat tot de administratieve geldboete heeft geleid, bewezen te verklaren, en evenmin in het vonnis de wettelijke bepalingen dient te vermelden die het feit bestraffen en de sanctie bepalen of de keuze en de zwaarte ervan met redenen dient te omkleden (1). (1) Cass. 11 april 2018, AR P.18.0114.F ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20180411.3, AC 2018, nr. 225, met concl. "in hoofdzaak" OM op datum in Pas.

2. Krachtens artikel 9, § 7, eerste lid, van het decreet van 19 maart 2009 kan de overtreder, wanneer geen strafrechtelijke sanctie maar een administratieve geldboete werd opgelegd, beroep instellen bij de correctionele rechtbank waarvoor de rechtspleging wordt gevoerd overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering, waarbij de beslissing van de rechtbank niet vatbaar is voor hoger beroep; het beroep heeft tot doel een tegensprekelijk debat mogelijk te maken dat de aanwezigheid veronderstelt van de autoriteit die de betwiste administratieve sanctie heeft opgelegd; in het kader van dit

beroep is de sanctionerend ambtenaar de vervolgende partij aangezien hij, namens de administratie, de vervolging door middel van administratieve geldboete uitoefent en haar standpunt verdedigt (1). (1) Zie Cass. 19 november 2014, AR P.14.0087.F ECLI:BE:CASS:2014:ARR.20141119.3, AC 2014, nr. 706 (samenvatting: “de gewestelijke sanctionerende ambtenaar is partij in de zaak voor de politierechtbank”, impliciete maar zekere oplossing gelet op de conclusie van toenmalig eerste advocaat-generaal LECLERCQ); Cass. 18 januari 2012, AR P.11.1629.F, arrest niet gepubliceerd; Cass. 8 juni 2011, AR P.11.0305.F ECLI:BE:CASS:2011:ARR.20110608.2, AC 2011, nr. 389, met concl. “in hoofdzaak” van advocaat-generaal VANDERMEERSCH, (“de gewestelijke ambtenaar die de sanctie opgelegd heeft, is partij in de zaak voor de correctionele rechtbank, waar hij het standpunt van de administratie heeft verdedigd, en is dus bevoegd om cassatieberoep in te stellen tegen het vonnis dat de administratieve geldboete die een overtreder is opgelegd ongedaan maakt”); Cass. 14 december 2010, AR P.10.0622.N ECLI:BE:CASS:2010:ARR.20101214.6, AC 2010, nr. 740; Cass. 11 februari 1986, AR 9697, AC 1986, nr. 376.

3. Krachtens artikel 9, § 7, eerste lid, van het decreet van 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein kan de overtreder, wanneer geen strafrechtelijke sanctie maar een administratieve geldboete wordt opgelegd, beroep instellen bij de correctionele rechtbank; het rechtscollege dat van dat beroep moet kennisnemen, oefent een toezicht met volle rechtsmacht uit: de rechter dient na te gaan of de voor hem bestreden administratieve beslissing feitelijk en naar recht verantwoord is en of ze in overeenstemming is met alle wettelijke bepalingen en algemene rechtsbeginselen, waaronder het evenredigheidsbeginsel, die aan de administratieve overheid zijn opgelegd (1); zelfs al is de controlebevoegdheid van de rechter op de door de bevoegde administratieve overheid opgelegde geldboete vergelijkbaar met de beoordelingsbevoegdheid van de administratie, impliceert de door de wet aan de sanctionerend ambtenaar toegekende bevoegdheid om het bedrag van de administratieve sanctie te bepalen en deze, in voorkomend geval, gepaard te doen gaan met een uitvoeringsmodaliteit, niet dat hem de hoedanigheid van rechter wordt toegekend. (1) Zie, a pari, GwH 31 mei 2011, nr. 100/2011, RDCP 2012, 72, § B.7.2.

4. Krachtens artikel 9, § 7, eerste lid, van het decreet van 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein kan de overtreder, wanneer geen strafrechtelijke sanctie maar een administratieve geldboete wordt opgelegd, beroep instellen bij de correctionele rechtbank; wanneer de correctionele rechtbank het beroep verwerpt en de administratieve geldboete bevestigt, spreekt ze geen strafrechtelijke veroordeling uit waarvoor de opschorting van de uitspraak van de veroordeling kan worden toegekend (1) en behoudt die geldboete haar oorspronkelijke karakter, zonder een straf te vormen in de zin van het interne recht; de wet houdt derhalve geen verschillende behandeling in van de twee categorieën van beklaagden die zich in dezelfde juridische toestand bevinden en op wie verschillende regels van toepassing zijn en wat dat betreft dient er geen vraag te worden gesteld aan het Grondwettelijk Hof (2). (1) Artikel 9, § 5, tweede lid, en § 7, zesde lid, van het Decreet van het Waals Gewest van 19 maart 2009 laat de sanctionerend ambtenaar en de correctionele rechtbank waarbij het beroep tegen de beslissing aanhangig is gemaakt toe “de overtreder maatregelen tot uitstel van de uitvoering toe te staan”; het decreet kent hun echter niet de bevoegdheid toe om de opschorting van de uitspraak van de opgelegde geldboete te verlenen. (2) Zie a pari GwH 16

juni 2004, nr. 105/2004 met betrekking tot de wet betreffende de administratieve geldboeten toepasselijk in geval van inbreuk op sommige sociale wetten.

5. Het element fout van de bij artikel 5, § 3 en § 4 (1), van het decreet Waals Gewest van 19 maart 2009 (2) bepaalde misdrijven wordt afgeleid uit de niet-naleving van het wettelijke voorschrift door de beklaagde, die volgt uit het stellen van de verboden materiële gedraging, zonder dat die beklaagde zich op een rechtvaardigingsgrond kan beroepen; om het misdrijf bewezen te kunnen verklaren, dienen het openbaar ministerie en de administratieve overheid bijgevolg niet aan te tonen dat de chauffeur het voertuig zelf heeft geladen of dat laatstgenoemde over de nodige middelen beschikte om de lading te controleren; de juridische gezagsverhouding, die bestaat in de verplichting voor de werknemer om te handelen volgens de bevelen en de instructies die hem worden gegeven door de werkgever, zijn lasthebbers of zijn aangestelden met het oog op de uitvoering van de overeenkomst, zoals bepaald in artikel 17, 2°, Arbeidsovereenkomstenwet, is niet van die aard dat ze de chauffeur ontslaat van zijn strafrechtelijke verantwoordelijkheid in zijn hoedanigheid van misdrijfpleger. (1) Opgeheven door artikel 47 van het decreet van 4 april 2019 betreffende de administratieve geldboetes inzake verkeersveiligheid, MB 13 augustus 2019, in werking getreden op 1 juni 2022. (2) Zie Cass. 21 november 2018, AR P.18.0940.F ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181121.3, AC 2018, nr. 655, en verwijzing in voetnoot.

Hof van Cassatie 5 oktober 2022 (P.21.0024.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.1>

Trefwoorden: 1. Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Vaststelling van een eenheid van opzet met misdrijven waarover reeds een in kracht van gewijsde gegane beslissing is genomen - Berechting van andere feiten daterend van vóór de voormelde beslissing - Nieuwe straf - Straftoemeting - Eenparigheidsvereiste – Draagwijdte

2. Strafzaken - Strafvordering - Ontvankelijkheid - Regel "non bis in idem" - Toepassingsvoorwaarden - Identieke of substantieel dezelfde feiten – Beoordeling door de rechter - Toetsing door het Hof

3. Kracht van gewijsde - Strafzaken - Strafvordering - Ontvankelijkheid - Regel "non bis in idem" - Toepassingsvoorwaarden - Identieke of substantieel dezelfde feiten

4. Kracht van gewijsde - Strafzaken - Strafvordering - Ontvankelijkheid - Regel "non bis in idem" - Toepassingsvoorwaarde - Identieke of substantieel dezelfde feiten - Verschil in kwalificatie

Samenvatting: 1. Wanneer de rechter bij toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek als bijkomende straf, dezelfde straf oplegt als die werd opgelegd door het beroepen vonnis, dat geen toepassing heeft gemaakt van deze bepaling, verzwaart hij de opgelegde straf niet en is bijgevolg niet vereist dat deze beslissing met eenparigheid van stemmen wordt genomen (1). (1) Cass. 16 oktober 2018, AR P.18.0188.N, AC 2018, nr. 556.

2. De rechter oordeelt onaantastbaar of de feiten die het voorwerp uitmaken van de nieuwe vervolging identiek of substantieel dezelfde zijn, terwijl het Hof slechts nagaat of de rechter uit de door hem vastgestelde feiten geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 608.

3. De regel non bis in idem verbiedt om een persoon die reeds is vrijgesproken of veroordeeld door een in kracht van gewijsde gegane beslissing opnieuw te vervolgen of te veroordelen voor feiten die identiek zijn aan of substantieel dezelfde zijn als de feiten waarop die beslissing betrekking had; onder identieke of substantieel dezelfde feiten moet worden verstaan een geheel van concrete feitelijke omstandigheden met betrekking tot eenzelfde verdachte die, los van hun juridische kwalificatie of van de bestanddelen van het misdrijf, onlosmakelijk in tijd en ruimte met elkaar verbonden zijn (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 608.

4. Hoewel het verschil in kwalificatie op zichzelf niet toestaat de identiteit van de feiten te verwerpen als toepassingsvoorwaarde voor de regel non bis in idem, kan het wel een van de gegevens zijn die de rechter in aanmerking kan nemen om die kwestie te beslechten (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 608.

Hof van Cassatie 2 november 2022 (P.22.0883.F), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221102.2F.7/NL>

Trefwoorden: Devolutieve werking - Hoger beroep van het openbaar ministerie tegen een vrijsprekend vonnis - Grieven met betrekking tot de schuld en de straf - Rechtsmacht van de rechter om uitspraak te doen over een grond van niet-ontvankelijkheid van de strafvordering

Samenvatting: Wanneer het openbaar ministerie in zijn grievenformulier vermeldt dat zijn hoger beroep betrekking heeft op de schuld aan een telastlegging waarvan de eerste rechter de beklaagde heeft vrijgesproken, hebben de appelrechters rechtsmacht om de reden van die vrijspraak te beoordelen, alsook elke andere reden die ertoe kan leiden de beslissing te bevestigen of te wijzigen; uit de devolutieve werking van het hoger beroep volgt eveneens dat, wanneer de beklaagde, in het kader van het hoger beroep van het openbaar ministerie tegen een vrijsprekende beslissing, een grond van niet-ontvankelijkheid van de strafvordering aanvoert, de appelrechter hierover uitspraak moet doen (1). (1) Zie Cass. 12 december 2018, AR P.18.0924.F ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181212.2, AC. 2018, nr. 705.

Hof van Cassatie 2 november 2022 (P.22.0486.F – 22.0694.F), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221102.2F.14/NL>

Trefwoorden: 1. Strafzaken - Onpartijdigheid van de rechter - Rechter die eerder al uitspraak heeft gedaan over een bijkomende straf van een andere beklaagde wegens dezelfde feiten – Gevolg

2. Deloyale handelingen van de onderzoeksrechter - Gevolg

3. Rechterlijk gewijsde – Gezag van gewijsde – Strafzaken - Toepasselijke bepalingen

4. Gezag van gewijsde - Draagwijdte - Grens - Misdrijf dat ten aanzien van andere beklaagden, die eerder werden berecht, bewezen is verklaard - Betwisting door de beklaagde van de bestanddelen van het misdrijf - Eerbiediging van het recht van verdediging

5. Strafvervolgung wegens corruptie - Eindbeslissing die het corruptiepact bewezen verklaart - Latere vervolging van de persoon die van passieve omkoping wordt verdacht - Gevolg

Samenvatting: 1. De omstandigheid dat een rechter al uitspraak heeft gedaan, in een onderscheiden rechtspleging, over de bijkomende straf van een andere beklaagde, volstaat op zich niet om zijn bekwaamheid om op onpartijdige wijze kennis te nemen van de strafvordering tegen een persoon die later voor dezelfde feiten wordt vervolgd, in twijfel te trekken; dat is enkel het geval wanneer de eerste beslissing een voorbarige beoordeling van de schuld van de in de tweede zaak betrokken persoon inhoudt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 692.

2. Artikel 56, § 1, Wetboek van Strafvordering bepaalt geen sanctie met betrekking tot de regelmatigheid van de rechtspleging voor de handelingen van de onderzoeksrechter die deze wetsbepaling heeft miskend; hieruit volgt dat de feitenrechters niet tot de niet-ontvankelijkheid van de strafvordering moeten besluiten, enkel en alleen omdat de handelingen van het vooronderzoek op deloyale wijze werden verricht (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 692.

3. Het gezag van gewijsde in strafzaken wordt niet door het Gerechtelijk Wetboek geregeld, maar vormt een algemeen rechtsbeginsel van het strafrecht dat in verschillende bepalingen van dat recht is vastgelegd.

4. Het gezag van gewijsde in strafzaken strekt zich enkel uit tot wat zeker en noodzakelijk door de strafrechter is beslist met betrekking tot het bestaan van de aan de beklaagde ten laste gelegde feiten en rekening houdend met de motieven die de noodzakelijke grondslag van de strafrechtelijke beslissing vormen; dat gezag mag de beklaagde niet beletten, op straffe van miskenning van zijn recht van verdediging, om elk bestanddeel te betwisten van het hem ten laste gelegde misdrijf, dat ten aanzien van andere beklaagden, die eerder werden berecht, bewezen is verklaard (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 692.

5. Wanneer een eerste in kracht van gewijsde gegane beslissing het corruptiepact bewezen heeft verklaard en de omkoper heeft veroordeeld, kan de strafrechter die vervolgens moet kennisnemen van de op een later tijdstip uitgeoefende strafvordering tegen de persoon die van passieve omkoping wordt verdacht, niet beslissen dat dit pact niet bestaat; het rechterlijk gewijsde dienaangaande belet hem daarentegen niet om te beslissen dat de

voormelde persoon hetzij niet aan de omkoping heeft deelgenomen, hetzij wel hierbij betrokken was, of nog, dat die persoon niet degene is die de opbrengst heeft aanvaard of, integendeel, wel diegene is (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 692.

Hof van Cassatie 2 november 2022 (P.22.0838.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221102.2F.5>

Trefwoorden: Strafzaken - Deskundigenverslag - Verbetering van een vermelding van de deskundige - Draagwijdte

Samenvatting: Wanneer de appelrechters een vermelding van de deskundige in een deskundigenverslag rechtzetten in het licht van de toelichting die hieraan voorafgaat, verbeteren zij enkel een materiële vergissing, zonder de betekenis van de referentietekst te wijzigen, maar door integendeel zijn ware betekenis en samenhang te herstellen; een dergelijke rechtzetting houdt geen miskennis in van de bewijskracht van akten aangezien ze niet tot een verkeerde opvatting van het bedoelde geschrift leidt.

Hof van Cassatie 30 november 2022 (P.22.0635.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.5>

Trefwoorden: Recht op bijstand van een advocaat – Plegen van een misdrijf – Beklaagde niet bijgestaan door een advocaat op het ogenblik waarop de verweten handeling werd verricht – Gevolg – (Geen) onoverkomelijke dwaling

Samenvatting: De dwaling die een rechtvaardigingsgrond vormt, is die welke iedere redelijke en voorzichtige persoon had kunnen begaan indien hij in dezelfde toestand zou hebben verkeerd als die waarin de beklaagde zich bevond. Uit de omstandigheid dat de beklaagde niet door haar raadsman werd bijgestaan op het ogenblik waarop zij de haar verweten handeling of nalatigheid heeft begaan, kan op zich niet worden afgeleid dat haar gedrag als een onoverkomelijke dwaling moet worden aangemerkt.

Hof van Cassatie 19 november 2024 (P.24.0830.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241119.2N.21>

Trefwoorden: Beslag – Bewarend beslag - Ontdraging

Samenvatting: Artikel 507, eerste lid, Strafwetboek bestraft de beslagene en allen die voorwerpen waarop tegen hem beslag is gedaan, in zijn belang bedrieglijk vernielen of wegmaken; het door die bepaling vereiste bedrieglijk opzet bestaat in het oogmerk om in beslag genomen goederen te onttrekken aan de beslaglegger teneinde het beslag te verlammen, waardoor de beslagene een onrechtmatig voordeel verkrijgt (1) ; de strafrechter

kan oordelen dat de verkoop van voorraadgoederen waarop een bewarend of uitvoerend burgerlijk beslag werd gelegd, maar waarvan de verhandeling of de verwerking kadert in de normale bedrijfsvoering van de onderneming, en die zijn vervangen door gelijkaardige goederen waarop het beslag zijn verdere uitwerking krijgt, niet bedrieglijk is in de zin van artikel 507 Strafwetboek; de ondernemer die een verweer in die zin aanvoert, dient dat echter enigszins aannemelijk te maken; de strafrechter oordeelt daarover onaantastbaar op grond van de voorliggende feiten; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen niet te verantwoorden gevolgen afleidt. (1) Cass. 27 september 2023, AR P.23.0748.F ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230927.2F.6, AC 2023, nr. 597; Cass. 22 februari 1999, AR P.96.1601.N ECLI:BE:CASS:1999:ARR.19990202.6, AC 1999, nr. 60, RW 1999-2000, 360 noot A. VANDEPLAS; Cass. 20 maart 1961, Pas. 1961, I, 790; F. VAN VOLSEM, “De ontdraging van beslagen goederen”, RABG 2022, 1336-1441; A. DE NAUW en F. KUTY, Manuel de procédure pénale, Kluwer, 2018, 1064; Ph. TRAEST, “Ontdraging van in beslag genomen goederen”, in Comm. Straf. 2023, nr. 17.

Met noot:

- DELBROUCK, L., LESIRE, L., “Ontdraging van in beslag genomen goederen: zin voor economische realiteit”, RABG 2025, afl. 4, 347-351.
- VAN DER HAEGEN, M., “Ontdraging van een in beslag genomen voorraad”, T.Strafr. 2025, afl. 3, 147-148.

Hof van Cassatie 3 december 2024 (P.24.0756.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241203.2N.14>

Trefwoorden: Straf – Straftoemeting – Rekening houden met in kracht van gewijsde getreden veroordelingen die dateren van na de bewezen verklaarde feiten

Samenvatting: Geen enkele bepaling of algemeen rechtsbeginsel verzet zich ertegen dat de rechter bij de straftoemeting rekening houdt met in kracht van gewijsde getreden veroordelingen die dateren van na de bewezen verklaarde feiten.

Hof van Cassatie 4 februari 2025 (P.24.1638.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250204.2N.6>

Trefwoorden: Hoger beroep – Saisine appelrechter – Grief – Begrip – Grief omtrent hoofdstraf – Gevolg bijkomende straf

Samenvatting: Een grief in de zin van artikel 204 Wetboek van Strafvordering is de specifieke aanwijzing door de appellant van een afzonderlijke beslissing van het beroepen vonnis, waarvan hij de hervorming vraagt door het appelgerecht (1). (1) Cass. 11 oktober 2023, AR P.22.1491.F ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231011.2F.14, AC 2023, nr. 646, met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH op datum in Pas.; Cass. 7 maart 2023, AR P.22.1478.N ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230307.2N.1, AC 2023, nr. 173; Cass. 7 december

2021, AR P.21.0740.N ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211207.2N.5, AC 2021, nr. 775; Cass. 6 februari 2018, AR P.17.0457.N ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20180206.1, AC 2018, nr. 75; Cass. 1 februari 2017, AR P.16.1100.F ECLI:BE:CASS:2017:ARR.20170201.9, AC 2017, nr. 78; Cass. 18 oktober 2016, AR P.16.0818.N ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161018.4, AC 2016, nr. 584, met concl. van advocaat-generaal A. WINANTS; S. VAN OVERBEKE, Grievenstelsel en hoger beroep in strafzaken, Kluwer, 2022, 91-94; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, die Keure, 2021, 1711-1713.

Uit de artikelen 203, § 1, en 204, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en hun wetsgeschiedenis volgt dat de saisine van het appelgerecht in de eerste plaats wordt bepaald door de verklaring van hoger beroep en vervolgens binnen de door die verklaring bepaalde grenzen verder door de in het grievenformulier opgegeven grieven; uit die bepalingen volgt verder dat indien in de verklaring van hoger beroep wordt aangegeven dat het hoger beroep is gericht tegen alle beschikkingen van het beroepen vonnis en in het grievenformulier slechts bepaalde grieven worden opgegeven, de saisine van het appelgerecht is beperkt tot de in het grievenformulier vermelde beslissingsonderdelen, alsook tot de beslissingsonderdelen die daarmee onafscheidelijk zijn verbonden (1). (1) Cass. 25 juni 2024, AR P.23.1511.N ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240625.2N.15, AC 2024, nr. 483; Cass. 30 april 2024, AR P.23.0814.N, AC 2024, nr. 341, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240430.2N.17; Cass. 13 februari 2024, AR P.23.1665.N ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240213.2N.6, AC 2024, nr. 121; Cass. 30 januari 2024, AR P.23.1344.N, AC 2024, nr. 80, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240130.2N.2; Cass. 1 december 2020, AR P.19.1024.N ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201201.2N.11, AC 2020, nr. 732, ECLI:BE:CASS:2020:CONC.20201201.2N.11, met concl. OM; Cass. 23 oktober 2019, AR P.19.0802.F ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191023.2, AC 2019, nr. 540; S. VAN OVERBEKE, Grievenstelsel en hoger beroep in strafzaken, Kluwer, 2022, 165-170; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, die Keure, 2021, 1719-1720.

Indien een appellant in het grievenformulier als grief de met het beroepen vonnis opgelegde hoofdstraf vermeldt en dus aangeeft dat hij dat beslissingsonderdeel in hoger beroep wenst hervormd te zien, dan voert hij noodzakelijk ook een grief aan betreffende de aan de appellant opgelegde bijkomende straffen, die immers beslissingsonderdelen zijn die onafscheidbaar zijn van het beslissingsonderdeel betreffende de hoofdstraf (1); de omstandigheid dat de appellant in zijn grievenformulier uitdrukkelijk aangeeft dat hij enkel de hervorming wenst van de hoofdstraf en dus formeel geen grief aanvoert betreffende een bijkomende straf, laat niet toe anders te oordelen; het appelgerecht moet een dergelijke beperking in het grievenformulier buiten beschouwing laten. (1) Cass. 13 februari 2024, AR P.23.1665.N ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240213.2N.6, AC 2024, nr. 121.

Hof van Cassatie 25 februari 2025 (P.24.1506.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250225.2N.1>

Trefwoorden: Redelijke termijn – Beoordeling – Niet overschreden – Gevolg – Art. 27 VTSv.

Samenvatting: De rechter die oordeelt dat de duur van de strafvervolgung de redelijke termijn niet overschrijdt, geeft hierdoor noodzakelijk ook te kennen dat er geen reden is tot het uitspreken van het verval van de strafvordering bij toepassing van artikel 27

Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering wegens een zeer zwaarwichtige miskenning van de redelijke termijn (1). (1) Zie gelijkluidende concl. OM.

Indien het arrest van veroordeling van het hof van assisen met betrekking tot de straftoemeting oordeelt dat geen sprake is van een overschrijding van de redelijke termijn, geeft het hof van assisen daarmee hoe dan ook te kennen dat er geen reden is tot het uitspreken van het verval van de straffordering wegens een zeer zwaarwichtige miskenning van de redelijke termijn; het middel over het verval van de straffordering wegens een zeer zwaarwichtige miskenning van de redelijke termijn dat alleen is gericht tegen het arrest van de voorzitter van het hof van assisen gevelde na de preliminaire zitting derhalve niet tot cassatie leiden en is bij gebrek aan belang niet ontvankelijk (1). (1) Zie andersluidende concl. OM.

Hof van Cassatie 25 maart 2025 (P.25.0033.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250325.2N.4/NL>

Trefwoorden: Misdrijf – Toerekenbaarheid – Natuurlijke personen – Schulditsluitingsgrond – Art. 71 Sw.

Samenvatting: De in artikel 71 Strafwetboek bedoelde schulditsluitingsgrond, dat bepaalt dat er geen misdrijf is wanneer de beschuldigde of de beklaagde op het tijdstip van de feiten leed aan een geestesstoornis die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden heeft tenietgedaan of wanneer hij gedwongen werd door een macht die hij niet heeft kunnen weerstaan, vereist dat de wilbekwaamheid van de betrokkene volledig is uitgeschakeld, waardoor hij op het ogenblik van de feiten ontoerekeningsvatbaar moet worden geacht; de rechter die oordeelt dat de dader van een strafbaar feit zich mogelijkerwijs in een psychotische toestand bevond op het ogenblik van het plegen van dat feit maar die tevens oordeelt dat, in zoverre dat effectief al het geval zou zijn, die toestand hoe dan ook niet ertoe heeft geleid dat de betrokkene hierdoor zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden volledig was verloren, verantwoordt naar recht de beslissing dat de in artikel 71 Strafwetboek bedoelde schulditsluitingsgrond niet van toepassing is en omkleedt die beslissing ook regelmatig met redenen.

Hof van Cassatie 25 maart 2025 (P.24.1647.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250325.2N.6/NL>

Trefwoorden: Art. 417/1, 2° Sw. – Onmenselijke behandeling

Samenvatting: Volgens artikel 417/1, 2°, Strafwetboek wordt onder onmenselijke behandeling verstaan elke behandeling waardoor een persoon opzettelijk ernstig geestelijk of lichamelijk leed wordt toegebracht, onder meer om van hem inlichtingen te verkrijgen of bekentenissen af te dwingen of om hem te straffen, of om druk op hem of op derden uit te oefenen, of hem of derden te intimideren; dat misdrijf vereist een materiële handeling die uitgaat van een diepe minachting voor het individu en ernstig geestelijk of lichamelijk leed

veroorzaakt dat van een bijzondere intensiteit is maar dat niet de minimale drempel van foltering bereikt en die intensiteit kan onder meer blijken uit de samenhang tussen de aard en de kwetsbaarheid van het slachtoffer, de specifieke context waarin de feiten werden gepleegd en de tijdsduur waarin de toebrengring van het leed wordt volgehouden.

Hof van Cassatie 25 maart 2025 (P.24.0781.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250325.2N.18/NL>

Trefwoorden: 1. Taalwet Gerechtszaken – Verzoek tot taalwijziging – Niet voor de eerste keer in hoger beroep

2. Hoger beroep – Termijn – Laattijdig – Overmacht – Duur overmachtssituatie

Samenvatting: 1. Een verzoek tot taalwijziging zoals bedoeld in artikel 23 Taalwet Gerechtszaken kan door de beklaagde slechts worden geformuleerd voor de politierechtbank of de correctionele rechtbank die in eerste aanleg zitting houdt en kan niet voor het eerst worden geformuleerd voor de correctionele rechtbank die zitting houdt in hoger beroep (1); de omstandigheid dat het beroepen vonnis van de politierechtbank zich ertoe beperkt een door de beklaagde aangetekend verzet ongedaan te verklaren en de omstandigheid dat het beroepen vonnis bij verstek werd gewezen, doen hieraan geen afbreuk. (1) Cass. 2 januari 1996, AR P.95.1299.N, AC 1996, nr. 4, ECLI:BE:CASS:1996:ARR.19960102.5; Cass. 27 oktober 1987, AR nr. 1397, AC 1987-88, nr. 116, ECLI:BE:CASS:1987:ARR.19871027.1. F. VAN VOLSEM, “De taal in de Belgische strafprocedure: een poging tot een stand van zaken”, in F. VAN VOLSEM en A. KLIP, De taal in het strafproces in België en Nederland, Preadvies van de Nederlands-Vlaamse Vereniging voor Strafrecht, Nijmegen, Wolf Legal Publishers, 2021, (3-128), p. 71, nr. 176; L. LINDEMANS, Taalgebruik in gerechtszaken, in APR, 1973 (2de ed.), p. 111.

2. Indien overmacht die verantwoordt dat een hoger beroep, aangetekend na het verstrijken van de in artikel 203 Wetboek van Strafvordering bepaalde termijn, toch ontvankelijk wordt verklaard, de appellant evenwel slechts tijdelijk heeft belet om hoger beroep in te stellen, vangt van zodra de overmachtssituatie is opgehouden een nieuwe termijn aan om alsnog een verklaring van hoger beroep af te leggen en de omstandigheid dat de appellant de hem als beklaagde ten laste gelegde feiten betwist, doet daaraan geen afbreuk; het appelgerecht oordeelt onaantastbaar of overmacht de appellant heeft belet tijdig hoger beroep in te stellen, alsook wanneer de overmachtssituatie voor de appellant heeft opgehouden te bestaan; het Hof gaat wel na of het appelgerecht uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord (1). (1) Zie Cass. 28 februari 2023, AR P.22.1549.N, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230228.2N.3.

Hof van Cassatie 25 maart 2025 (P.24.1509.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250325.2N.8/NL>

Trefwoorden: 1. Dagvaarding – Artt. 702 en 860 Ger.W. – Niet van toepassing in strafzaken

2. Betekening en kennisgeving – Exploot van dagvaarding – Art. 43, eerste lid, 3° Ger.W. – Openbaar Ministerie – Beoordeling woon- of verblijfplaats beklaagde

3. Strafzaken – Bewijs – Bewijsvoering – Witwas – Verslag van CFI aan PK

4. Rechten van verdediging – Recht op bijstand van een raadsman naar eigen keuze - Geen absoluut recht op uitstel van behandeling van zijn zaak – Onaantastbare beoordeling rechter

Samenvatting: 1. De artikelen 702 en 860 Gerechtelijk Wetboek zijn niet van toepassing in strafzaken; noch artikel 43, eerste lid, 3°, Gerechtelijk Wetboek, noch enige andere bepaling of enig algemeen rechtsbeginsel schrijft voor dat een exploit van dagvaarding absoluut nietig is om de enkele reden dat het exploit niet de juiste woon- of verblijfplaats van de gedaagde vermeldt.

2. Artikel 43, eerste lid, 3°, Gerechtelijk Wetboek houdt voor het openbaar ministerie de verplichting in om het exploit van dagvaarding te doen betekenen aan de woon- of verblijfplaats van de beklaagde, zoals die door het openbaar ministerie is gekend of had moeten zijn gekend; of het openbaar ministerie kennis had of had moeten hebben van die woon- of verblijfplaats, moet worden beoordeeld op basis van de gegevens waarover het openbaar ministerie beschikte of kon beschikken op het ogenblik van de dagvaarding en de rechter oordeelt daarover onaantastbaar; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen onmogelijk te verantwoorden gevolgen afleidt (1). (1) Zie ook Cass. 26 maart 2024, AR P.23.0972.N, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240326.2N.10; Cass. 20 april 2021, AR P.20.1307.N,

3. Noch artikel 5 of artikel 22 Witwaswet 2017, noch enige andere bepaling verbiedt de rechter om de feitelijke gegevens van een verslag van de CFI aan de procureur des Konings, dat aanwijzingen bevat voor het bestaan van een witwasmisdrijf, te gebruiken als bewijs voor de schuldigverklaring van een beklaagde aan een misdrijf dat voor die beklaagde de vermogensvoordelen heeft voortgebracht die het voorwerp van dat mogelijke witwasmisdrijf konden uitmaken; het staat integendeel aan de rechter om onaantastbaar de bewijswaarde van die gegevens, naast de overige gegevens van het strafdossier, te beoordelen; het recht van verdediging van de beklaagde wordt gewaarborgd door het feit dat hij voor de rechter tegenspraak kan voeren over die gegevens.

4. Uit het algemeen rechtsbeginsel van het recht van verdediging volgt dat een beklaagde het recht heeft op de bijstand van een raadsman naar eigen keuze of, indien hij niet over voldoende middelen beschikt om een raadsman te bekostigen, kosteloos door een toegevoegd advocaat te worden bijgestaan indien de belangen van een behoorlijke rechtspleging dit eisen; de rechter is in beginsel dan ook ertoe gehouden de behandeling van een strafzaak uit te stellen indien dit noodzakelijk is om dit recht te verzekeren, maar een beklaagde heeft evenwel geen absoluut recht op uitstel van behandeling van zijn zaak; de rechter mag het verzoek om uitstel van behandeling van de zaak afwijzen indien de raadsman van de beklaagde zelf ervoor verantwoordelijk is dat hij niet op het vastgestelde uur op de rechtszitting aanwezig is om de beklaagde bij te staan, in zoverre dit niet tot

gevolg heeft dat aan de beklaagde het recht op bijstand van een raadsman op onevenredige wijze wordt ontzegd; de rechter oordeelt daarover onaantastbaar maar het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen onmogelijk te verantwoorden gevolgen afleidt (1). (1) Zie Cass 8 oktober 2024, AR P.24.0901.N, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241008.2N.9; Cass. 6 juni 2023, AR P.22.1440.N, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230606.2N.7, RW 2023-24, 1314; Cass. 3 november 2020, AR P.20.0672.N, AC 2020, nr. 676, ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201103.2N.5.

Hof van Cassatie 25 maart 2025 (P.24.1472.N), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250325.2N.13/NL>

Trefwoorden: 1. Misdrijf – Deelneming – Stellen van een positieve daad

2. Deelneming – Verdovende middelen – Productie van drugs in kader van een vereniging

Samenvatting: 1. De enkele omstandigheid dat een persoon kennis heeft of moet hebben gehad van een misdaad of een wanbedrijf, volstaat niet voor zijn schuldigverklaring aan dat misdrijf als deelnemer in de zin van artikel 66, derde lid, Strafwetboek (1); die bepaling vereist immers onder meer ook dat de betrokkene een in de regel positieve daad heeft gesteld die aan de uitvoering van de misdaad of het wanbedrijf voorafgaat of ermee samengaat, maar die positieve daad vereist geen welbepaalde materiële gedraging. (1) Zie Cass. 28 januari 2025, AR P.24.1374.N, ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.1; Cass. 12 maart 2024, AR P.23.1638.N, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240312.2N.7, Cass. 15 november 2022, AR P.22.0952.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221115.2N.15, RW 2023-24, nr. 2, 58-62, met noot S. MELIS.

2. Niet om het even welke gedraging waarmee een beklaagde wetens en willens bijdraagt tot de productie van drugs in het kader van een vereniging, kan worden aangemerkt als een positieve daad voor deelneming in de zin van artikel 66, derde lid, Strafwetboek, aan andere aspecten van de drugproductie; zo zal, ongeacht de kennis van de betrokkene, zijn louter uitvoerende of ondergeschikte bijdrage aan een bepaald aspect van de drugproductie of van de vereniging die deze productie organiseert, niet noodzakelijk wijzen op zijn deelneming in de zin van artikel 66, derde lid, Strafwetboek aan een ander aspect daarvan, maar dat kan daarentegen wel het geval zijn voor wat betreft een beklaagde uit wiens handelwijze een meer voorname, actieve of organisatorische rol blijkt in het productieproces of in de vereniging zodat voor die beklaagde de rechter wel kan aannemen dat zijn gedragingen met betrekking tot bepaalde aspecten van het productieproces, zoals het ter beschikking stellen van locaties of het organiseren van de anonimiteit van de deelnemers aan de productie, ook positieve handelingen uitmaken met betrekking tot andere aspecten van dat proces, zoals de diefstal van elektriciteit als een inherent onderdeel van die productie, ook al heeft de betrokkene tot die andere aspecten geen specifieke bijdrage geleverd; de rechter oordeelt onaantastbaar of er in een concreet geval is voldaan aan de vermelde vereisten en het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen onmogelijk te verantwoorden gevolgen afleidt (1). (1) Zie Cass. 28 januari 2025, AR P.24.1374.N, ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.1; Cass. 12 maart 2024, AR P.23.1638.N,

ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240312.2N.7, Cass. 15 november 2022, AR P.22.0952.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221115.2N.15, RW 2023-24, nr. 2, 58-62, met noot S. MELIS.

Hof van Cassatie 25 maart 2025 (P.24.1400.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250325.2N.55/NL>

Trefwoorden: 1. Legaliteitsbeginsel – Wijziging misdrijfschrijving – Art. 195 Sv. – Vermelding wetsbepalingen

2. Onroerenderfgoeddecreet – Nieuwe strafbaarstelling

Samenvatting: 1. Uit het legaliteitsbeginsel zoals het is verwoord in artikel 7.1 EVRM, artikel 15.1 IVBPR en artikel 2 Strafwetboek volgt dat indien de wetgever een misdrijfschrijving heeft gewijzigd na het plegen van het misdrijf, de rechter een beklaagde in beginsel slechts schuldig kan verklaren indien hij vaststelt dat dit misdrijf strafbaar is, zowel onder de oude als onder de nieuwe wet; uit artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, dat overeenkomstig artikel 211 Wetboek van Strafvordering van toepassing is op de hoven van beroep, volgt dat een veroordelende beslissing de wetsbepalingen moet vermelden die de feiten strafbaar stellen en die de toegepaste straffen bepalen zodat indien de toepasselijke wetsbepalingen tijdens de bewezenverklaarde incriminatieperiode werden gewijzigd, de rechter behalve de wetsbepalingen in verband met de toegepaste straffen de wetsbepalingen dient te vermelden die de feiten gedurende de volledige bewezenverklaarde incriminatieperiode strafbaar stellen en aan deze verplichtingen is voldaan als de rechter de telastleggingen van de dagvaarding weergeeft met vermelding van de toepasselijke wetsbepalingen.

2. Aangezien het decreet 1976 met ingang van 1 januari 2015 werd opgeheven en vervangen door het Onroerenderfgoeddecreet en in dit laatste met ingang van 1 januari 2023 strafbepalingen werden ingevoerd betreffende het niet naleven van de in artikel 6.4.4, § 1, eerste lid, 2°, bepaalde meldingsplicht aan het college van burgemeester en schepenen van handelingen aan of in beschermde stads- of dorpsgezichten, volgt daaruit dat geen enkele andere bepaling deze gedraging strafbaar stelde tot 1 januari 2023, zodat ingevolge de bepalingen van artikel 7.1 EVRM, 15 IVBPR, 12 Grondwet en 2 Strafwetboek de veroordeling van een beklaagde uit hoofde van deze gedraging, gepleegd voor 1 januari 2023 niet naar recht verantwoord is.

Hof van Cassatie 1 april 2025 (P.25.0085.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250401.2N.24>

Trefwoorden: Verzoek tot opleggen conclusietermijnen – Beoordeling rechter – Criteria – Motivering weigering

Samenvatting: Uit de tekst van de bepalingen van artikel 152 en 205bis, Wetboek van Strafvordering en artikel 6 EVRM, de doelstelling van de wetgever een efficiënter beheer van de zittingen te realiseren en de algemene economie van de regeling, volgt dat de rechter in de regel dient in te gaan op het op de inleidingszitting geformuleerde verzoek van een partij, die nog geen conclusies heeft neergelegd, om conclusietermijnen te bepalen, maar die partij heeft geen absoluut recht op conclusietermijnen; de rechter kan oordelen dat er omstandigheden zijn eigen aan de zaak die maken dat het recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd niet vereist dat er conclusietermijnen worden bepaald en hij kan daarbij onder meer rekening houden met het tijdsverloop tussen de betekening van de dagvaarding en de inleidende rechtszitting welke partijen in de gelegenheid moet hebben gesteld hun verdediging voor te bereiden, het weinig complex karakter van de te beoordelen zaak, de verjaring van de strafvordering, de verplichting een overschrijding of een verdere overschrijding van de redelijke termijn te vermijden of de hechtenistoestand van één of meerdere beklaagden; de rechter dient steeds met verwijzing naar de omstandigheden eigen aan de zaak aan te geven waarom het recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd niet vereist dat conclusietermijnen worden toegekend (1). (1) Cass. 7 november 2017, AR P.17.0127.N ECLI:BE:CASS:2017:ARR.20171107.4, AC 2017, nr. 617.

Hof van Cassatie 8 april 2025 (P.24.1036.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250408.2N.12/NL>

Trefwoorden: Klacht met burgerlijkepartijstelling – Klager kan niet meer worden verhoord – Ontvankelijkheid ingestelde strafvordering – Gevolg

Samenvatting: De klacht met burgerlijkepartijstelling voor de onderzoeksrechter stelt de strafvordering en de ermee gepaard gaande burgerlijke vordering in; het feit dat een klager na zijn burgerlijkepartijstelling niet meer kan worden verhoord, maakt de ingestelde strafvordering niet onontvankelijk.

Hof van Cassatie 8 april 2025 (P.25.0002.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250408.2N.8/NL>

Trefwoorden: 1. Art. 6 EVRM – Rechten van de verdediging – Verzoek tot horen van getuige à charge – Beoordeling – Criteria – Belangen van de samenleving, de slachtoffers en de getuigen zelf

2. Art. 6 EVRM – Rechten van de verdediging – Verzoek tot horen van getuige à charge – Beoordeling – Impact van verhoor op de psychische toestand van het slachtoffer

3. Art. 6 EVRM – Rechten van de verdediging – Verzoek tot horen van getuige à charge – Beoordeling – Compenserende factoren

Samenvatting: 1. Of de rechter die zich over de gegrondheid van de strafvordering moet uitspreken verplicht is een persoon, die tijdens het vooronderzoek een voor een beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, te horen als getuige indien die beklaagde daarom verzoekt, moet worden beoordeeld in het licht van het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces en het door artikel 6.3.d EVRM gewaarborgde recht om getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen; wezenlijk daarbij is of de tegen de beklaagde gevoerde strafvervolgning in haar geheel beschouwd eerlijk verloopt, wat niet uitsluit dat de rechter niet alleen rekening houdt met het recht van verdediging van die beklaagde, maar ook met de belangen van de samenleving, de slachtoffers en de getuigen zelf; uit de vermelde verdragsbepalingen volgt in de regel dat het tegen een beklaagde aangevoerde bewijs hem wordt voorgelegd tijdens een openbare rechtszitting, hij dit bewijs moet kunnen tegenspreken en hem in beginsel de gelegenheid moet worden gegeven een tijdens het vooronderzoek gehoorde persoon die een belastende verklaring heeft afgelegd, als getuige ter rechtszitting te ondervragen (1). (1) Zie noot OM.

2. De rechter kan als feitelijke grond die de afwezigheid kan verantwoorden van een getuige op de rechtszitting, in aanmerking nemen dat het verhoor onder eed wordt gevraagd van een slachtoffer van beweerde seksuele misdrijven en de impact die dit verhoor op de psychische toestand van het slachtoffer kan hebben, mede in acht genomen de therapie die het slachtoffer volgt als gevolg van de beweerde misdrijven en de familieband die er bestaat tussen het slachtoffer en de beklaagde (1). (1) Zie noot OM.

3. Uit de vereiste van het voorhanden zijn van compenserende factoren volgt niet dat de rechter noodzakelijk een confrontatie moet bevelen van de personen die een belastende verklaring hebben afgelegd met de verklaringen en de vragen van de beklaagde en dat enkel een dergelijke confrontatie de rechter en de partijen in staat stelt de betrouwbaarheid van de getuige te beoordelen; uit de vereiste van het voorhanden zijn van compenserende factoren volgt evenmin dat de rechter noodzakelijk een tegensprekelijk deskundigenonderzoek moet bevelen met het oog op een geloofwaardigheidsonderzoek van de verklaringen van de personen die niet op de rechtszitting onder eed worden gehoord (1). (1) Zie noot OM.

Hof van Cassatie 8 april 2025 (P.25.0204.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250408.2N.2/NL>

Trefwoorden: 1. Art. 6 EVRM – Verstek – Recht op verzet – Uitzondering

2. Verstek – Verzet – Beperking om misbruik tegen te gaan – Wettige redenen van verschoning

3. Verstek – Verzet – Wil zich te onttrekken aan het gerecht – Beoordeling

Samenvatting: 1. Uit artikel 6 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, volgt dat een partij die in haar afwezigheid werd veroordeeld, de mogelijkheid moet hebben om de zaak opnieuw en ditmaal in haar aanwezigheid te laten beoordelen,

tenzij vaststaat dat zij heeft verzaakt aan het recht om te verschijnen en zich te verdedigen of zij de intentie had zich te onttrekken aan het gerecht.

2. Uit de wetsgeschiedenis van artikel 187, § 6, 1° Wetboek van Strafvordering blijkt dat de wetgever de misbruiken van de verzetsprocedure heeft willen tegengaan door een beperking van de mogelijkheid om tegen een verstekbeslissing verzet aan te tekenen, zonder daarbij afbreuk te doen aan het recht van de partijen om te worden gehoord als onderdeel van het recht op een eerlijk proces, en aan de vereisten die ter zake worden gesteld door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens; uit diezelfde wetsgeschiedenis en de voormelde door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens gegeven uitlegging van artikel 6 EVRM volgt dat het door artikel 187, § 6, 1°, Wetboek van Strafvordering gehanteerde begrip “wettige reden van verschoning” die gevallen omvat die geen overmacht uitmaken en waarin de verzetdoende partij kennis had van de dagvaarding, maar een reden aanvoert waaruit blijkt dat haar afwezigheid niet was ingegeven door de wens afstand te doen van haar recht om te verschijnen en zich te verdedigen, noch om zich te onttrekken aan het gerecht. Die afstand of die wil zich te onttrekken kan niet alleen worden afgeleid uit een expliciete beslissing van de verzetdoende partij, maar ook uit het feit dat die partij zonder redelijke verantwoording niet is komen opdagen op de rechtszitting waarop zij behoorlijk was opgeroepen en voldoende de gevolgen kan inschatten van de beslissing om afwezig te blijven; de rechter oordeelt daarover onaantastbaar; het Hof gaat evenwel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord (1). (1) Cass. 12 november 2024, AR P.24.0975.N, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241112.2N.12; Cass. 5 juni 2024, AR P.24.0345.F, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240605.2F.6 met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH; Cass. 19 maart 2024, AR P.23.1713.N, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240319.2N.7; Cass. 18 januari 2022, AR P.21.1291.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220118.2N.9, met concl. OM; Cass. 8 oktober 2019, AR P.19.0636.N ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191008.3, AC 2019, nr. 508; Cass. 3 april 2019, AR P.19.0032.F ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20190403.1, AC 2019, nr. 206, met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH, op datum in Pas., NC 2019, 548, noot K. DE BACKER, JLMB 2019, 1337, noot F. KUTY; Cass. 27 februari 2018, AR P.17.1074.N ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20180227.6, AC 2018, nr. 130, met concl. van advocaat-generaal L. DECREUS, NC 2018, 309, noot E. DE ROOS, T. Strafr. 2018, 240, noot T.D.

3. Uit het enkele feit dat een partij aanwezig was bij de behandeling van de zaak in eerste aanleg en ook in hoger beroep vertegenwoordigd was door een raadsman op de inleidingszitting, waarop er conclusietermijnen en een rechtsdag werden bepaald, volgt niet dat zij op het ogenblik dat zij afwezig bleef en verstek liet gaan bij de behandeling van de zaak in hoger beroep, niet de wens kan hebben gehad afstand te doen van haar recht te verschijnen en zich te verdedigen of zich te onttrekken aan het gerecht (1); wanneer de rechter vaststelt dat de verzetdoende partij geen gewag maakt van overmacht of van een wettige reden van verschoning ter rechtvaardiging van haar verstek bij de bestreden rechtspleging, kan hij daaruit afleiden dat de afwezigheid van die partij was ingegeven door haar wens zich te onttrekken aan het gerecht. (1) Cass. 19 maart 2024, AR P.23.1713.N, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240319.2N.7; Cass. 18 januari 2022, AR P.21.1291.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220118.2N.9, met concl. OM.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250408.2N.29/NL>

Trefwoorden: 1. Art. 3 EVRM – Opsluitingsomstandigheden – Verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling

2. Art. 3 EVRM – Opsluitingsomstandigheden – Bewijslast

Samenvatting: 1. Krachtens artikel 3 EVRM mag niemand worden onderworpen aan foltering, noch aan onmenselijke of vernederende behandelingen of straffen; het enkele feit dat hij die van zijn vrijheid is beroofd met het oog op strafvervolgung ongemakken ondervindt van zijn opsluiting, maakt die opsluiting nog niet strijdig met artikel 3 EVRM; daarvoor is een minimum aan zwaarwichtigheid vereist (1); indien een beklaagde die zich in voorlopige hechtenis bevindt, voorhoudt dat hij is opgesloten in omstandigheden die strijdig zijn met artikel 3 EVRM, kan hij door middel van een overeenkomstig artikel 27, § 1, 1°, Voorlopige Hechteniswet ingediend verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling de rechter vragen zich daarover uit te spreken; het staat aan de rechter die kennis neemt van een door een beklaagde op grond van artikel 27, § 1, 1°, Voorlopige Hechteniswet ingediend verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling onaantastbaar te oordelen of de beklaagde daadwerkelijk is opgesloten in omstandigheden die onverenigbaar zijn met artikel 3 EVRM en in het bijzonder of de vereiste drempel van minimale zwaarwichtigheid is bereikt. (1) Cass. 11 maart 2025, AR P.25.0202.N, ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250311.2N.5; Cass. 9 april 2024, AR P.24.0412.N, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240409.2N.19.

2. Uit artikel 3 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, volgt dat indien een persoon die van zijn vrijheid is beroofd aanvoert dat de omstandigheden waarin hij is opgesloten een schending uitmaken van die verdragsbepaling, hij die aanvoering niet moet bewijzen; de opsluitingsomstandigheden maken precies dat een dergelijke bewijslast niet realistisch is; wel is vereist dat de betrokkene ter staving van de door hem aangevoerde verdragsrechtelijke schending een uitgebreide en gedetailleerde alsook geloofwaardige beschrijving verstrekt van de opsluitingsomstandigheden met vermelding van concrete en specifieke gegevens; die beschrijving moet de rechter die moet oordelen over de wettigheid van de vrijheidsberoving in staat stellen na te gaan of de aangevoerde schending van artikel 3 EVRM prima facie niet manifest ongegrond is; indien de betrokkene een dergelijke uitgebreide en gedetailleerde alsook geloofwaardige beschrijving verstrekt van de opsluitingsomstandigheden met vermelding van concrete en specifieke gegevens, staat het aan de rechter die moet oordelen over de wettigheid van de vrijheidsberoving de gegrondheid ervan te beoordelen, desgevallend na het inwinnen van aanvullende informatie en het bevelen van de zich opdringende onderzoeksmaatregelen (1). (1) Cass. 1 april 2025, AR P.25.0417.N, ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250401.2N.28; Cass. 11 maart 2025, AR P.25.0202.N, ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250311.2N.5.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250422.2N.6/NL>

Trefwoorden: Redelijke termijn – Art. 27 VTSv. – Beoordeling – Zwaarwichtigheid is geen criterium

Samenvatting: Het staat aan de rechter onaantastbaar te oordelen of de redelijke termijn waarbinnen over een tegen een beklaagde ingestelde strafvervolgning overeenkomstig artikel 6.1 EVRM moet zijn beslist, is overschreden. Bij die beoordeling houdt de rechter rekening met de complexiteit van de zaak, de houding van de beklaagde, de houding van de met opsporing, vervolging en berechting belaste overheden en het belang dat de zaak heeft voor de beklaagde. Het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

De zwaarwichtigheid van de overschrijding van de redelijke termijn heeft slechts betrekking op de beoordeling van de gevolgen van een vastgestelde overschrijding van de redelijke termijn zoals bedoeld door artikel 27, tweede lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, maar is zelf geen criterium op grond waarvan de rechter het eventuele bestaan van die overschrijding beoordeelt. De criteria voor de beoordeling van een eventuele, al dan niet zeer zwaarwichtige, overschrijding van de redelijke termijn van de strafvervolgning in de zin van artikel 27, eerste lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, moeten dan ook worden onderscheiden van de criteria voor de beoordeling van het belang, dit is de zwaarwichtigheid en de eruit voortvloeiende gevolgen, van een vastgestelde overschrijding van de redelijke termijn.

Wanneer de rechter oordeelt dat de duur van de strafvervolgning geen zeer zwaarwichtige miskenning van de redelijke termijn inhoudt, is de vraag naar de gevolgen van die miskenning zonder voorwerp. De rechter dient in dat geval niet te oordelen over het verval van de strafvordering als mogelijk gevolg van een zeer zwaarwichtige miskenning van de redelijke termijn, noch over het belang van de overschrijding van de redelijke termijn.

Hof van Cassatie 22 april 2025 (P.25.0227.N), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250422.2N.8/NL>

Trefwoorden: Straf – Geldboete – Precaire financiële toestand beklaagde – Beoordeling rechter – Rechter kan bij beoordeling het gegeven betrekken dat de beklaagde zelf verantwoordelijk of medeverantwoordelijk is voor zijn precare financiële toestand

Samenvatting: Volgens de artikelen 163, vierde lid, en 195, vijfde lid, Wetboek van Strafvordering houdt de rechter bij een veroordeling tot een geldboete voor de vaststelling van het bedrag ervan rekening met de door de beklaagde aangevoerde elementen over zijn sociale toestand.

Uit die bepalingen volgt niet dat de rechter bij het bepalen van het bedrag van de geldboete geen rekening mag houden met het gegeven dat de beklaagde zelf verantwoordelijk of medeverantwoordelijk is voor zijn precare sociale toestand.

Volgens de artikelen 163, vijfde lid, en 195, negende lid, Wetboek van Strafvordering kan de rechter een geldboete uitspreken beneden het wettelijk minimum van de boete indien de

overtreder om het even welk document overlegt dat zijn precaire financiële toestand bewijst.

Uit die bepalingen volgt dat de rechter de mogelijkheid heeft om ingeval van een met documenten aangetoonde precaire financiële toestand een geldboete op te leggen beneden het wettelijk minimum, maar niet dat de rechter daar steeds toe verplicht is. Het staat aan de rechter te oordelen of in het licht van de doelstellingen van de straftoemeting en de concrete omstandigheden van de zaak of die gunstmaatregel aangewezen is. Hij kan bij die beoordeling het gegeven betrekken dat de beklaagde zelf verantwoordelijk of medeverantwoordelijk is voor zijn precaire financiële toestand.

Het bestreden vonnis oordeelt dat wat betreft eisers verzoek om geen geldboeten of geldboeten onder het wettelijk minimum op te leggen, er inderdaad rekening moet worden gehouden met de precaire financiële toestand van de eiser, maar dat het gegeven dat het strafrechtelijk verleden (met oplopende penale boeten) en persoonlijke keuzes (het ontwikkelen van een zelfstandige activiteit met minimale inkomsten) geen vrijgeleide zijn om strafrechtelijke inbreuken te plegen zonder hiervoor het risico te lopen een straf in de vorm van een geldboete opgelegd te krijgen. Het stelt vast dat de eiser onder collectieve schuldenregeling stond en er zelf voor heeft gekozen deze stop te zetten zodat de schuldeisers opnieuw konden uitvoeren, wat een eigen keuze is waarop niet kan worden gesteund om verantwoordelijkheid te ontlopen. Het stelt ook vast dat de tewerkstelling van de eiser bestaat uit een zelfstandige activiteit waaruit slechts geringe inkomsten worden vergaard, wat ook een eigen keuze is, daar waar de eiser ook in loonverband heeft gewerkt, wat hij overigens tot minstens 2023 deels heeft gedaan. Die persoonlijke keuzes waaruit de precaire financiële toestand van de eiser zijn ontstaan, kunnen volgens het bestreden vonnis niet doorwegen tegenover de belangen van de maatschappij, zodat niet wordt ingegaan op het verzoek van de eiser om geen geldboeten of geldboeten onder het wettelijk minimum op te leggen. Die beslissing is naar recht verantwoord.

Hof van Cassatie 22 april 2025 (P.24.1762.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250422.2N.21/NL>

Trefwoorden: Burgerlijke rechtsvordering – Toekenning gevorderde provisionele schadevergoeding – Geen uitspraak over de gevorderde interesten – Rechtsmacht burgerlijke vordering niet uitgeput

Samenvatting: De strafrechter voor wie een provisionele schadevergoeding te vermeerderen met interesten wordt gevorderd en die de gevorderde provisionele schadevergoeding toekent maar beslist gelet op het voorlopige karakter ervan nog geen uitspraak te doen over de gevorderde interesten, put zijn rechtsmacht over de burgerlijke vordering niet uit.

Hof van Cassatie 29 april 2025 (P.24.1033.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250429.2N.27/NL>

Trefwoorden: Opzettelijke slagen en verwondingen

Samenvatting: Volgens artikel 392 Strafwetboek wordt onder meer het toebrengen van letsel met het oogmerk om een bepaald persoon aan te randen, opzettelijk genoemd. Dit oogmerk is aanwezig indien de dader het voornemen heeft om met kennis van zaken het door de wet strafbaar gestelde gedrag aan te nemen, dit is zowel wanneer hij het toebrengen van verwondingen bij het slachtoffer heeft beoogd, als wanneer hij dit bewust heeft aanvaard als een gevolg dat zich binnen het normaal te verwachten verloop van de gebeurtenissen zal voordoen of zou kunnen voordoen.

De rechter die oordeelt dat de dader een handeling heeft gesteld waarbij hij bewust de fysieke integriteit van het slachtoffer in gevaar heeft gebracht en de gevolgen van zijn handeling kon voorzien en heeft aanvaard, stelt hierdoor wettig vast dat het opzet van de dader betrekking heeft op het toebrengen van slagen en verwondingen.

Het in artikel 545 Strafwetboek omschreven misdrijf van vernieling van afsluitingen vereist een algemeen opzet, dit is het voornemen om met kennis van zaken een handeling te stellen die gericht is op de in die bepaling bedoelde vernieling of het bewust aanvaarden dat deze zich binnen het normaal te verwachten verloop van de gebeurtenissen zal voordoen of zou kunnen voordoen.

Hof van Cassatie 29 april 2025 (P.25.0606.N), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250429.2N.32/NL>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Appelrechter – Verzoek tot voorlopige invrijheidstelling – Beoordeling – Motivering

Samenvatting: De appelrechter die het verzoek tot voorlopige invrijheidstelling verwerpt en bijgevolg de voorlopige hechtenis handhaaft, dient bij toepassing van de artikelen 16, § 1, en § 5, eerste en tweede lid, 27, § 3, vierde lid, en 30, § 1, en § 4, Voorlopige Hechteniswet het bestaan vast te stellen van ernstige aanwijzingen van schuld ten aanzien van de verzoeker. Krachtens die bepalingen dient die rechter ook de feitelijke omstandigheden van de zaak te vermelden en die welke eigen zijn aan de persoonlijkheid van de verzoeker waaruit blijkt dat de handhaving van de voorlopige hechtenis volstrekt noodzakelijk is voor de openbare veiligheid, waarbij hij in voorkomend geval ook moet vaststellen dat is voldaan aan de in artikel 16, § 1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet bedoelde criteria, zodat blijkt dat de handhaving van de voorlopige hechtenis, op het tijdstip van de beslissing, voldoet aan de wettelijke vereisten.

Aangezien de voorlopige hechtenis de uitzondering is en de redenen die haar rechtvaardigen mettertijd hun relevantie kunnen verliezen, kan de vraag of de handhaving van de voorlopige hechtenis volstrekt noodzakelijk is voor de openbare veiligheid enkel worden beoordeeld na een nauwkeurig, geactualiseerd en geïndividualiseerd onderzoek van de feitelijke gegevens van de zaak, zodat de rechter bij de verlenging van de voorlopige

hechtenis geen blijk mag geven van een automatisme en van stereotiepe overwegingen die onverenigbaar zijn met het evolutief karakter van de voorlopige hechtenis.

De beoordeling van de noodzakelijkheid van de voorlopige hechtenis na een bij toepassing van artikel 27, § 1, Voorlopige Hechteniswet ingediend verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling kan evenwel niet op dezelfde wijze geschieden zoals de beoordeling van de noodzakelijkheid van de voorlopige hechtenis ten tijde van het gerechtelijk onderzoek. Bij een voorlopige hechtenis tijdens de rechtspleging voor het vonnisgerecht is er immers geen gerechtelijk onderzoek meer.

Bij het beoordelen van het verzoek tot voorlopige invrijheidstelling dient de rechter niet de redenen van zijn redenen te geven. Gelet op de korte termijn waarbinnen hij moet oordelen over de handhaving van de voorlopige hechtenis volstaat het dat het verweer in zijn essentie wordt beantwoord, zonder dat op elk detail moet worden ingegaan.

Hof van Cassatie 29 april 2025 (P.25.0150.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250429.2N.10/NL>

Trefwoorden: Rechtsplegingsvergoeding – Beklaagde heeft na een laatste appelconclusie reeds een deel van de gevorderde schadevergoeding voldaan – Gevolg voor berekening RPV

Samenvatting: volgens artikel 162bis, eerste lid, Wetboek van Strafvordering veroordeelt ieder tegen een beklaagde uitgesproken vonnis hem tot het betalen van een door artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek bedoelde rechtsplegingsvergoeding aan de burgerlijke partij.

Volgens artikel 1022, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek stelt de Koning bij een in Ministerraad overlegd besluit de basis-, minimum- en maximumbedragen vast van de rechtsplegingsvergoeding.

Artikel 2, eerste lid, Tarief Rechtsplegingsvergoeding legt voor in geld waardeerbare vorderingen de basis-, minimum- en maximumbedragen vast.

Volgens artikel 2, tweede lid, Tarief Rechtsplegingsvergoeding moet voor een in geld waardeerbare vordering het bedrag van de rechtsplegingsvergoeding in beginsel worden bepaald op het bedrag van de vordering zoals vastgesteld overeenkomstig de artikelen 557 tot 562 Gerechtelijk Wetboek, waarbij het in aanmerking te nemen bedrag dit is van de vordering in de inleidende akte of in de laatste conclusie.

De rechtsplegingsvergoeding moet in hoger beroep voor een in geld waardeerbare vordering worden bepaald op de waarde of de geldelijke inzet van het hoger beroep, zoals die blijkt uit de beroepsakte of de laatste appelconclusie.

De loutere omstandigheid dat de beklaagde na een laatste appelconclusie een deel van de door de burgerlijke partij gevorderde schadevergoeding heeft voldaan, verplicht het appelgerecht niet daarmee bij de berekening van het bedrag van de rechtsplegingsvergoeding rekening te houden.

Hof van Cassatie 6 mei 2025 (P.24.1462.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250506.2N.3/NL>

Trefwoorden: 1. Informatica – Verwerking persoonsgegevens – Wet Verwerking Persoonsgegevens 1992 – Verantwoordelijke voor de verwerking

2. Informatica – Verwerking persoonsgegevens – Wet Verwerking Persoonsgegevens 1992 – Persoonsgegevens – Een computerbestand in de vorm van een rekenblad – Verwerking

3. Informatica – Verwerking persoonsgegevens – Wet Verwerking Persoonsgegevens 1992 – Toepassingsgebied – Uitzondering

4. Misdrijf – Schade – Schadevergoeding – Morele schadevergoeding van €1 – Kan een werkelijke en concrete vergoeding van de schade zijn

Samenvatting: 1. De Wet Verwerking Persoonsgegevens 1992 bepaalt in artikel 1: -onder paragraaf 4, eerste lid, dat onder “verantwoordelijke voor de verwerking” wordt verstaan degene die alleen of samen met anderen het doel en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens bepaalt; -onder paragraaf 5 dat onder “verwerker” degene wordt verstaan die, ten behoeve van de voor de verwerking verantwoordelijke, persoonsgegevens verwerkt, met uitsluiting van de personen die onder rechtstreeks gezag van de verantwoordelijke voor de verwerking gemachtigd zijn om de gegevens te verwerken;- onder paragraaf 6 dat onder “derde” wordt verstaan degene die niet de betrokkene bedoeld in paragraaf 1 is, de verantwoordelijke voor de verwerking, de verwerker of de persoon die onder rechtstreeks gezag van de verantwoordelijke of de verwerker gemachtigd is om de gegevens te verwerken; artikel 39, 2° en 3°, Wet Verwerking Persoonsgegevens 1992 bepaalt de straffen voor de verantwoordelijke voor de verwerking, zijn vertegenwoordiger in België en zijn aangestelde of gemachtigde die persoonsgegevens verwerkt, hetzij buiten de door artikel 5 toegelaten gevallen (2°), hetzij in overtreding van de artikelen 6, 7 of 8 (3°); die personen zijn voor de vermelde feiten nog steeds strafbaar op grond van artikel 222, 1° en 2°, Wet Verwerking Persoonsgegevens 2018 (1) (2). (1) Zie gelijklopende concl. OM. (2) Artt. 1 en 39, 2° en 3° Wet Verwerking Persoonsgegevens 1992, zoals van toepassing voor de inwerkingtreding van Art. 222, 1° en 2° Wet Verwerking Persoonsgegevens 2018.

2. Een computerbestand in de vorm van een rekenblad, waarin zich persoonsgegevens in de zin van artikel 1, § 1, Wet Verwerking Persoonsgegevens 1992 bevinden, is een bestand zoals bedoeld in artikel 1, § 3, van die wet; bijgevolg kan het overdragen of bewaren van een dergelijk bestand, ook zonder dat er vervolgens sprake is van een bijkomende bewerking of aanwending van de erop voorkomende gegevens, een verwerking uitmaken zoals bedoeld in artikel 1, § 2, van die wet en kan het aantreffen van een dergelijk bestand op een laptop het bewijs van een verwerking opleveren. De rechter bepaalt of dit in de hem concreet voorgelegde omstandigheden het geval is (1) (2). (1) Zie gelijklopende concl. OM. (2) Art. 1 Wet Verwerking Persoonsgegevens 1992, zoals van toepassing voor de inwerkingtreding van Artt. 1 en 6 Wet Verwerking Persoonsgegevens 2018.

3. De regel van artikel 3, § 2, Wet Verwerking Persoonsgegevens 1992 dat deze wet niet van toepassing is op de verwerking van persoonsgegevens die door een natuurlijk persoon in activiteiten met uitsluitend persoonlijke of huishoudelijke doeleinden wordt verricht geldt niet voor de overdracht van digitale persoonsgegevens op de gegevensdrager die toebehoort aan een derde, in strijd met een dienstverleningsovereenkomst tussen de

partijen die toestemming gaven tot de verwerking van persoonsgegevens, indien de rechter een miskenning van deze overeenkomst vaststelt (1) (2). (1) Zie gelijklopende concl. OM. (2) Art. 3 Wet Verwerking Persoonsgegevens 1992, zoals van toepassing voor de inwerkingtreding van Artt. 1 en 6 Wet Verwerking Persoonsgegevens 2018.

4. Ook een bedrag dat de rechter principieel op 1,00 euro bepaalt, kan een morele schade vergoeden die het slachtoffer van een onrechtmatige daad ondervindt; het loutere feit dat de dader tot schadevergoeding is veroordeeld, kan voor het slachtoffer immers een morele genoegdoening opleveren waarmee zijn schade, zoals onaantastbaar door de rechter bepaald, werkelijk en concreet wordt vergoed (1). (1) Zie gelijklopende concl. OM.

Hof van Cassatie 6 mei 2025 (P.24.1750.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250506.2N.1/NL>

Trefwoorden: 1. Onderzoek – Heterdaad – Voorafgaand aan de huiszoeking

2. Huiszoeking – Art. 3 Huiszoekingswet – Toestemming – Voorwaarden – Ondubbelzinnig, op basis van een geïnformeerde toestemming en zonder dwang

3. Drugwet – Huiszoeking – Art. 6bis, derde lid, Drugwet – Ernstige aanwijzingen aanwezigheid van de in de Drugwet genoemde stoffen

4. Huiszoekingswet – Huiszoeking – Begrip

Samenvatting: 1. Een op heterdaad ontdekt misdrijf bedoeld in artikel 1, tweede lid, 2°, Huiszoekingswet is datgene dat wordt ontdekt terwijl het wordt gepleegd of terstond nadat het is gepleegd; de vaststelling van de toestand van heterdaad moet aan de huiszoeking voorafgaan en kan niet worden gerechtvaardigd door de vaststelling achteraf van het op heterdaad ontdekte misdrijf (1). (1) Zie gelijklopende concl. OM.

2. Artikel 3 Huiszoekingswet bepaalt dat het verzoek of de toestemming waarvan sprake in artikel 1, tweede lid, 3°, Huiszoekingswet voorafgaand en schriftelijk aan de opsporing of huiszoeking wordt gegeven; dit bijzonder vereiste is bepaald omdat dit verzoek of die toestemming erop neerkomt afstand te doen van het grondwettelijk recht van de onschendbaarheid van de woning; die afstand is slechts geldig indien hij ondubbelzinnig gebeurt, met kennis van zaken, wat wil zeggen op basis van een geïnformeerde toestemming, en zonder dwang (1). (1) Zie gelijklopende concl. OM.

3. Krachtens artikel 6bis, derde lid, Drugwet kunnen de in dat artikel bedoelde overheidsfunctionarissen zonder bevel van de onderzoeksrechter een huiszoeking uitvoeren in lokalen die dienen voor het vervaardigen, bereiden, bewaren of opslaan van de in de Drugwet genoemde stoffen; hiertoe is vereist dat er voorafgaand aan de huiszoeking ernstige aanwijzingen bestaan dat in die lokalen dergelijke stoffen aanwezig kunnen zijn (1). (1) Zie gelijklopende concl. OM.

4. Een huiszoeking zoals bedoeld in artikel 1, eerste lid, Huiszoekingswet is een onderzoeksmaatregel die ertoe strekt gegevens met betrekking tot misdrijven op te sporen en te verzamelen in plaatsen die door het recht op de eerbiediging van het privéleven zijn beschermd (1). (1) Zie gelijkkluidende concl. OM.

Hof van Cassatie 6 mei 2025 (P.25.0084.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250506.2N.8/NL>

Trefwoorden: 1. Conclusies – Conclusietermijn – Laattijdig – Gevolg – Tijdige mededeling – Akkoord van de partijen – Rechter moet de partijen niet bevragen

2. Herstelvordering – Meerdere mede-eigenaars

Samenvatting: 1. Artikel 152, § 1, derde lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat conclusies die niet voor het verstrijken van de vastgestelde termijnen zijn neergelegd ambtshalve uit het debat worden geweerd; volgens artikel 152, § 2, eerste lid, Wetboek van Strafvordering kunnen de conclusies toch na het verstrijken van de daartoe vastgelegde termijnen worden neergelegd mits het akkoord van de betrokken partijen, tenzij de rechter vaststelt dat de laattijdige neerlegging louter dilatoire doeleinden nastreeft of de rechten van de andere partijen of het verloop van de rechtspleging miskent; de verplichting conclusies tijdig neer te leggen bestaat onafhankelijk van de verplichting de conclusies tijdig mee te delen aan de tegenpartijen; een tijdige mededeling doet het verzuim van een tijdige neerlegging niet verdwijnen (1). (1) Zie alg. over het uit de debatten weren van laattijdige conclusies Cass. 6 juni 2023, AR P.23.0550.N, AC 2023, nr. 410, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230606.2N.15, RW 2023-24, 1219; Cass. 27 oktober 2021, AR P.21.0220.F, AC 2021, nr. 682, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211027.2F.4; Cass. 6 oktober 2021, AR P.21.0382.F, AC 2021, nr. 619, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.2, met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH, op datum, in Pas., JLMB 2022, 1638; Cass. 12 maart 2019, AR P.18.0298.N ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20190312.2N.5, AC 2019, nr. 156; I. COUWENBERG en F. VAN VOLSEM, Concluderen voor de strafrechter, Intersentia, 2018, 58-70; M.-A. BEERNAERT, D. VANDERMEERSCH en M. GIACOMETTI, Droit de la procédure pénale, die Keure, 2025, II, 1715-1716.

Noch uit de tekst van artikel 152 Wetboek van Strafvordering noch uit de wetsgeschiedenis ervan volgt dat de strafrechter een conclusie slechts uit het debat mag weren wegens laattijdige neerlegging, indien hij de partijen heeft bevraagd over het bestaan van een akkoord over het toch in het debat houden van de conclusie; een partij aan wie op grond van artikel 152 Wetboek van Strafvordering conclusietermijnen zijn toegekend, weet dat hij die conclusies tijdig moet neerleggen en dat bij laattijdige neerlegging de strafrechter ze ambtshalve uit het debat zal weren, tenzij er een akkoord van de betrokken partijen is; het komt de partij toe die een laattijdige conclusie heeft neergelegd, de strafrechter in kennis te stellen van het bestaan van een akkoord over het in het debat houden van de conclusies; noch uit de tekst van artikel 152 Wetboek van Strafvordering noch uit de wetsgeschiedenis ervan volgt dat de strafrechter een laattijdige neergelegde conclusie slechts uit het debat mag weren mits hij vaststelt dat die een dilatoir oogmerk heeft of rechtsmisbruik inhoudt

(1). (1) Cass. 6 juni 2023, AR P.23.0550.N, AC 2023, nr. 410, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230606.2N.15, RW 2023-24, 1219.

2. Uit het zakelijk karakter van de herstellvordering en de regel dat alle eigenaars de uitvoering van de herstelmaatregel moeten gedogen, volgt niet dat een herstellvordering slechts ontvankelijk is als ze wordt gericht tegen alle mede-eigenaars en dat die in de procedure moeten worden betrokken; het recht op een eerlijk proces en het recht van verdediging van hij tegen wie de herstellvordering wel wordt gericht, laat niet toe anders te oordelen.

Hof van Cassatie 6 mei 2025 (P.25.0191.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250506.2N.4/NL>

Trefwoorden: Straf – Straftoemeting – Motivering – Weigering om in te gaan op een verzoek om uitstel – Informatie betreffende de actuele professionele en sociale situatie van de beklaagde – Aanvoerplicht

Samenvatting: Uit artikel 8, § 1, vierde lid, Probatiwewet en artikel 195 Wetboek van Strafvordering volgt dat de rechter de weigering om in te gaan op een verzoek om uitstel van tenuitvoerlegging nauwkeurig moet motiveren, zij het dat die motivering beknopt mag zijn; de motivering voor die weigering kan ook blijken of mede blijken uit de redenen die de rechter opgeeft ter verantwoording voor het opleggen van effectieve straffen (1); het staat aan een beklaagde om aan de rechter de nodige informatie te bezorgen betreffende zijn actuele professionele en sociale situatie, die hij relevant acht voor de straftoemeting; indien de beklaagde op dit punt in gebreke blijft, kan het de rechter niet worden verweten dat hij bij de straftoemetingsbeslissing de gegevens betreffende de actuele professionele en sociale situatie van de beklaagde niet of onvoldoende in aanmerking neemt en het ontbreken van die gegevens ook vaststelt. (1) Zie o.a. Cass. 5 november 2024, AR P.24.1170.N, AC 2024, nr. 739, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241105.2N.14, met concl. OM; Cass. 17 september 2024, AR P.23.0114.N, AC 2024, nr. 585, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240917.2N.11; Cass. 21 mei 2024, AR P.24.0422.N, AC 2024, nr. 388, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240521.2N.7, T. Strafr. 2024, 313; Cass. 14 september 2021, P.21.0872.N, AC 2021, nr. 553, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210914.2N.16, T. Strafr. 2021, 386 noot P. HOET.

Hof van Cassatie 13 mei 2025 (P.24.0922.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250513.2N.9/NL>

Trefwoorden: Onopzettelijk toebrengen van verwondingen en onopzettelijke doden – Artt. 418-419 Sw. – Andere factoren mede verantwoordelijk

Samenvatting: Het in artikel 418 Strafwetboek bedoelde gebrek aan voorzichtigheid of voorzorg houdt alle mogelijke fouten of onachtzaamheden in, hoe licht ook.

Degene ten aanzien van wie een gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid bewezen wordt verklaard, is schuldig aan het in de artikelen 418 en 419 Strafwetboek bedoelde misdrijf van onopzettelijk doden wanneer vaststaat dat, zonder dat gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid, het slachtoffer niet de dood zou hebben gevonden. De omstandigheid dat ook andere factoren mede hiervoor verantwoordelijk zijn, doet hieraan geen afbreuk.

Hof van Cassatie 13 mei 2025 (P.25.0271.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250513.2N.11/NL>

Trefwoorden: Misdrijf – Deelneming – Handelingen die volgen op het plegen van het misdrijf – Voorafgaandelijk overleg

Samenvatting: Artikel 66, derde lid, Strafwetboek bepaalt dat als daders van een misdaad of wanbedrijf worden gestraft zij die door enige daad tot de uitvoering zodanige hulp hebben verleend dat de misdaad of het wanbedrijf zonder hun bijstand niet had kunnen worden gepleegd.

Om een beklaagde te veroordelen als mededader van een misdrijf is het niet vereist dat alle bestanddelen van het misdrijf begrepen zijn in de deelnemingshandelingen. Het volstaat dat een dader het misdrijf heeft gepleegd en dat de mededader wetens en willens aan de uitvoering ervan heeft meegewerkt op een van de wijzen bepaald in artikel 66 Strafwetboek, en dus onder meer door enige daad tot de uitvoering zodanige hulp hebben verleend dat de misdaad of het wanbedrijf zonder hun bijstand niet had kunnen worden gepleegd. Dat laatste vereist dat de verstrekte hulp of bijstand noodzakelijk is, zonder dat het daarbij van belang is of die hulp of bijstand groot of klein is.

Alleen een gedraging die aan de uitvoering van het misdrijf voorafgaat of ermee samengaat, kan in de regel deelneming aan een misdaad of wanbedrijf opleveren. Handelingen die volgen op het plegen van het misdrijf kunnen echter strafbare deelneming opleveren wanneer zij het voorwerp waren van voorafgaandelijk overleg en aldus deel uitmaken van het plan dat voorzien was voor het plegen van het misdrijf. Het is daarbij niet vereist dat die handelingen op het moment en op de plaats van het misdrijf worden gesteld.

De rechter oordeelt onaantastbaar of de verstrekte hulp of bijstand noodzakelijk is.

Door overname van de redenen van het beroepen vonnis en met eigen redenen (p. 42-44) oordeelt het arrest ten aanzien van de eiser II dat “het overladen en transporteren van de gestolen residu’s een cruciaal en noodzakelijk onderdeel vormen van de uitvoering van de diefstallen van dergelijke zaken” en “al de voormelde overwegingen, in hun onderlinge samenhang gelezen, laten er dan ook geen twijfel over bestaan dat de [eiser II], kennis had van de aard van het misdrijf dat werd gepleegd en wetens en willens aan de uitvoering van het aan de orde zijnde feit voorwerp van de telastlegging A.3, zoals ingeperkt, heeft meegewerkt door zodanige hulp te verlenen dat dit misdrijf niet zonder zijn bijstand had kunnen worden gepleegd, zoals het in concreto heeft plaatsgevonden”.

Met die redenen, die niet tegenstrijdig zijn, verantwoordt het arrest naar recht de schuldigverklaring van de eiser II aan de diefstal, zoals omschreven onder de

telastlegging A.3, en verwerpt en beantwoordt het het door de eiser II ter zake gevoerde verweer.

Hof van Cassatie 13 mei 2025 (P.25.0673.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250513.2N.25/NL>

Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Correctionele rechtbank – Nieuwe en ernstige omstandigheden – Bevel tot aanhouding – Niet-naleving opgelegde voorwaarden

2. Voorlopige hechtenis – Handhaving – Verzoek tot voorlopige invrijheidstelling – Verwerping – Motivering

Samenvatting: 1. Artikel 28, § 2, Voorlopige Hechteniswet geeft de correctionele rechtbank, waar de zaak na verwijzing door het onderzoeksgerecht aanhangig is, de mogelijkheid om een bevel tot aanhouding uit te vaardigen tegen een in vrijheid gestelde beklaagde, onder meer indien nieuwe en ernstige omstandigheden die maatregel noodzakelijk maken.

Artikel 38, § 2, Voorlopige Hechteniswet geeft de correctionele rechtbank de mogelijkheid om een bevel tot aanhouding uit te vaardigen bij niet-naleving van door een beklaagde van hem naar aanleiding van een eerdere beslissing tot opheffing van de voorlopige hechtenis opgelegde voorwaarden en dit onder de voorwaarden bepaald in artikel 28 van die wet.

Uit deze bepalingen volgt dat het niet-naleven van de voorwaarden als bedoeld in artikel 38, § 2, Voorlopige Hechteniswet ongeacht het ogenblik waarop deze niet-naleving de overheid bekend was, een nieuwe en ernstige omstandigheid kan uitmaken als bedoeld in artikel 28, § 1, 2° van die wet.

2. De appelrechter die het verzoek tot voorlopige invrijheidstelling verwerpt en bijgevolg de voorlopige hechtenis handhaaft, dient bij toepassing van de artikelen 16, § 1, en § 5, eerste en tweede lid, 27, § 3, vierde lid, en 30, § 1, en § 4, Voorlopige Hechteniswet het bestaan vast te stellen van ernstige aanwijzingen van schuld ten aanzien van de verzoeker. Krachtens die bepalingen dient die rechter ook de feitelijke omstandigheden van de zaak te vermelden en die welke eigen zijn aan de persoonlijkheid van de verzoeker waaruit blijkt dat de handhaving van de voorlopige hechtenis volstrekt noodzakelijk is voor de openbare veiligheid, waarbij hij in voorkomend geval ook moet vaststellen dat is voldaan aan de in artikel 16, § 1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet bedoelde criteria, zodat blijkt dat de handhaving van de voorlopige hechtenis, op het tijdstip van de beslissing, voldoet aan de wettelijke vereisten.

Aangezien de voorlopige hechtenis de uitzondering is en de redenen die haar rechtvaardigen mettertijd hun relevantie kunnen verliezen, kan de vraag of de handhaving van de voorlopige hechtenis volstrekt noodzakelijk is voor de openbare veiligheid enkel worden beoordeeld na een nauwkeurig, geactualiseerd en geïndividualiseerd onderzoek van de feitelijke gegevens van de zaak, zodat de rechter bij de verlenging van de voorlopige hechtenis geen blijk mag geven van een automatisme en van stereotiepe overwegingen die onverenigbaar zijn met het evolutief karakter van de voorlopige hechtenis.

De beoordeling van de noodzakelijkheid van de voorlopige hechtenis na een bij toepassing van artikel 27, § 1, Voorlopige Hechteniswet ingediend verzoekschrift tot voorlopige

invrijheidstelling kan evenwel niet op dezelfde wijze geschieden zoals de beoordeling van de noodzakelijkheid van de voorlopige hechtenis ten tijde van het gerechtelijk onderzoek. Bij een voorlopige hechtenis tijdens de rechtspleging voor het vonnisgerecht is er immers geen gerechtelijk onderzoek meer.

Uit de loutere omstandigheid dat de rechter in zijn beslissing het verzoek tot voorlopige invrijheidstelling verwerpt en de alternatieven voor de voorlopige hechtenis afwijst op grond van redenen die reeds werden aangehaald in eerdere beslissingen, kan niet worden afgeleid dat hij zijn beslissing niet heeft gebaseerd op een geactualiseerd en geïndividualiseerd onderzoek van de zaak en geen rekening heeft gehouden met de duurtijd van de voorlopige hechtenis, voor zover hij daardoor geen blijk geeft van enig automatisme dat onverenigbaar is met de noodzakelijke individualisering van zijn beslissing en de noodzaak deze te steunen op nauwkeurige en geactualiseerde gegevens. Dit geldt ook wanneer de rechter bij de beoordeling van de handhaving van de voorlopige hechtenis op grond van een nieuw bevel tot aanhouding rekening moet houden met de duurtijd van de voorlopige hechtenis vanaf de nieuwe vrijheidsberoving.

Bij het beoordelen van het verzoek tot voorlopige invrijheidstelling dient de rechter niet de redenen van zijn redenen te geven. Gelet op de korte termijn waarbinnen hij moet oordelen over de handhaving van de voorlopige hechtenis volstaat het dat het verweer in zijn essentie wordt beantwoord, zonder dat op elk detail moet worden ingegaan.

Hof van Cassatie 20 mei 2025 (P.25.0201.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250520.2N.19/NL>

Trefwoorden: Beroepsverbod – Schending opgelegd beroepsverbod – Beoordeling

Samenvatting: Het staat aan de rechter onaantastbaar te oordelen of hij aan wie een door artikel 1 Wet Beroepsuitoefeningsverbod bedoeld bestuurdersverbod werd opgelegd, artikel 4 Wet Beroepsuitoefeningsverbod heeft overtreden door als feitelijk bestuurder van een vennootschap te handelen. De rechter kan bij die beoordeling wel degelijk betrekken dat de betrokkene gebruik maakt van roerende en onroerende goederen van de vennootschap, hij beschikt over een bankkaart van de vennootschap, hij het ontslag van een zaakvoerder van de vennootschap regelt en hij zich inlaat met het beheer van een bedrijvigheid van de vennootschap en de aanwending van financiële middelen die uit die bedrijvigheid voortkomen.

Hof van Cassatie 20 mei 2025 (P.25.0186.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250520.2N.11/NL>

Trefwoorden: Beoordeling schuld – Beklaagde kan of wil geen geloofwaardige verklaring verstrekken – Betrekken in beoordeling – Geen miskenning van recht op eerlijk proces, zwijgrecht, vermoeden van onschuld

Samenvatting: De rechter mag bij de schuldbeoordeling het gegeven betrekken dat een beklaagde geen geloofwaardige verklaring kan of wil verstrekken betreffende bezwarende vaststellingen. Daaruit kan geen miskenning van het recht op een eerlijk proces zoals gewaarborgd door artikel 6.1 EVRM, het zwijgrecht zoals vervat in artikel 6.1 en 6.2 EVRM en het vermoeden van onschuld zoals gewaarborgd door artikel 6.2 EVRM worden afgeleid en dit doet evenmin afbreuk aan de regel dat de bewijslast voor de schuld bij het openbaar ministerie berust.

Het vermoeden van onschuld zoals gewaarborgd door artikel 6.2 EVRM, het zwijgrecht zoals dit wordt afgeleid uit artikel 6.1 en 6.2 EVRM, het algemeen rechtsbeginsel van het recht van verdediging en de regel dat het openbaar ministerie de bewijslast draagt houden niet in dat de rechter gehouden is ontkenkende verklaringen van een beklaagde voor waar aan te nemen en dat hij verklaringen van een beklaagde niet op hun geloofwaardigheid mag beoordelen. Uit een met redenen omklede schuldigverklaring van een beklaagde kan geen schending van deze bepalingen of een miskenning van de vermelde beginselen worden afgeleid.

Hof van Cassatie 20 mei 2025 (P.25.0701.N), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250520.2N.28/NL>

Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Detentieomstandigheden – Art. 3 EVRM – Verzoek voorlopige invrijheidstelling – Beoordeling rechter

2. Voorlopige hechtenis – Verzoek voorlopige invrijheidstelling – Beoordeling – Motivering

Samenvatting: Krachtens artikel 3 EVRM mag niemand worden onderworpen aan foltering, noch aan onmenselijke of vernederende behandelingen of straffen.

Het enkele feit dat hij die van zijn vrijheid is beroofd met het oog op strafvervolgung ongemakken ondervindt van zijn opsluiting, maakt die opsluiting nog niet strijdig met artikel 3 EVRM. Daarvoor is een minimum aan zwaarwichtigheid vereist.

Indien een beklaagde die zich in voorlopige hechtenis bevindt, voorhoudt dat hij is opgesloten in omstandigheden die strijdig zijn met artikel 3 EVRM, kan hij door middel van een overeenkomstig artikel 27, § 1, 1°, Voorlopige Hechteniswet ingediend verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling de rechter vragen zich daarover uit te spreken. Die rechter kan voor zover een schending van artikel 3 EVRM vaststaat, effectief rechtsherstel verlenen.

7. Het staat aan de rechter die kennis neemt van een door een beklaagde op grond van artikel 27, § 1, 1°, Voorlopige Hechteniswet ingediend verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling onaantastbaar te oordelen of de beklaagde daadwerkelijk is opgesloten in omstandigheden die onverenigbaar zijn met artikel 3 EVRM en in het bijzonder of de vereiste drempel van minimale zwaarwichtigheid is bereikt.

De rechter dient bij die beoordeling rekening te houden met de actuele omstandigheden waarin de beklaagde is opgesloten. Het komt de rechter naar aanleiding van een verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling niet toe te oordelen over de omstandigheden waaronder de beklaagde in het verleden van zijn vrijheid werd beroofd maar die achterhaald zijn ingevolge een wijziging van zijn detentietoestand.

2. De rechter die het verzoek tot voorlopige invrijheidstelling van een beklaagde verwerpt en bijgevolg diens voorlopige hechtenis handhaaft, dient een conclusie met aanvoeringen dat de gevaren voor recidive en onttrekking kunnen worden geneutraliseerd door het opleggen van voorwaarden of een borgsom, te beantwoorden.

Die rechter moet daarbij niet de redenen van zijn redenen geven. Hij dient weliswaar het verweer te beantwoorden, maar moet niet antwoorden op argumenten die louter werden aangevoerd tot staving van een verweer zonder een afzonderlijk verweer te vormen. Gelet op de korte termijn waarbinnen de rechter uitspraak moet doen over het verzoek tot voorlopige invrijheidstelling, volstaat het dat hij het verweer in zijn essentie beantwoordt, zonder op elk detail te moeten ingaan.

Aangezien de voorlopige hechtenis de uitzondering is en de redenen die haar rechtvaardigen mettertijd hun relevantie kunnen verliezen, kan de vraag of de handhaving van de voorlopige hechtenis volstrekt noodzakelijk is voor de openbare veiligheid alsook of er ernstige redenen bestaan om te vrezen dat de in vrijheid gelaten beklaagde nieuwe misdaden of wanbedrijven zou plegen of zich aan het optreden van het gerecht zou onttrekken, enkel worden beoordeeld na een nauwkeurig, geactualiseerd en geïndividualiseerd onderzoek van de feitelijke gegevens van de zaak, zodat de rechter bij de verlenging van de voorlopige hechtenis geen blijk mag geven van een automatisme en van stereotiepe overwegingen die onverenigbaar zijn met het evolutief karakter van de voorlopige hechtenis.

De beoordeling van de noodzakelijkheid van de voorlopige hechtenis na een bij toepassing van artikel 27, § 1, Voorlopige Hechteniswet ingediend verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling kan evenwel niet op dezelfde wijze geschieden zoals de beoordeling van de noodzakelijkheid van de voorlopige hechtenis ten tijde van het gerechtelijk onderzoek. Bij een voorlopige hechtenis tijdens de rechtspleging voor het vonnisgerecht is er immers geen gerechtelijk onderzoek meer.

Uit de loutere omstandigheid dat de rechter in zijn beslissing het verzoek tot voorlopige invrijheidstelling verwerpt en de alternatieven voor de voorlopige hechtenis afwijst op grond van redenen die reeds werden aangehaald in eerdere beslissingen, kan niet worden afgeleid dat hij zijn beslissing niet heeft gebaseerd op grond van een geactualiseerd en geïndividualiseerd onderzoek van de zaak en geen rekening heeft gehouden met de duurtijd van de voorlopige hechtenis, voor zover hij daardoor geen blijk geeft van enig automatisme dat onverenigbaar is met de noodzakelijke individualisering van zijn beslissing en de noodzaak deze te steunen op nauwkeurige en geactualiseerde gegevens.

Hof van Cassatie 20 mei 2025 (P.25.0047.N), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250520.2N.27>

Trefwoorden: Burgerlijke rechtsvordering – Aannemelijk maken van geleden schade – Reële en persoonlijke schade – Beroepsvereniging – Reputatieschade

Samenvatting: Hij die beweert door een misdaad of een wanbedrijf te zijn benadeeld, kan zich op grond van artikel 63 Wetboek van Strafvordering voor de bevoegde onderzoeksrechter burgerlijke partij stellen, zonder dat hij in die stand van de rechtspleging het bewijs hoeft te leveren van de schade, de omvang van de schade en het oorzakelijk

verband tussen de schade en de vermelde misdaad of het vermelde wanbedrijf. Evenwel moet de beweerde benadeelde, wil zijn burgerlijkepartijstelling ontvankelijk zijn, zijn bewering over de schade die hij door de misdaad of het wanbedrijf zou hebben geleden, aannemelijk maken.

Het onderzoeksgerecht oordeelt in beginsel onaantastbaar of de schade die de benadeelde beweert te hebben geleden aannemelijk is, wat het kan afleiden uit zijn vaststelling dat de betrokkene al dan niet reële en persoonlijke schade heeft of kan hebben geleden.

Het Hof gaat wel na of het onderzoeksgerecht uit de door hem vastgestelde feitelijke gegevens geen gevolgen afleidt die geen verband ermee houden of met het begrip schade onverenigbaar zijn.

De kosten of uitgaven die de eiseres als beroepsvereniging heeft gedaan om bewarende maatregelen te nemen met het oog op het beperken of het beheersen van de schade die een van haar leden zou hebben toegebracht aan derden ingevolge het plegen van hem verweten misdrijven, indien bewezen, kan schade uitmaken die de eiseres werkelijk en persoonlijk lijdt als gevolg van die misdrijven. Op het moment van haar burgerlijkepartijstelling diende de eiseres die kosten of uitgaven nog niet concreet te becijferen.

Als beroepsvereniging kan de eiseres, onder de vorm van reputatieschade, werkelijke, rechtstreekse en persoonlijke schade lijden ingevolge misdrijven gepleegd door een van haar leden. Het feit dat de eiseres als beroepsvereniging niet kan worden vereenzelvigd met haar leden en niet verantwoordelijk is voor het professionele handelen van een van haar leden, doet daaraan geen afbreuk.

Hieruit volgt dat het arrest, op grond van zijn in het onderdeel aangehaalde vaststellingen, niet wettig kan oordelen dat de eiseres niet aannemelijk maakt dat zij ingevolge de misdrijven waarvoor de verweerders naar de vonnisrechter zijn verwezen, werkelijke en persoonlijke schade heeft geleden.

Hof van Cassatie 27 mei 2025 (P.25.0212.N), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250527.2N.32/NL>

Trefwoorden: Strafzaken – Gerechtskosten – 162 Sv. – Beperkt hoger beroep

Samenvatting: Artikel 162, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat ieder veroordelend vonnis uitgesproken tegen de beklaagde hem verwijst in de kosten jegens de openbare partij. Volgens artikel 162, tweede lid, laatste zin, Wetboek van Strafvordering omvatten de kosten ook de bijdrage aan het Begrotingsfonds voor de Juridische Tweedelijsbijstand. Volgens artikel 194 Wetboek van Strafvordering wordt ook voor wat betreft de correctionele rechtbanken over de kosten beslist overeenkomstig artikel 162 Wetboek van Strafvordering. Volgens artikel 211 Wetboek van Strafvordering is die regeling van de kosten ook van toepassing op de hoven van beroep.

Indien het appelgerecht ingevolge de beperkende werking van het door artikel 204 Wetboek van Strafvordering bedoelde appelgrievensformulier enkel te oordelen heeft over de gehoudenheid van een beklaagde tot betaling van de bijdrage aan het Begrotingsfonds voor de Juridische Tweedelijsbijstand en het anders dan de eerste rechter oordeelt dat de beklaagde niet gehouden is tot die betaling, dan is die appelbeslissing geen veroordelend

vonnis in de zin van artikel 162 Wetboek van Strafvordering en kan de beklaagde bijgevolg niet worden veroordeeld tot de kosten van de appelprocedure.

Het beroepen vonnis heeft de eiser veroordeeld tot betaling van een bijdrage van 24,00 euro aan het Begrotingsfonds voor de Juridische Tweedelijnsbijstand. De eiser heeft tegen dit vonnis hoger beroep ingesteld met als enige grief dat hij niet kon worden veroordeeld tot de betaling van die bijdrage. Het arrest oordeelt dat de eiser geen bijdrage is verschuldigd aan het Begrotingsfonds voor de Juridische Tweedelijnsbijstand aangezien hij juridische tweedelijnsbijstand geniet. Het veroordeelt niettemin de eiser tot de betaling van de kosten in hoger beroep omdat die een gevolg zijn van de veroordeling van de eiser. Aldus schendt het arrest de vermelde bepalingen.

Hof van Cassatie 27 mei 2025 (P.25.0399.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250527.2N.29/NL>

Trefwoorden: Vreemdeling – Illegaal verblijf - Dwangmaatregelen Terugkeerrichtlijn niet toegepast – Gevangenisstraf als vervangende straf

Samenvatting: Uit de uitlegging door het Hof van Justitie van de Europese Unie van de Terugkeerrichtlijn en uit de tekst van artikel 75, § 2, tweede lid, Vreemdelingenwet, zoals gewijzigd door artikel 34 van de wet van 12 mei 2024, volgt dat het door artikel 75, § 2, eerste lid, Vreemdelingenwet bedoelde misdrijf slechts kan worden bestraft met een gevangenisstraf indien aan de vreemdeling reeds een vasthoudingsmaatregel of een minder dwingende maatregel voor vasthouding is opgelegd die is beëindigd zonder dat hij kon worden verwijderd en hij, zonder geldige reden om niet terug te keren, zijn illegaal verblijf in het Rijk verderzet.

Die onmogelijkheid heeft enkel betrekking op het uitspreken van een gevangenisstraf als hoofdstraf. De door het Hof van Justitie van de Europese Unie gegeven uitlegging en het vermelde artikel 75, § 2, tweede lid, Vreemdelingenwet beletten niet dat de rechter, die het bedoelde misdrijf bestraft met een geldboete, bovendien in overeenstemming met artikel 40, eerste lid, Strafwetboek, de beklaagde veroordeelt tot een vervangende gevangenisstraf voor het geval de veroordeelde de geldboete niet voldoet. De vervangende gevangenisstraf is, hoewel een straf, louter een middel om door een strafdreiging de schuldenaar van de geldboete te dwingen zijn hoofdverbintenis ten uitvoer te leggen. De vervangende gevangenisstraf heeft dan ook een andere juridische aard en een ander doel dan de gevangenisstraf als hoofdstraf.

De rechter moet niet antwoorden op door een partij ingediende stukken waarvan de inhoud niet werd hernomen in een regelmatig ingediende conclusie.

Uit het gegeven dat de rechter niet uitdrukkelijk melding maakt van ingediende stukken, volgt niet dat de rechter die stukken niet bij zijn beoordeling heeft betrokken.

Hof van Cassatie 10 juni 2025 (P.24.1217.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250610.2N.27/NL>

Trefwoorden: Hoger beroep – Grieven – Ambtshalve grieven

Samenvatting: Het staat aan het appelgerecht te oordelen of er grond is om bij toepassing van artikel 210, tweede lid, Wetboek van Strafvordering ambtshalve een grief aan te voeren. Wanneer een beklaagde of het openbaar ministerie de beslissing over de schuld niet door het appelgerecht beoordeeld wensen te zien en met betrekking tot die beslissing bijgevolg geen grief in de zin van artikel 204 Wetboek van Strafvordering aanvoert, is het appelgerecht slechts verplicht om een ambtshalve grief aan te voeren in de zin van artikel 210, tweede lid, Wetboek van Strafvordering indien het zelf oordeelt dat daartoe een reden is. De omstandigheid dat de beklaagde voor het appelgerecht zijn schuld betwist, doet daaraan geen afbreuk en verplicht het appelgerecht niet om hierover een ambtshalve grief aan te voeren.

Indien het appelgerecht oordeelt dat er geen ambtshalve grief in de voormelde zin moet worden opgeworpen, wordt de saisine in hoger beroep beperkt door de verklaringen van hoger beroep en de in het grievenschrift of de grievenschriften aangevoerde grieven. De arresten nrs. 185/2019 en 189/2019 van het Grondwettelijk Hof van 20 november 2019 laten niet toe anders te oordelen.

Hof van Cassatie 10 juni 2025 (P.24.1797.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250610.2N.26/NL>

Trefwoorden: Vrijspraak – Hoger beroep burgerlijke partij – Burgerlijke rechtsvordering – Vermoeden van onschuld

Samenvatting: Uit artikel 6.2 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, volgt dat indien een beklaagde in eerste aanleg werd vrijgesproken voor het misdrijf waarvoor hij werd vervolgd en het appelgerecht ingevolge de afwezigheid van een hoger beroep op strafgebied enkel nog te oordelen heeft over de door de burgerlijke partij tegen de beklaagde aanhangig gemaakte burgerlijke rechtsvordering gegrond op het feit waarvoor de vrijspraak werd verleend, het appelgerecht zich niet mag uitspreken over de vraag of de beklaagde zich aan dat misdrijf heeft schuldig gemaakt.

Het appelgerecht mag in een dergelijk geval uitsluitend oordelen of het gedrag, zoals dat blijkt uit het met de strafvervolgning aanhangig gemaakte feit, een fout oplevert in oorzakelijk verband met de schade die door de burgerlijke partij wordt gevorderd. De strafrechter bevindt zich in een dergelijk geval in dezelfde situatie als de burgerlijke rechter die zich moet uitspreken over een schadevergoedingsvordering die is gesteund op een strafbaar feit.

De strafrechter moet, wil hij het door artikel 6.2 EVRM gewaarborgde vermoeden van onschuld niet miskennen, zich onthouden van bewoordingen waaruit de vaststelling van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de betrokkene voor een feit waarvoor hij definitief is vrijgesproken, kan worden afgeleid.

De appelrechter oordeelt zoals het middel aanvoert. Aldus beperkt hij zich niet tot de beoordeling of het gedrag van de eiser zoals blijkt uit de met de strafvervolgning aanhangig gemaakte feiten, een fout oplevert in oorzakelijk verband met de door de verweerder gevorderde schade, maar spreekt hij zich gelet op de gebruikte bewoordingen uit over de

strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de eiser aan het hem verweten misdrijf. Aldus schendt de appelrechter artikel 6.2 EVRM en miskent hij het algemeen rechtsbeginsel van het vermoeden van onschuld.

(De appelrechter zei voor recht dat de eiser een fout heeft begaan bestaande in het plegen van het misdrijf dat zich vereenzelvigt met het feit van de vervolging, anders gekwalificeerd en hij zegt voor recht dat het gepleegde misdrijf betreft: “te A. op 8 maart 2020, opzettelijke verwondingen of slagen te hebben toegebracht aan [de verweerder], de slagen of verwondingen en ziekte of een ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijke arbeid ten gevolg gehad hebbende (art. 399, 1 Sw.)”.)

Hof van Cassatie 10 juni 2025 (P.25.0173.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250610.2N.17/NL>

Trefwoorden: Rechtsplegingsvergoeding – Omvang – Afwijking van basisrechtsplegingsvergoeding – Criteria – Beoordeling

Samenvatting: Artikel 162bis, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat ieder veroordelend vonnis uitgesproken tegen de beklaagde hem veroordeelt tot de betaling aan de burgerlijke partij van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek.

Uit deze bepaling en uit artikel 1022, eerste en tweede lid, Gerechtelijk Wetboek en de artikelen 1, eerste en tweede lid, en 2 Tarief Rechtsplegingsvergoeding volgt dat:

- de strafrechter ambtshalve de beklaagde veroordeelt tot betaling van een rechtsplegingsvergoeding aan de in het gelijk gestelde burgerlijke partij;
- het bedrag van de rechtsplegingsvergoeding voor in geld waardeerbare vorderingen in beginsel wordt bepaald op basis van het bedrag van de vordering en dus niet op basis van het bedrag van de ingewilligde vordering;
- de strafrechter kan afwijken van de basisrechtsplegingsvergoeding op grond van de in artikel 1022, derde lid, Gerechtelijk Wetboek vermelde criteria onder de dubbele voorwaarde dat een partij hem daarom verzoekt en dat hij dat doet bij een met bijzondere redenen omklede beslissing;
- de strafrechter op verzoek van een partij ingeval van een klaarblijkelijke overwaarding die een normaal, redelijk en voorzichtige partij niet zou hebben begaan of ingeval van een te kwader trouw verrichte verhoging van de vordering met als enig doel op kunstmatige wijze het bedrag op te trekken tot een hogere schijf, kan beslissen de basisrechtsplegingsvergoeding te berekenen op het bedrag van de ingewilligde vordering in plaats van op het bedrag van de vordering. Uit het enkele feit dat de strafrechter de vordering slechts gedeeltelijk inwilligt, volgt evenwel niet dat aan die voorwaarden is voldaan.

Het staat dan ook aan hij die gehouden is tot betaling van een rechtsplegingsvergoeding de strafrechter te verzoeken om af te wijken van het principe dat voor een in geld waardeerbare vordering de basisrechtsplegingsvergoeding is verschuldigd berekend op basis van het bedrag van de vordering en aan te geven welke redenen een afwijking van dit principe kunnen rechtvaardigen. Het staat dan aan de strafrechter om daarover te oordelen.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250610.2N.10/NL>

Trefwoorden: Redelijke termijn – Berekening – Aanvangspunt

Samenvatting: Aanvangspunt voor de berekening van de redelijke termijn is het tijdstip waarop een persoon het voorwerp uitmaakt van “een beschuldiging”, dit is het ogenblik waarop hij in verdenking is gesteld of door kennisname van enige andere daad van het opsporingsonderzoek of het gerechtelijk onderzoek onder de dreiging van een strafvervolgung leeft, waardoor hij verplicht is bepaalde maatregelen te nemen om zich te verdedigen tegen die beschuldiging.

De enkele omstandigheid dat een persoon te weten komt dat er een strafonderzoek wordt gevoerd naar het gebruik van een modus operandi die kan zijn aangewend voor het plegen van misdrijven en waarvan die persoon zich ook zou hebben bediend, heeft niet tot gevolg dat de redelijke termijn ten aanzien van die persoon aanvangt. Die informatie is immers onvoldoende nauwkeurig opdat betrokkene zou weten dat hij reeds onder de dreiging van de strafvervolgung leeft.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250610.2N.13/NL>

Trefwoorden: Straf – Uitstel – Probatieuitstel – Vordering tot herroeping – Dagvaarding – Verblijfplaats – Beoordeling

Samenvatting: Artikel 14, § 2, tweede lid, Probatielwet bepaalt dat het openbaar ministerie ingeval van een vordering tot herroeping van de maatregel van uitstel van tenuitvoerlegging wegens de niet-naleving van probatievoorwaarden, de betrokkene dagvaardt voor de rechtbank van eerste aanleg van zijn verblijfplaats.

Een verblijfplaats in de zin van artikel 14, § 2, tweede lid, Probatielwet is de werkelijke en feitelijke verblijfplaats van de betrokkene. Die plaats, die een zekere duurzaamheid veronderstelt, is in de regel de plaats waar de betrokkene is ingeschreven in de bevolkingsregisters als hebbende er zijn hoofdverblijfplaats. Die plaats is in de regel niet de gevangenis waar de betrokkene tijdelijk is opgesloten.

Uit het enkele gegeven dat volgens de vermeldingen van het rijksregister een persoon tijdelijk afwezig is op zijn adres van inschrijving in de bevolkingsregisters als hebbende er zijn hoofdverblijfplaats omdat hij opgesloten is in een penitentiaire inrichting, volgt niet dat zijn verblijfplaats in de zin van artikel 14, § 2, tweede lid, Probatielwet niet langer de plaats van inschrijving in de bevolkingsregisters is als hebbende zijn hoofdverblijfplaats. Het tijdelijk verblijf in een penitentiaire inrichting heeft niet tot gevolg dat die inrichting automatisch de werkelijke en feitelijke verblijfplaats van de betrokkene wordt. Het staat aan de rechter te oordelen of dit het geval is.

Hof van Cassatie 24 juni 2025 (P.25.0516.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250610.2N.13/NL>

Trefwoorden: Straf – Uitstel – Probatieuitstel – Vordering tot herroeping – Dagvaarding – Verblijfplaats – Beoordeling

Samenvatting: Artikel 14, § 2, tweede lid, Probatiewet bepaalt dat het openbaar ministerie ingeval van

B. Beroepen tegen arresten van de K.I.

Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.22.0274.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.16>

Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Verzoek tot opheffing, wijziging of vrijstelling van voorwaarden - Vormvereisten - Raadkamer – Wijze

2. Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Verzoek tot opheffing, wijziging of vrijstelling van voorwaarden - Raadkamer - Termijn - Gevolgen

3. Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Verzoek tot opheffing, wijziging of vrijstelling van voorwaarden - Taak van het onderzoeksgerecht - Gevolgen

4. Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Verzoek tot opheffing, wijziging of vrijstelling van voorwaarden - Taak van het onderzoeksgerecht - Motivering - Onaantastbare beoordeling - Toezicht door het Hof - Draagwijdte

5. Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Verzoek tot opheffing, wijziging of vrijstelling van voorwaarden - Taak van het onderzoeksgerecht - Beoordeling - Redelijke termijn - Criteria - Motivering - Wijze

Samenvatting: 1. Het bijzondere rechtsmiddel waarin artikel 36, § 1, vierde en vijfde lid, Voorlopige Hechteniswet voorzien, kan enkel worden ingesteld bij een verzoekschrift gericht aan de raadkamer (1); het kan niet worden ingesteld voor de onderzoeksrechter en het kan evenmin worden ingesteld als een incidenteel verzoek opgenomen in een voor de raadkamer neergelegde conclusie in het kader van een hoger beroep dat de inverdenkinggestelde instelt tegen een beslissing van de onderzoeksrechter die de voorwaarden verlengt. (1) Cass. 18 juni 1997, AR P.97.0771.F ECLI:BE:CASS:1997:ARR.19970618.4, AC 1997, nr. 280; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, 6° ed., 2014, p. 572.

2. Een verzoek tot opheffing of wijziging van voorwaarden, dat niet ontvankelijk is omdat het niet is ingesteld voor de juiste rechtsinstantie of met toepassing van de juiste procedure, doet de termijn van vijf dagen niet aanvangen.

3. Het rechtsmiddel bepaald in artikel 36, § 1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet betreft een bijzonder rechtsmiddel waarbij de raadkamer in eerste aanleg en de kamer van inbeschuldigingstelling in hoger beroep zich over het verzoek tot opheffing, wijziging of vrijstelling van voorwaarden moeten uitspreken en hun beslissing moeten motiveren overeenkomstig artikel 16, § 5, Voorlopige Hechteniswet; dit rechtsmiddel kan niet worden aangewend als een hoger beroep tegen een verlengingsbeslissing van de onderzoeksrechter om zo de onderzoeksgerechten te verplichten zich uit te spreken over een voorgehouden formele onwettigheid van die verlengingsbeslissing (1). (1) Cass. 7 september 2021, AR P.21.1164.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210907.2N.19.

4. Het onderzoeksgerecht dat moet oordelen over het bijzonder rechtsmiddel bepaald in artikel 36, §1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet, moet op korte termijn beslissen en bijgevolg moet het onderzoeksgerecht niet tot in de bijzonderheden op elk verweer van een in verdenking gestelde antwoorden; of de aan de in verdenking gestelde opgelegde voorwaarden moeten worden opgeheven of gewijzigd, wordt onaantastbaar beoordeeld door het onderzoeksgerecht en het Hof gaat na of dat gerecht uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

5. De beoordeling van de redelijkheid van de termijn van de voorwaarden moet concreet zijn, rekening houdend met de specifieke gegevens van elke zaak en daarbij kan het onderzoeksgerecht onder meer rekening houden met de impact van de voorwaarden op het privé- of beroepsleven van de betrokkene, de ernst van de feiten, de impact van de feiten op het slachtoffer en het risico van recidive; de duur van de maatregelen heeft een invloed op de motiveringsverplichting van het onderzoeksgerecht daar gronden die aanvankelijk afdoende leken, door het tijdsverloop hun rechtvaardigend vermogen kunnen verliezen maar dat belet niet dat het onderzoeksgerecht kan verwijzen naar de gegevens die zijn vervat in vroegere beslissingen tot verlenging of wijziging van de aan de in verdenking gestelde opgelegde voorwaarden, wanneer het oordeelt dat die gegevens op grond van de omstandigheden die het vaststelt, nog steeds actueel zijn.

Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.22.0295.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.1>

Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel – Tenuitvoerlegging – Weigeringsgronden – Artikel 4, 5° - Afbreuk aan de fundamentele rechten zoals bevestigd door artikel 6 EVRM – Aanvoeringsplicht – Onaantastbare beoordeling door de rechter – Toezicht door het Hof – Wijze

Samenvatting: Een weigering tot overlevering op grond van artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel is enkel verantwoord wanneer ernstige en concrete gegevens worden aangevoerd die doen aannemen dat de fundamentele rechten van de persoon zelf, om

wiens overlevering wordt gevraagd, in de uitvaardigende lidstaat kennelijk in gevaar zullen worden gebracht (1); de rechter oordeelt onaantastbaar of dergelijke gegevens voorhanden zijn en het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen. (1) Zie Cass. 25 augustus 2021, AR P.21.1119.N ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210825.VAK.7, nr. 505; Cass. 23 januari 2013, AR P.13.0087.F ECLI:BE:CASS:2013:ARR.20130123.1, AC 2013, nr. 55.

Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.22.0258.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.12>

Trefwoorden: Raadkamer - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Eerste verschijning - Inzage van het dossier - Stukken uit een ander gerechtelijk onderzoek - Gevolg

Samenvatting: Geen enkele verdragsrechtelijke of wettelijke bepaling noch enig algemeen rechtsbeginsel vereist dat op het moment waarop het onderzoeksgerecht op grond van artikel 21 Voorlopige Hechteniswet overgaat tot het nazicht van de regelmatigheid van het bevel tot aanhouding en de noodzakelijkheid van de handhaving van de voorlopige hechtenis, de verdachte inzage krijgt van stukken uit een ander gerechtelijk onderzoek, louter op grond van zijn aanvoering dat uit die stukken gegevens à décharge of nietigheden kunnen blijken (1). (1) Zie Cass. 11 januari 2022, AR P.22.0019.N,

Hof van Cassatie 19 april 2022 (P.22.0056.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.10>

Trefwoorden: Zevende Aanvullend Protocol - Artikel 4.1 - Recht om niet tweemaal te worden berecht of gestraft - Voorwaarden - Onherroepelijke beslissing van veroordeling of vrijspraak over dezelfde persoon - Beslissing van het onderzoeksgerecht tot buitenvervolginstelling - Draagwijdte - Gevolg

Samenvatting: Uit de bepalingen van de artikelen 4.1 van het Zevende Aanvullend Protocol EVRM en 14.7. van het IVBPR alsmede uit het algemeen rechtsbeginsel non bis in idem, volgt dat een tweede vervolging verboden is wegens identieke feiten of substantieel dezelfde feiten die na een eerste vervolging hebben geleid tot een onherroepelijke beslissing van veroordeling of vrijspraak en voor zover die vervolgingen betrekking hebben op dezelfde persoon, waarbij een onherroepelijke beslissing van veroordeling of vrijspraak een beslissing is die de zaak niet slechts voorlopig maar wel onherroepelijk beëindigt, zodat de toepassing van het non bis in idem-beginsel vereist dat de zaak ten gronde werd onderzocht en er dus werd geoordeeld over de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de dader die zich in een tweede vervolging erop beroept; beslissingen van het onderzoeksgerecht hebben in de regel slechts gezag van gewijsde indien het uitspraak doet als vonnisgerecht zodat een door het onderzoeksgerecht bevolen buitenvervolginstelling wegens de afwezigheid van voldoende bezwaren of wegens het verval van de strafvordering door verjaring geen onherroepelijke

beslissing over de strafvordering is en een dergelijke beslissing niet kan dienen als basis voor de toepassing van het non bis in idem-beginsel (1). (1) EHRM 20 oktober 2020, Gutu t. Moldavië, nr. 13112/07, ro 50-51; EHRM 12 november 2019, Smokovic t Kroatië, 57849/12, ro 35-46; Cass. 3 oktober 2001, AR P.01.0537.F ECLI:BE:CASS:2001:ARR.20011003.7, AC 2011, nr. 519, RDPC 2002/3, blz. 339, met noot G.-F. RANERI, “L'autorité de la chose jugée au criminel sur le criminel”; Gent 6 maart 2018, ERGS 24, 2018, blz. 459; S. GNEDASJ en H. VANHULLE, “Not even God judges twice for the same act ... and tax offence Draagwijdte en grenzen van het ne bis in idem-beginsel”, TFR 2014, 466, blz. 659-663; R. DECLERCQ, Beginselen van Strafrechtspleging, Antwerpen, Kluwer, 2014, blz. 157; M.-A. BEERNAERT, H. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Brussel, La charte, 2021, blz. 263; EHRM 8 juli 2019, Mihalache t. Roemenië, 54012/10, T.Strafr. 2019, blz. 122, ro 95. De betrokken overheid moet dus de bevoegdheid hebben het door het onderzoek opgeleverde bewijsmateriaal te onderzoeken en te evalueren. Het volstaat dat de betrokken beslissing wordt genomen door een overheid die bevoegd is met strafrechtelijke sancties op te treden tegen door het rechtssysteem verboden gedragingen. EHRM 22 november 2005, Sundqvist t. Finland, 75602/01; R. DECLERCQ, Beginselen van Strafrechtspleging, Mechelen, Kluwer, 2014, nr. 297; C. VAN DE HEYNING, D. VERBEKE, P. DE VOS en S. LAMBERIGTS, “Het ne bis in idem-beginsel in parallelle administratieve en strafrechtelijke procedures: de beperkte beperking van “bis”, TFR 2018, 378; Cass. 29 november 2016, AR P.15.0214.N ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161129.2, AC 2016 nr. 681. AW

Hof van Cassatie 26 april 2022 (P.22.0532.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.13>

Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel – Persoon die door een Staat aan België is overgeleverd in uitvoering van een eerste Europees aanhoudingsbevel – Tweede Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd door een andere Staat – Tenuitvoerlegging – Toestemming van de eerste Staat

Samenvatting: Uit de bepalingen van artikel 28.2 en 28.3, Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel en artikel 38, §1 en § 2, Wet Europees Aanhoudingsbevel volgt dat, ook al vermeldt artikel 38 Wet Europees Aanhoudingsbevel dit niet uitdrukkelijk en verwijst het evenmin uitdrukkelijk naar artikel 16 Wet Europees Aanhoudingsbevel, het onderzoeksgerecht slechts de tenuitvoerlegging van een tweede Europees aanhoudingsbevel kan bevelen indien het vaststelt dat de uitvoerende rechterlijke autoriteit van het eerste bevel, toestemming heeft verleend met de overlevering aan de uitvaardigende rechterlijke autoriteit van het tweede bevel in de gevallen waarin die toestemming is vereist; het staat immers aan het onderzoeksgerecht te onderzoeken of de toestemming is vereist en of ze werd verleend en het onderzoeksgerecht kan zich niet ertoe beperken de tenuitvoerlegging te bevelen van het tweede Europees aanhoudingsbevel met de vaststelling dat een overlevering slechts mogelijk is nadat de bevoegde uitvoerende autoriteit van het eerste bevel toestemming zal hebben gegeven met de overlevering aan de uitvaardigende autoriteit van het tweede bevel (1). (1) Zie Cass. 11 september 2019, AR P.19.0922.F ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20190911.5, AC 2019, nr. 452, met concl. van advocaat-

generaal D. Vandermeersch, op datum in Pas.; contra: J. VAN GAEVER, Het Europees aanhoudingsbevel in de praktijk, Kluwer, 2013, p. 248-249.

Hof van Cassatie 3 mei 2022 (P.22.0548.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.16>

Trefwoorden: 1. Redelijke termijn van de voorlopige hechtenis - Handhaving - Vereiste van een van een nauwkeurig, geactualiseerd en individueel onderzoek - Hernieuwde beoordeling van eerdere gegevens – Voorwaarden

2. Redelijke termijn van de voorlopige hechtenis - Handhaving - Het ontbreken van een recent verhoor van de aangehouden in verdenking gestelde - Gevolg

3. Voorlopige hechtenis – Handhaving - Invrijheidstelling van een medeverdachte - Collusiegevaar - Beoordeling

4. Vermoeden van onschuld - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Eerdere veroordeling van de in verdenking gestelde. - Recidivegevaar - Redelijke termijn van de voorlopige hechtenis - Beoordeling

5. Voorlopige hechtenis – Handhaving - Regelmatigheid van de procedure - Ernstige aanwijzingen van schuld - Controle prima facie op de regelmatigheid van het bewijs - Ontbreken van een verzoek tot een zuiveringsprocedure op basis van artikel 235bis Wetboek van Strafvordering - Gevolg

Samenvatting: 1. Het oordeel over de noodzaak van het laten voortbestaan van de voorlopige hechtenis vereist een nauwkeurig, geactualiseerd en individueel onderzoek van de feitelijke gegevens van de zaak, omdat de voorlopige hechtenis de uitzondering is en redenen die haar rechtvaardigen mettertijd hun relevantie kunnen verliezen; ingeval uit dat onderzoek blijkt dat de duur van de voorlopige hechtenis niet meer redelijk is zoals vereist door artikel 5.3 EVRM, moet de in verdenking gestelde in vrijheid worden gesteld; bij deze beoordeling mag het onderzoeksgerecht geen blijk geven van enig automatisme dat onverenigbaar is met het evolutief karakter van de voorlopige hechtenis; het verbod op automatisme houdt evenwel niet in dat het onderzoeksgerecht bij een hernieuwde en dus geactualiseerde beoordeling geen rekening mag houden met de elementen die het voorheen in aanmerking heeft genomen; het staat immers aan het onderzoeksgerecht te oordelen of uit die elementen, desgevallend aangevuld met andere, rekening houdend met de voortgang van het onderzoek en het verstreken tijdsverloop, nog steeds gevaren voor recidive, collusie en onttrekking kunnen worden afgeleid die een verdere handhaving van de voorlopige hechtenis noodzakelijk maken (1). (1) Zie gelijklopende concl. “in hoofdzaak” OM.

2. Uit het feit dat een sinds langere tijd aangehouden in verdenking gestelde sinds geruime tijd niet meer werd verhoord, volgt niet noodzakelijk dat: 1° zijn voorlopige hechtenis niet langer verantwoord is; het komt de onderzoeksrechter toe om in het licht van de

noodwendigheden van het onderzoek te bepalen of en wanneer een (her)verhoor van een in verdenking gestelde zich opdringt; 2° het gerechtelijk onderzoek vertraging oploopt en dat de duur van de voorlopige hechtenis op ongepaste wijze wordt verlengd; 3° er wat betreft die in verdenking gestelde geen gevaar voor collusie meer kan worden aangenomen; het gevaar voor collusie is immers niet noodzakelijk afhankelijk van het al dan niet verhoren van een aangehouden in verdenking gestelde; 4° het onderzoek in afwezigheid van de in verdenking gestelde zou verlopen en zijn recht van verdediging wordt miskend: de betrokkene of zijn raadsman heeft immers ter gelegenheid van de beslissingen over de handhaving van de voorlopige hechtenis toegang tot het dossier en hij kan om de in artikel 22, derde lid, Voorlopige Hechteniswet bedoelde samenvattende ondervraging of aanvullend onderzoek verzoeken (1). (1) Zie gelijklopende concl. “in hoofdzaak” OM.

3. Uit het feit dat bepaalde mede-in verdenking gestelden aangehouden blijven dan wel zijn vrijgelaten, volgt niet dat er met betrekking tot een andere aangehoudenene geen collusiegevaar meer kan worden aangenomen; het collusiegevaar moet immers individueel worden beoordeeld en een voorlopige hechtenis kan wel degelijk beletten dat tussen de betrokkene en andere al dan niet aangehoudenenen afspraken worden gemaakt over de inhoud van af te leggen verklaringen of dat contacten worden gelegd om verklaringen te wijzigen of in te trekken (1). (1) Zie gelijklopende concl. “in hoofdzaak” OM.

4. Bij de beoordeling van recidivegevaar kan het onderzoeksgerecht wel degelijk veroordelingen uit een al dan niet ver verleden betrekken, zonder dat daaruit een miskenning van het vermoeden van onschuld kan worden afgeleid; of er nog een noodzaak bestaat voor de handhaving van de voorlopige hechtenis en of de redelijke termijn al dan niet is overschreden, wordt in het licht van het voorgaande onaantastbaar beoordeeld door het onderzoeksgerecht; wel gaat het Hof na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord (1). (1) Zie gelijklopende concl. “in hoofdzaak” OM.

5. Indien de in verdenking gestelde de regelmatigheid betwist van de bewijsverkrijging waaruit de ernstige aanwijzingen van schuld zijn afgeleid, dan is het onderzoeksgerecht slechts gehouden tot een prima facie-onderzoek van de voorgehouden onregelmatigheid en kan het, zo nodig, vervolgens het door artikel 235bis Wetboek van Strafvordering bedoelde onderzoek verrichten (1). (1) Zie gelijklopende concl. “in hoofdzaak” OM.

Hof van Cassatie 3 mei 2022 (P.22.0537.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.14>

Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Bevel tot aanhouding - Voorafgaande ondervraging door de onderzoeksrechter - Doel en wijze van de ondervraging - Gelegenheid van de verdachte om opmerkingen te geven over de hem verweten feiten

2. Recht op een eerlijk proces - Zwijgrecht - Voorlopige hechtenis - Bevel tot aanhouding - Voorafgaande ondervraging door de onderzoeksrechter - Kennisgeving van de strafbare feiten en van de mogelijkheid tot het uitvaardigen van een bevel tot aanhouding. - Dadelijk

inroepen van het zwijgrecht - Ontbreken van vragen over de strafbare feiten en ernstige aanwijzingen van schuld - Gevolg

Samenvatting: 1. De voorafgaande ondervraging voorgeschreven door artikel 16, § 2, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet heeft tot doel de onderzoeksrechter in te lichten over het standpunt van de verdachte over de hem verweten feiten en aldus zijn recht van verdediging te waarborgen; de wetgever heeft niet nader bepaald hoe de voorafgaande ondervraging precies moet verlopen; wel moet blijken dat de onderzoeksrechter de verdachte de gelegenheid heeft gegeven zijn opmerkingen te formuleren betreffende de hem verweten feiten (1). (1) Cass. 26 maart 2019, AR P.19.0265.N ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20190326.5, AC 2019, nr. 185.

2. Indien de verdachte, nadat de onderzoeksrechter hem heeft ingelicht over de feiten die aan de beschuldigingstelling ten grondslag liggen en hem kennis heeft gegeven van de mogelijkheid dat tegen hem een bevel tot aanhouding kan worden uitgevaardigd, dadelijk verklaart zich op zijn zwijgrecht te beroepen, dan volgt daaruit dat hij geen vragen wenst te beantwoorden betreffende de feiten die ten grondslag liggen aan de beschuldiging; het staat aan de verdachte, die in voorkomend geval de bijstand geniet van een raadsman, te beslissen over de uitoefening van zijn zwijgrecht; de uitoefening van dit zwijgrecht is niet afhankelijk van het stellen van één of meer vragen betreffende de feiten die aan de beschuldiging ten grondslag liggen; de uitoefening door de verdachte van zijn zwijgrecht berooft hem bovendien niet van zijn in artikel 16, § 2, vijfde lid, Voorlopige Hechteniswet vermelde recht om zelf of via zijn raadsman opmerkingen te formuleren over het verlenen van een bevel tot aanhouding en van het recht van de raadsman bij toepassing van artikel 16, § 2, derde lid, Voorlopige Hechteniswet en artikel 47bis, § 6, 7), Wetboek van Strafvordering opmerkingen te formuleren.

Hof van Cassatie 28 september 2022 (P.22.1186.F), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.13/NL>

Trefwoorden: Vreemdeling - Taalgebruik - Voortzetting van het illegaal verblijf na een weigering van verblijf - Bevel om het grondgebied te verlaten gepaard met een vasthoudingsmaatregel - Gevolg

Samenvatting: Wanneer het bevel om het grondgebied te verlaten een bijkomende beslissing is bij een beslissing tot weigering van verblijf, impliceert artikel 41, § 1, Taalwet Bestuurszaken dat de administratie met het oog hierop de taal gebruikt waarvan de vreemdeling zich heeft bediend in de procedure die hij heeft ingeleid om tot een verblijf in België te worden gemachtigd; die bepaling is niet van toepassing wanneer het bevel om het grondgebied te verlaten, dat gepaard gaat met een vasthoudingsmaatregel, volgt op de vaststelling dat de vreemdeling na een weigering tot verblijf volhardt in zijn onregelmatig verblijf op het grondgebied (1). (1) Cass. 30 juni 2021, AR P.21.0819.F ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210630.2F.11, AC 2021, nr. 494; Cass. 28 juni 2017, AR P.17.0670.F ECLI:BE:CASS:2017:ARR.20170628.1, AC 2017, nr. 429, met concl. “in hoofdzaak” OM op datum in Pas.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.12/NL>

Trefwoorden: Vreemdeling - Administratieve vasthouding - Verzoek tot invrijheidstelling - Raadkamer - Beslissing alvorens recht te doen - Prejudiciële vraag - Hoger beroep - Ontvankelijkheid

Samenvatting: Artikel 72 Vreemdelingenwet kent aan de vreemdeling, het openbaar ministerie en de minister of zijn gemachtigde het recht toe om onmiddellijk hoger beroep in te stellen tegen de krachtens artikel 71 gewezen beschikkingen; de onmiddellijkheid van dat hoger beroep houdt verband met de geldigheidsduur van de titel die aan het wettigheidstoezicht van de rechterlijke macht is onderworpen, en met de noodzaak om dat toezicht te verrichten vóór het verval van de te onderzoeken titel; wanneer de raadkamer waarbij een verzoek tot invrijheidstelling van de vreemdeling tegen wie krachtens de Vreemdelingenwet een vasthoudingsmaatregel is uitgevaardigd, aanhangig is gemaakt, alvorens recht te doen een prejudiciële vraag stelt aan het Hof van Justitie van de Europese Unie, is haar beschikking geen beslissing alvorens recht te doen waartegen, in de regel, krachtens artikel 1050, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek, slechts hoger beroep kan worden ingesteld samen met het hoger beroep tegen het eindvonnis (1). (1) Zie het adagium “Lex specialis derogat generali”. De beroepen beschikking had overigens duidelijk uitspraak gedaan over de handhaving van de vasthouding van de verweerder: door te beslissen dat “[hem] in afwachting van het antwoord van het Hof van Justitie een verblijfplaats [...] dient te worden toegewezen in de woning van mevrouw K. te V. 7, Luik”, beveelt die beschikking zijn voorlopige invrijheidstelling. De appelrechters hebben geoordeeld dat artikel 1050, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek van toepassing is krachtens artikel 2 van dat wetboek. Tevens kan uit artikel 30 Voorlopige Hechteniswet worden afgeleid dat tegen elke beschikking van de raadkamer die vóór de regeling van de rechtspleging uitspraak doet over de noodzaak tot handhaving van de voorlopige hechtenis, hoger beroep openstaat.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.14>

Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoezicht prima facie - Verdaging naar een latere datum van het uitgebreide toezicht op de wettigheid van een bewijsmiddel

2. Hoger beroep - Vernietiging van de beroepen beschikking - Eerste hoger beroep niet-gegrond en tweede hoger beroep zonder bestaansreden - Tegenstrijdige beschikkingen - Cassatieberoep - Belang van de grief

Samenvatting: 1. Uit de omstandigheid dat de kamer van inbeschuldigingstelling het uitgebreide toezicht op de wettigheid van het bewijsmiddel met betrekking tot de resultaten

van de analyse van de telefonische communicatie die de inverdenkinggestelde vanaf zijn versleutelde berichtenplatform heeft gevoerd, naar een latere datum heeft verdaagd, kan niet worden afgeleid dat de voorlopige hechtenis niet meer kan worden verantwoord op grond van de aan die resultaten verbonden aanwijzingen die aan een wettigheidstoezicht prima facie werden onderworpen.

2. Wanneer de beschikkingen van de bestreden beslissing elkaar tegenspreken voor zover de bestreden beslissing, enerzijds, de beroepen beschikking vernietigt en, anderzijds, door uitspraak te doen bij nieuwe beschikkingen het tweede hoger beroep, dat door de raadsman van de eiser werd ingesteld, zonder bestaansreden verklaart en het eerste hoger beroep, dat door de eiser werd ingesteld, niet gegrond verklaart, heeft de grief van tegenstrijdigheid van de beschikkingen geen belang voor zover de beslissing aan het hoger beroep alle gevolgen verleent die de eiser ervan kon verwachten (1). (1) Het Openbaar Ministerie dat op die tegenstrijdige redenen heeft gewezen, had geconcludeerd tot de vernietiging op grond van een ambtshalve middel wegens schending van artikel 1138, 4°, Gerechtelijk Wetboek, dat bepaalt dat er “voorziening in cassatie wegens overtreding van de wet openstaat (...) indien er in een vonnis tegenstrijdige beschikkingen staan”. Het Hof heeft minstens impliciet beslist dat die bepaling van toepassing is in strafzaken: zie Cass. 30 oktober 2019, AR P.19.0683.F ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191030.2, AC 2019, nr. 560; Cass. 2 mei 2018, AR P.18.0133.F ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20180502.2, AC. 2018, nr. 277; Cass. 5 januari 2016, AR P.14.0844.N ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160105.1, AC 2016, nr. 2; Cass. 5 februari 2014, AR P.13.0914.F, arrest niet gepubliceerd; Cass. 28 november 2012, AR P.12.1578.F ECLI:BE:CASS:2012:ARR.20121128.5, AC 2012, nr. 645; Cass. 27 september 2012, AR P.12.0435.F, arrest niet gepubliceerd; Cass. 27 september 2011, AR P.11.1581.N ECLI:BE:CASS:2011:ARR.20110927.4, AC 2011, nr. 502 (arrest tot tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel); Cass. 25 februari 2009, AR P.08.1818.F ECLI:BE:CASS:2009:ARR.20090225.2, AC 2009, nr. 157; Cass. 23 juni 2004, AR P.04.0426.F, arrest niet gepubliceerd (ambtshalve middel, in correctionele zaken), ... Zie ook Cass. 21 juni 2006, AR P.06.0872.F, arrest niet gepubliceerd: het arrest dat beslist dat het onderdeel, “voor zover het schending aanvoert van artikel 149 Grondwet, dat niet van toepassing is op de onderzoeksgerechten die uitspraak doen over de voorlopige hechtenis, naar recht faalt”, voegt hieraan toe dat, “voor het overige een tegenstrijdigheid tussen de redenen van een rechterlijke beslissing of tussen de redenen en het beschikkend gedeelte ervan een vernietigingsgrond vormt wanneer die tegenstrijdigheid bestaat in een gebrek aan motivering en het toezicht van het Hof onmogelijk maakt”. (M.N.B.)

Hof van Cassatie 5 oktober 2022 (P.22.1207.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.12>

Trefwoorden: Onderzoeksgerechten - Maatregel tot vasthouding van een vreemdeling - Beroep bij de rechterlijke macht - Opeenvolgende hechtenistitels - Wettigheidstoezicht - Eindbeslissing over de wettigheid van een administratieve beslissing tot vrijheidsberoving – Nieuw onderzoek in het kader van het beroep tegen de titel die deze beslissing heeft vervangen - Miskenning van het gezag van gewijsde

Samenvatting: Wanneer het onderzoeksgerecht reeds onherroepelijk uitspraak heeft gedaan over de wettigheid van een administratieve beslissing tot vrijheidsberoving van een vreemdeling, schendt de kamer van inbeschuldigingstelling de artikelen 23 tot 26 Gerechtelijk Wetboek wanneer ze die administratieve beslissing opnieuw onderzoekt in het kader van het hoger beroep tegen de titel die deze beslissing heeft vervangen (1). (1) Zie Cass. 10 september 2014, AR P.14.1374.F, AC 2014, nr. 509.

Hof van Cassatie 5 oktober 2022 (P.22.1200.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.11>

Trefwoorden: 1. Art. 15 GW - Bescherming van de woning - Vrijheidsberoving in een woning – Inmenging door een openbaar gezag in de uitoefening van het recht op eerbiediging van de woning - Wettelijke grondslag

2. Art. 22 GW - Bescherming van de woning - Afstand van recht - Vrijheidsberoving in een woning - Voorwaarde - Vereiste van schriftelijke en voorafgaande toestemming van de persoon die het werkelijke genot heeft van de plaats

3. Art. 22 GW - Bescherming van de woning - Vrijheidsberoving in een woning

4. Art. 22 GW - Bescherming van de woning - Afstand van recht

Samenvatting: 1. De door artikel 8 EVRM vereiste wettelijke grondslag om de inmenging door een openbaar gezag in de uitoefening van het recht op eerbiediging van de woning, die bestaat in de vrijheidsbeneming van een persoon in een woning, te verantwoorden, is vastgelegd in de Huiszoekingswet, die niet in een andere toestemming voorziet dan die welke schriftelijk is gegeven (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 610.

2. Het tweede lid, 1° tot 5°, van artikel 2 Huiszoekingswet voorziet in verschillende uitzonderingen op het verbod om over te gaan tot een vrijheidsbeneming in een voor het publiek niet-toegankelijke plaats; zo is krachtens het tweede lid, 3°, het in het eerste lid bedoelde verbod niet van toepassing in geval van verzoek of toestemming van de persoon die het werkelijke genot heeft van de plaats of de persoon bedoeld in artikel 46, 2°, Wetboek van Strafvordering; krachtens artikel 3 Huiszoekingswet moet het verzoek of de toestemming waarvan sprake in artikel 2, tweede lid, 3°, schriftelijk en voorafgaand aan de opsporing of huiszoeking worden gegeven; die regels zijn van toepassing wanneer een politiedienst een voor het publiek niet-toegankelijke plaats betreedt om over te gaan tot de administratieve vrijheidsberoving van een vreemdeling die onwettig in het Rijk verblijft in het kader van de toepassing van de Vreemdelingenwet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 610.

3. Artikel 2, eerste lid, Huiszoekingswet bepaalt dat geen aanhouding ten gevolge van een bevel tot medebrenging, een bevel tot vrijheidsbeneming, een bevel tot vrijheidsberoving bij verstek of een bevel tot onmiddellijke vrijheidsberoving in de zin van de Voorlopige Hechteniswet in een voor het publiek niet-toegankelijke plaats mag worden verricht vóór vijf

uur 's morgens en na negen uur 's avonds en dat hetzelfde geldt voor een vrijheidsbeneming op het Belgische grondgebied op basis van de Wet Europees Aanhoudingsbevel of op basis van een regel van internationaal verdrags- of gewoonterecht waardoor België gebonden is (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 610.

4. Artikel 8 EVRM en de artikelen 15 en 22 Grondwet verbieden niet dat afstand wordt gedaan van het recht op bescherming van de woning, met name door een openbaar gezag toe te staan de woning te betreden; om geldig te zijn, moet de afstand van een grondrecht ondubbelzinnig zijn vastgesteld en met kennis van zaken, namelijk op grond van een geïnformeerde toestemming, en zonder dwang zijn gedaan (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 610.

Hof van Cassatie 5 oktober 2022 (P.22.0487.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.5>

Trefwoorden: Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Mededeling van het dossier door de onderzoeksrechter aan het openbaar ministerie - Mededeling zonder enige onderzoekshandeling te verrichten - Regelmatigheid

Samenvatting: Hoewel de onderzoeksrechter niet kan weigeren akte te nemen van een klacht, zelfs al lijkt ze hem niet ontvankelijk, kan hij evenwel, zelfs zonder enige onderzoekshandeling te verrichten, zijn dossier aan het openbaar ministerie meedelen indien hij, na het onderzoek van dat dossier, van oordeel is dat er redenen bestaan die de uitvoering of de voortzetting van een gerechtelijk onderzoek verhinderen of overbodig maken; dit kan met name het geval zijn wanneer de onderzoeksrechter van oordeel is dat de feiten die deel uitmaken van zijn gerechtelijk onderzoek op geen enkele wijze strafrechtelijk kunnen worden gekwalificeerd (1). (1) Cass. 22 maart 2016, AR P.15.1353.N, AC 2016, nr. 201; M.-A. BEERNAERT, H. D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Brussel, die Keure, 9de uitg., 2021, 727.

Hof van Cassatie 2 november 2022 (P.22.0026.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221102.2F.2>

Trefwoorden: Burgerlijke partijstelling bij rechtsvordering voor de onderzoeksrechter - Regeling van de rechtspleging - Buitenvervolginstelling - Hoger beroep van de burgerlijke partij dat een misbruik uitmaakt - Verhoogde rechtsplegingsvergoeding - Schadevergoeding wegens tergende en roekeloze rechtspleging - Cumulatie - Wettigheid

Samenvatting: Wanneer de appelrechters, enerzijds, aan een persoon tegen wie de strafvordering door een burgerlijke partijstelling werd ingesteld een verhoogde rechtsplegingsvergoeding in hoger beroep toekennen wegens het onredelijk geachte karakter van de situatie, omdat de beslissing van de burgerlijke partij om hoger beroep in te stellen een misbruik had uitgemaakt dat de gedaagde in hoger beroep, verontrust door een

als procesziek aangemerkt gedrag, ertoe heeft verplicht hiertegen verweer te voeren en een omstandige conclusie te laten opstellen door zijn raadsman, en, anderzijds, aan de gedaagde in hoger beroep een vergoeding toekennen om de morele schade te herstellen die hij heeft geleden wegens het feit onterecht te zijn betrokken in een procedure die de burgerlijke partij met een schuldige lichtzinnigheid tegen hem heeft ingesteld, vergoeden zij twee onderscheiden schades (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 690.

Hof van Cassatie 30 november 2022 (P.22.1511.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.9>

Trefwoorden: 1. Verjaring van de straf - Europees aanhoudingsbevel - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van straffen - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Facultatieve weigeringsgrond - Uitvoering van de straffen in België - Beschikking tot tenuitvoerlegging van een magistraat van de beslissingsstaat die drie veroordelingen voegt - Draagwijdte - Invloed op de verjaring van de straf in België

2. Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van straffen - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Facultatieve weigeringsgrond - Uitvoering van de straffen in België - Toepassing van de regels betreffende de samenloop tussen verschillende in de beslissingsstaat uitgesproken veroordelingen - Bevoegd gerecht - (Geen) inaanmerkingneming van de samenloop door het onderzoeksgerecht

Samenvatting: 1. De door een magistraat van de beslissingsstaat genomen beschikking tot tenuitvoerlegging die drie veroordelingen voegt en die enkel de uitvoeringsduur van de drie in een Europees aanhoudingsbevel vermelde en aldus gevoegde gevangenisstraffen vaststelt, spreekt geen straf uit en heeft niet tot gevolg dat er in België een volgens het Belgisch recht verjaarde straf zou kunnen worden uitgevoerd (1). (1) Zie Cass. 30 november 2022, AR P.22.1529.F ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.14, AC 2022, nr. 785.

2. De mogelijke toepassing van de regels betreffende de samenloop tussen verschillende veroordelingen die in de beslissingsstaat zijn uitgesproken en waarvoor een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd, is een kwestie waarover de autoriteiten van die staat moeten oordelen; het onderzoeksgerecht dat uitspraak moet doen over de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel dat is uitgevaardigd met het oog op de tenuitvoerlegging van drie gevangenisstraffen, dient de samenloop tussen die in de beslissingsstaat uitgesproken veroordelingen niet in aanmerking te nemen.

Hof van Cassatie 30 november 2022 (P.22.1529.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.14>

Trefwoorden: 1. Tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van straffen - Verzoek om bijkomende inlichtingen - Antwoord van de autoriteiten van de beslissingsstaat - Toereikendheid - Beoordeling door het onderzoeksgerecht

2. Europees aanhoudingsbevel - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van straffen - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Facultatieve weigeringsgrond - Uitvoering van de straffen in België - Toepassing van de regels betreffende de samenloop tussen verschillende in de beslissingsstaat uitgesproken veroordelingen - Bevoegd gerecht - (Geen) inaanmerkingneming van de samenloop door het onderzoeksgerecht

3. Verjaring van de straf - Europees aanhoudingsbevel - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van straffen - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Facultatieve weigeringsgrond - Uitvoering van de straffen in België - Beslissing van de procureur van de beslissingsstaat tot voeging van de veroordelingen - Draagwijdte - Invloed op de verjaring van de straf in België

4. Hof van Justitie van de Europese Unie - Verplichting voor het Hof tot het stellen van de vraag - Geen twijfel over de betekenis van de toepasselijke regel - Gevolg

Samenvatting: 1. Het onderzoeksgerecht dat uitspraak moet doen over de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel, beoordeelt op onaantastbare wijze of de mededeling van de beslissingsstaat volstaat om de vragen te beantwoorden die in het verzoek om bijkomende inlichtingen zijn gesteld of dat er bijkomende inlichtingen moeten worden ingewonnen.

2. De mogelijke toepassing van de regels betreffende de samenloop tussen verschillende veroordelingen die in de beslissingsstaat zijn uitgesproken en waarvan sommige het voorwerp uitmaken van een Europees aanhoudingsbevel, is een kwestie die betrekking heeft op de strafuitvoering, die uitsluitend door de autoriteiten van die staat kan worden beoordeeld; hieruit volgt dat het onderzoeksgerecht dat uitspraak moet doen over een Europees aanhoudingsbevel dat is uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van een straf, geen rekening dient te houden met de samenloop tussen die veroordeling en andere veroordelingen die in de beslissingsstaat zijn uitgesproken.

3. Artikel 38, § 1, Wet Wederzijdse Erkenning Vrijheidsbenemende Straffen bepaalt dat indien het onderzoeksgerecht artikel 6, 4°, Wet Europees Aanhoudingsbevel toepast, haar beslissing de erkenning en de tenuitvoerlegging van de vrijheidsbenemende straf of maatregel omvat die vermeld wordt in de rechterlijke beslissing waarvoor een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd en dat de procureur des Konings zich door de staat die het Europees aanhoudingsbevel heeft uitgevaardigd het vonnis, vergezeld van het certificaat, laat bezorgen; aangezien artikel 3, 1°, Wet Wederzijdse Erkenning Vrijheidsbenemende Straffen bepaalt dat onder “vonnis” een door een rechtscollege van de beslissingsstaat in strafzaken gewezen onherroepelijke beslissing wordt verstaan waarbij een vrijheidsbenemende straf of maatregel wordt opgelegd, is de door de procureur van de Italiaanse Republiek genomen beslissing tot voeging van eerdere, door de Italiaanse

strafgerechten uitgesproken veroordelingen geen beslissing die een veroordeling uitspreekt en vormt ze geen vonnis in de zin van de voormelde bepalingen; de voormelde wetsbepalingen kunnen evenmin tot gevolg hebben dat er in België een volgens de Belgische wet verjaarde straf zou kunnen worden uitgevoerd (1). (1) Zie Cass. 30 november 2022, AR P.22.1511.F ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.9, AC 2022, nr. 784.

4. Er dient geen prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie te worden gesteld wanneer de juiste toepassing van het gemeenschapsrecht zo evident is dat er redelijkerwijs geen ruimte voor twijfel kan bestaan over de betekenis van de toepasselijke regel (1). (1) Cass. 14 maart 2006, AR P.05.1117.N ECLI:BE:CASS:2006:ARR.20060314.6, AC 2006, nr. 147.

Hof van Cassatie 28 december 2022 (P.22.1695.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221228.2F.2>

Trefwoorden: 1. Strafzaken - Toezicht op de handhaving van de voorlopige hechtenis - Rechter die uitspraak heeft gedaan in raadkamer - Rechter die uitspraak heeft gedaan in hoger beroep

2. Strafzaken - Toezicht op de handhaving van de voorlopige hechtenis - Rechter die uitspraak heeft gedaan in raadkamer - Rechter die uitspraak heeft gedaan in hoger beroep - Zelfde zaak

Samenvatting: 1. Een rechter kan in dezelfde zaak herhaaldelijk uitspraak doen over de handhaving van de voorlopige hechtenis van een inverdenkinggestelde, hetzij in raadkamer, hetzij, in hoger beroep, in kamer van inbeschuldigingstelling, maar niet achtereenvolgens in eerste aanleg en in hoger beroep (1). (1) Cass. 19 juli 2022, AR P.22.0914.F, AC 2022, nr. 479, met concl. advocaat-generaal NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas.

2. Of het nu gaat om het toezicht op de voorlopige hechtenis met toepassing van artikel 21 Voorlopige Hechteniswet, dan wel om het periodieke toezicht hierop, met toepassing van de artikelen 22 en 30 van die wet, het gaat om dezelfde zaak, aangezien het dezelfde persoon betreft die wegens dezelfde telastlegging van zijn vrijheid is beroofd; het arrest mag bijgevolg niet worden gewezen door een raadsheer in het hof van beroep die van de zaak heeft kennisgenomen in zijn hoedanigheid van rechter in de rechtbank van eerste aanleg (1). (1) Cass. 19 juli 2022, AR P.22.0914.F, AC 2022, nr. 479, met concl. Advocaatgeneraal NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas.

Hof van Cassatie 17 december 2024 (P.24.0424.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241217.2N.15>

Trefwoorden: Onderzoeksgerecht – Beschikking tot buitenvervolginstelling – Hoger beroep burgerlijke partij – Rechtsplegingsvergoeding

Samenvatting: Uit artikel 128 Wetboek van Strafvordering moet worden afgeleid dat indien een burgerlijke partij hoger beroep aantekent tegen een beschikking tot buitenvervolginstelling zonder hierin te worden voorafgegaan of gevolgd door het openbaar ministerie en de kamer van inbeschuldigingstelling de buitenvervolginstelling bevestigt, de kamer van inbeschuldigingstelling de burgerlijke partij moet veroordelen tot betaling van een rechtsplegingsvergoeding aan die in verdenking gestelde, voor zover die is bijgestaan door een raadsman (1); dat één van de grieven van het hoger beroep van de burgerlijke partij in dat geval is gericht tegen een onterechte veroordeling door de raadkamer om aan de in verdenking gestelde voor de procedure in eerste aanleg een rechtsplegingsvergoeding te betalen, doet daaraan geen afbreuk. (1) Cass. 28 juni 2022, AR P.22.0218.N ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220628.2N.15, AC 2022, nr. 465; Cass. 16 februari 2022, AR P.21.1213.F ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220216.2F.4, AC 2022, nr. 132; Cass. 17 maart 2020, AR P.19.1161.N ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200317.2N.4, AC 2020, nr. 195, T. Strafr. 2020, 422, noot J. LAMBRECHTS (eveneens na klacht BPS); GwH 15 september 2022, arrest 108/2022, www.const-court.be.

Hof van Cassatie 8 april 2025 (P.25.0485.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250408.2N.28/NL>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Hoger beroep – Berichtgeving aan raadsman van de verdachte van de rechtszitting – Art. 30, §2, vijfde lid VHW – Niet voorgeschreven op straffe van nietigheid – Vraag naar afstand van recht op bijstand van een raadsman

Samenvatting: De verplichting de raadsman van de verdachte bericht te geven van de rechtszitting zoals voorgeschreven bij artikel 30, § 2, vijfde lid, Voorlopige Hechteniswet, is niet voorgeschreven op straffe van nietigheid van de procedure van handhaving van de voorlopige hechtenis; de verdachte, aan wiens raadsman geen bericht werd gegeven zoals voorgeschreven bij artikel 30, § 2, vijfde lid, Voorlopige Hechteniswet, kan op de rechtszitting afstand doen van het recht op bijstand van zijn raadsman; het staat aan het onderzoeksgerecht onaanastbaar te oordelen of de verdachte in dat geval vrijwillig en weloverwogen afstand heeft gedaan van het recht op bijstand van een raadsman (1). (1) Cass. 29 maart 2023, AR P.23.0437.F, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230329.2F.19, noot M.N.B.

Hof van Cassatie 8 april 2025 (P.25.0486.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250408.2N.27/NL>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Schriftelijke vordering OM – Geen conclusie

Samenvatting: De schriftelijke vordering die de procureur-generaal neemt ter gelegenheid van het hoger beroep tegen een beslissing inzake de handhaving van de voorlopige

hechtenis is geen conclusie, waardoor de kamer van inbeschuldigingstelling niet moet antwoorden op daarin opgenomen middelen ter staving van de vordering van de procureur-generaal (1). (1) Cass. 29 december 2020, AR P.20.1289.N ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201229.2N.14, AC 2020, nr. 795.

Hof van Cassatie 8 april 2025 (P.25.0453.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250408.2N.25/NL>

Trefwoorden: 1. Art. 3 EVRM – Detentieomstandigheden – Bewijslast – Uitgebreide en gedetailleerde alsook geloofwaardige beschrijving van de opsluitingsomstandigheden

2. Art. 3 EVRM – Detentieomstandigheden – Bewijslast – Uitgebreide en gedetailleerde alsook geloofwaardige beschrijving van de opsluitingsomstandigheden – Onderzoeksgerecht – Weigering van van uitstel voor onderzoek omstandigheden – Gevolg

Samenvatting: 1. Uit artikel 3 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, volgt dat indien een persoon die van zijn vrijheid is beroofd aanvoert dat de omstandigheden waarin hij is opgesloten een schending uitmaken van die verdragsbepaling, hij die aanvoering niet moet bewijzen; de opsluitingsomstandigheden maken precies dat een dergelijke bewijslast niet realistisch is; wel is vereist dat de betrokkene ter staving van de door hem aangevoerde verdragsrechtelijke schending een uitgebreide en gedetailleerde alsook geloofwaardige beschrijving verstrekt van de opsluitingsomstandigheden met vermelding van concrete en specifieke gegevens; die beschrijving moet de rechter die moet oordelen over de wettigheid van de vrijheidsberoving in staat stellen na te gaan of de aangevoerde schending van artikel 3 EVRM prima facie niet manifest ongegrond is; indien de betrokkene een dergelijke uitgebreide en gedetailleerde alsook geloofwaardige beschrijving verstrekt van de opsluitingsomstandigheden met vermelding van concrete en specifieke gegevens, staat het aan de rechter die moet oordelen over de wettigheid van de vrijheidsberoving de gegrondheid ervan te beoordelen, desgevallend na het inwinnen van aanvullende informatie en het bevelen van de zich opdringende onderzoeksmaatregelen (1). (1) Zie gelijklopende concl. “in hoofdzaak” OM.

2. Indien een van zijn vrijheid beroofde persoon voor het onderzoeksgerecht aanvoert dat zijn detentieomstandigheden een inbreuk inhouden op artikel 3 EVRM, het onderzoeksgerecht daarover oordeelt dat die aanvoering niet onaannemelijk is maar verder onderzoek behoeft en daarom aan de betrokkene vraagt of hij instemt met een uitstel van de behandeling van de zaak om dit onderzoek mogelijk te maken, en de betrokkene aangeeft geen uitstel te willen, dan geeft hij hiermee te kennen dat de detentieomstandigheden niet nader moeten worden onderzocht, wat de beoordeling van de door hem aangevoerde schending van artikel 3 EVRM onmogelijk maakt; in dat geval mag het onderzoeksgerecht gelet op de houding van de betrokkene aan die aanvoering voorbijgaan (1). (1) Zie andersluidende concl. “in hoofdzaak” OM.

Hof van Cassatie 16 april 2025 (P.25.0531.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250416.2N.30/NL>

Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel – Opgesteld in het Engels – Vertaling

Samenvatting: Artikel 2, § 6, Wet Europees Aanhoudingsbevel, zoals gewijzigd door artikel 78 van de wet van 25 april 2014 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie, bepaalt dat een Europees aanhoudingsbevel dat is gericht aan de Belgische autoriteiten moet worden vertaald in het Nederlands, het Frans, het Duits of het Engels. Daaruit volgt dat de tenuitvoerlegging van een in het Engels gesteld aanhoudingsbevel niet vereist dat dit bevel wordt vertaald, onverminderd het recht op vertaling of bijstand door een tolk waarop de betrokkene zich kan beroepen.

Hof van Cassatie 22 april 2025 (P.25.0519.N), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250422.2N.25/NL>

Trefwoorden: Vreemdelingen – Art. 15 GW – Onschendbaarheid van de woning – Afstand van recht – Criteria – Huiszoeking – Huiszoekingswet – Een mondelinge toestemming volstaat niet

Samenvatting: Artikel 8 EVRM bepaalt dat eenieder recht heeft op respect voor zijn woning en dat er slechts inmenging van enig openbaar gezag in de uitoefening van dit recht is toegestaan, voor zover deze inmenging bij wet is bepaald en een noodzakelijke maatregel vormt, onder meer vanuit het oogpunt van de nationale of de openbare veiligheid.

Artikel 15 Grondwet bepaalt dat de woning onschendbaar is en dat huiszoekingen enkel kunnen plaatsvinden in de gevallen die de wet bepaalt en in de vorm die zij voorschrijft.

Volgens artikel 22, eerste lid, Grondwet heeft eenieder recht op eerbiediging van zijn privé- en gezinsleven, behoudens in de gevallen en onder de voorwaarden door de wet bepaald.

Deze bepalingen verbieden niet dat hij die geniet van het recht op bescherming van de woning daarvan afstand doet, onder meer door een overheid toe te staan om de woning te betreden.

Een afstand van een grondrecht is evenwel slechts geldig indien die afstand ondubbelzinnig gebeurt, met kennis van zaken, wat wil zeggen op basis van een geïnformeerde toestemming, alsook zonder dwang.

De door artikel 8 EVRM vereiste wettelijke basis om de inmenging van het openbaar gezag in de uitoefening van het recht op eerbiediging van de woonst te rechtvaardigen, is de Huiszoekingswet.

Artikel 2, eerste lid, Huiszoekingswet bepaalt dat geen vrijheidsbeneming in een voor het publiek niet toegankelijke plaats mag worden verricht vóór vijf uur 's morgens en na negen uur 's avonds.

Artikel 2, tweede lid, 3°, Huiszoekingswet bepaalt dat het in artikel 2, eerste lid, Huiszoekingswet vastgestelde verbod geen toepassing vindt ingeval van verzoek of toestemming van de persoon die het werkelijk genot heeft van de plaats of de persoon bedoeld in artikel 46, 2°, Wetboek van Strafvordering.

Artikel 3 Huiszoekingswet bepaalt dat het verzoek of de toestemming waarvan sprake in artikel 2, tweede lid, 3°, Huiszoekingswet voorafgaand en schriftelijk aan de opsporing of huiszoeking wordt gegeven.

Uit de voormelde bepalingen volgt dat het verzoek of de toestemming als bedoeld door artikel 2, tweede lid, 3°, Huiszoekingswet aan politieambtenaren om een niet voor het publiek toegankelijke plaats zoals een woning te betreden om in het kader van de Vreemdelingenwet over te gaan tot de bestuurlijke vrijheidsberoving van een vreemdeling die onwettig in het Rijk verblijft, voorafgaand en schriftelijk moet worden gegeven. Een mondelinge toestemming volstaat niet.

Die regel geldt zowel voor woonstbetredingen verricht vóór vijf uur 's morgens en na negen uur 's avonds, als voor woonstbetredingen overdag.

Die bepalingen verhinderen niet dat de politieambtenaren op grond van een mondelinge toestemming de woonst betreden louter om hun komst toe te lichten en na te gaan of een schriftelijke toestemming wordt verleend alvorens de hen in het kader van de Vreemdelingenwet gegeven opdracht uit te voeren op grond van die schriftelijke toestemming.

Hof van Cassatie 22 april 2025 (P.25.0542.N), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250422.2N.28/NL>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Beoordeling

Samenvatting: Artikel 30, § 4, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet bepaalt dat het gerecht dat uitspraak doet over het hoger beroep rekening houdt met de omstandigheden van de zaak op het ogenblik van de uitspraak. Daaruit volgt dat de kamer van inbeschuldigingstelling geen concrete tijdsinschatting moet maken over de verdere duur van het onderzoek.

Artikel 5.3 EVRM waarborgt het recht voor een persoon die van zijn vrijheid is beroofd om binnen een redelijke termijn te worden berecht. De redelijkheid van die termijn is niet uit te drukken in een absolute termijn. Het staat immers aan de kamer van inbeschuldigingstelling op concrete wijze te oordelen of in het licht van de feitelijke omstandigheden van de zaak onder meer wat betreft de aard en de complexiteit van de feiten, de houding van de in verdenking gestelde en de houding van de met opsporing belaste instanties, die redelijke termijn werd overschreden. Bij die beoordeling kan de rechter het gevaar voor recidive, collusie en onttrekking betrekken.

De verplichting om de redelijke termijn te beoordelen op basis van een geactualiseerd onderzoek, belet de rechter niet om gegevens die eerder in aanmerking werden genomen bij de beoordeling van de voorlopige hechtenis opnieuw in aanmerking te nemen met de vaststelling dat die gegevens nog steeds bestaan. Het loutere tijdsverloop doet immers die gegevens niet noodzakelijk verdwijnen.

Volgens artikel 30, § 3, derde lid, Voorlopige Hechteniswet is op de rechtspleging voor de kamer van inbeschuldigingstelling artikel 23, 4°, Voorlopige Hechteniswet van toepassing, waaruit volgt dat de kamer van inbeschuldigingstelling moet antwoorden op de conclusies van de in verdenking gestelde.

Gelet op de korte termijn waarbinnen de kamer van inbeschuldigingstelling uitspraak moet doen, moet zij niet de verweren van een inverdenkinggestelde tot in het detail beantwoorden.

Bij afwezigheid van conclusie kan de kamer van inbeschuldigingstelling volstaan met de vaststelling dat de handhaving van de voorlopige hechtenis nog steeds vereist is, gelet op de volstreekte noodzakelijkheid voor de openbare veiligheid, er nog steeds ernstige aanwijzingen van schuld bestaan en dat minstens één van de in artikel 16, § 1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet vermelde gevaren nog steeds aanwezig is. Zo moet de kamer van inbeschuldigingstelling bij afwezigheid van een daartoe strekkende conclusie in haar beslissing niet laten blijken dat zij de gegevens betreffende de persoonlijke situatie van de inverdenkinggestelde, zoals woonplaats, werk, familiebanden, ondersteuning, het volgen van een bepaalde therapie en stabiliteit, bij haar beoordeling heeft betrokken.

Indien de inverdenkinggestelde zonder concrete gegevens in een conclusie betwist dat een of meerdere voorwaarden voor de handhaving van de voorlopige hechtenis zijn vervuld, kan de kamer van inbeschuldigingstelling die enkele aanvoering verwerpen met de enkele vaststelling dat aan die voorwaarden wel is voldaan.

Geen enkele bepaling verzet zich ertegen dat de kamer van inbeschuldigingstelling voor de beoordeling van het bestaan van ernstige aanwijzingen van schuld verwijst naar de in het bevel tot aanhouding vermelde gegevens, met de vaststelling dat die nog steeds actueel zijn. Uit het enkele feit dat de inverdenkinggestelde niet steeds rechtstreeks betrokken is bij reeds uitgevoerde of nog uit te voeren onderzoeksmaatregelen, volgt niet dat de kamer van inbeschuldigingstelling moet aannemen dat de handhaving van de voorlopige hechtenis niet langer noodzakelijk is.

Uit de omstandigheid dat een inverdenkinggestelde aan het onderzoek heeft meegewerkt en zelfincriminerende verklaringen heeft afgelegd, volgt niet dat de kamer van inbeschuldigingstelling moet aannemen dat er geen gevaar is voor collusie.

Uit de omstandigheid dat het strafregister van een inverdenkinggestelde geen veroordelingen vermeldt, volgt niet dat het onderzoeksgerecht niet kan aannemen dat er recidivegevaar is, of dat het op dat punt bijzonder moet motiveren.

Bij de beoordeling van het voorhanden zijn van een gevaar voor collusie kan de kamer van inbeschuldigingstelling wel degelijk de aard, de ernst en het georganiseerd karakter van de feiten betrekken.

Hof van Cassatie 22 april 2025 (P.24.1417.N), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250422.2N.14/NL>

Trefwoorden: 1. Art. 3 EVRM – Politiegeweld – Weerlegbaar vermoeden – Onaantastbare beoordeling onderzoeksgerecht strikte noodzakelijkheid van het politiegeweld

2. Rechtsplegingsvergoeding – Werden de op een rechtsplegingsvergoeding gerechtigde partijen bijgestaan door eenzelfde raadsman? – Beoordeling

Samenvatting: 1. Artikel 3 EVRM bepaalt: “Niemand mag worden onderworpen aan foltering noch aan onmenselijke of vernederende behandeling of straffen.”

Artikel 37 Wet Politieambt bepaalt:

“Bij het vervullen van zijn opdrachten van bestuurlijke of gerechtelijke politie kan elk lid van het operationeel kader, rekening houdend met de risico's die zulks meebrengt, geweld gebruiken om een wettig doel na te streven dat niet op een andere wijze kan worden bereikt.

Elk gebruik van geweld moet redelijk zijn en in verhouding tot het nagestreefde doel.

Aan elk gebruik van geweld gaat een waarschuwing vooraf, tenzij dit gebruik daardoor onwerkzaam zou worden.”

Het gebruik van niet strikt noodzakelijk geweld door politieambtenaren tegen een persoon die met politieambtenaren wordt geconfronteerd, tast de menselijke waardigheid aan en houdt in de regel een schending in van artikel 3 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.

Diezelfde verdragsbepaling, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, verplicht de Staat om, indien een persoon op geloofwaardige wijze aanvoert dat hij door politieambtenaren op een wijze werd behandeld die een inbreuk uitmaakt op de verdragsbepaling, een officieel, onafhankelijk en objectief onderzoek te voeren dat effectief moet zijn, in die zin dat het moet kunnen leiden tot de identificatie en de bestraffing van de verantwoordelijken.

Het staat aan het onderzoeksgerecht om binnen de grenzen van zijn bevoegdheid bij de regeling van de rechtspleging na te gaan of het onderzoek onafhankelijk, objectief en volledig werd gevoerd dan wel of het desgevallend niet moet worden aangevuld, en, om vervolgens te oordelen of het gerechtelijk onderzoek voldoende bezwaren heeft opgeleverd om verdachten te verwijzen naar het vonnisgerecht. Aldus wordt voldaan aan de uit artikel 3 EVRM door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens afgeleide procedurele verplichting.

De aan artikel 3 EVRM door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens ontleende procedurele verplichting voor de Staat om een officieel, onafhankelijk en objectief onderzoek te voeren dat effectief moet zijn, in die zin dat het moet kunnen leiden tot de identificatie en de bestraffing van de verantwoordelijken, is een middelen- en geen resultaatsverplichting. Slechts die onderzoekshandelingen moeten worden gesteld die gelet op de concrete omstandigheden redelijkerwijze kunnen bijdragen tot het verzamelen en bewaren van de bewijselementen en tot het aan het licht brengen van de waarheid. Daarover oordeelt het onderzoeksgerecht onaantastbaar.

Uit artikel 3 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, volgt dat indien een persoon het slachtoffer werd van geweld bij een confrontatie met de politie, er een sterk feitelijk vermoeden bestaat dat de politionele autoriteiten daarvoor verantwoordelijk zijn. Daaruit volgt evenwel niet dat het onderzoeksgerecht moet aannemen dat dit geweld niet strikt noodzakelijk was. Het onderzoeksgerecht oordeelt daar onaantastbaar over.

2. Artikel 1, tweede lid, Tarief Rechtsplegingsvergoeding bepaalt: “De bedragen worden vastgesteld per gerechtelijke band en ten aanzien van elke partij die door een advocaat wordt bijgestaan. Wanneer eenzelfde advocaat in eenzelfde gerechtelijke band verscheidene partijen bijstaat, wordt de rechtsplegingsvergoeding onder hen verdeeld.”

Het staat aan het onderzoeksgerecht te oordelen of de op een rechtsplegingsvergoeding gerechtigde partijen werden bijgestaan door eenzelfde raadsman.

Uit het gegeven dat de op de rechtszitting voor het onderzoeksgerecht verschenen raadslieden van de op een rechtsplegingsvergoeding gerechtigde partijen beiden verbonden

zijn aan hetzelfde kantoor of dat de namens deze partijen genomen conclusies identiek of analoog zijn, of dat die partijen eenzelfde verhoogde rechtsplegingsvergoeding hebben gevorderd, volgt niet dat het onderzoeksgerecht moet aannemen dat deze partijen door eenzelfde advocaat zijn bijgestaan in de zin van artikel 1, tweede lid, Tarief Rechtsplegingsvergoeding.

Hof van Cassatie 13 mei 2025 (P.25.0677.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250513.2N.28/NL>

Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel – Weigering – Gevaar voor fundamentele rechten van de betrokken persoon – Wederzijds vertrouwen – Precieze gegevens die wijzen op een kennelijk gevaar

Samenvatting: Op grond van artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel wordt de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel geweigerd ingeval ernstige redenen bestaan te denken dat de tenuitvoerlegging van dat bevel afbreuk zou doen aan de fundamentele rechten van de betrokken persoon, zoals die worden bevestigd door artikel 6 VEU.

Op grond van het beginsel van het wederzijds vertrouwen tussen de lidstaten van de Europese Unie kan de weigering tot overlevering alleen worden gerechtvaardigd door precieze gegevens die wijzen op een kennelijk gevaar voor de rechten van de betrokkene en die het vermoeden van eerbiediging van die rechten, dat de uitvaardigende lidstaat geniet, kunnen weerleggen.

Uit de enige omstandigheid dat het Europees aanhoudingsbevel de uiteenzetting van de feiten in de indicatieve wijs vermeldt, kan niet worden afgeleid dat er een ernstige reden bestaat om te denken dat de overlevering aan de uitvaardigende lidstaat van de betrokkene, afbreuk zou doen aan zijn fundamentele rechten.

Hof van Cassatie 13 mei 2025 (P.25.0660.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250513.2N.22/NL>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Onderzoeksgerecht kan de kwalificatie wijzigen – Motivering – Geen beoordeling ernstige aanwijzingen van schuld tav derden

Samenvatting: Artikel 23, 3°, Voorlopige Hechteniswet, dat overeenkomstig artikel 30, § 3, van diezelfde wet van toepassing is op de rechtspleging voor de kamer van inbeschuldigingstelling, bepaalt dat de raadkamer in elk stadium van de rechtspleging, indien zij de kwalificatie van de in het bevel tot aanhouding bedoelde feiten niet passend acht, en na de partijen de gelegenheid te hebben geboden hun standpunt daarover mee te delen, die kwalificatie kan wijzigen.

Uit het enkele feit dat het onderzoeksgerecht de in het bevel tot aanhouding bedoelde feiten, met toepassing van artikel 23, 3°, Voorlopige Hechteniswet, herkwalificeert van het misdrijf moord naar het misdrijf doodslag en niet, zoals door een partij gevraagd, naar het

misdrijf van het opzettelijk toebrengen van slagen of verwondingen, zonder het oogmerk om te doden maar met de dood tot gevolg, volgt geen miskennen van het vermoeden van onschuld van deze partij.

Uit de artikelen 23, 4°, en 30, § 3, laatste lid, Voorlopige Hechteniswet volgt dat het onderzoeksgerecht inzake voorlopige hechtenis moet antwoorden op de conclusies van de partijen. Rekening houdend met de korte termijn waarbinnen in deze materie moet worden beslist, moet het onderzoeksgerecht het in de conclusies gevoerde verweer niet tot in de bijzonderheden beantwoorden.

Uit deze bepalingen van de Voorlopige Hechteniswet volgt dat, indien in conclusies partijen de kwalificatie van de in het bevel tot aanhouding bedoelde feiten betwisten, het onderzoeksgerecht dat de voorlopige hechtenis handhaaft, die conclusies moet beantwoorden en moet preciseren welke volgens haar wel de juiste voorlopige kwalificatie is van deze feiten.

Het onderzoeksgerecht dat de handhaving beveelt van de voorlopige hechtenis van een in verdenkinggestelde, dient het bestaan van ernstige aanwijzingen van schuld in hoofde van die laatste vast te stellen. Het komt het onderzoeksgerecht naar aanleiding van die beoordeling niet toe om te oordelen over het bestaan van ernstige aanwijzingen van schuld in hoofde van andere personen die bij de feiten betrokken zouden kunnen zijn geweest. Het onderzoeksgerecht is dan ook niet ertoe gehouden om te antwoorden op de conclusies van een in verdenkinggestelde in zoverre daarin niet het bestaan wordt betwist van ernstige schuldaanwijzingen in hoofde van hemzelf, maar louter wordt gewezen op het bestaan van ernstige schuldaanwijzingen in hoofde van potentiële andere betrokkenen.

Hof van Cassatie 13 mei 2025 (P.25.0663.N), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250513.2N.24/NL>

Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel – Weigering – Ne bis in idem – Kwalificatie van de feiten

Samenvatting: Artikel 4, 2°, Wet Europees Aanhoudingsbevel bepaalt dat de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel wordt geweigerd ingeval uit de gegevens waarover de rechter beschikt blijkt dat in België of in een andere lidstaat ten aanzien van de gezochte persoon wegens dezelfde feiten een definitief vonnis is uitgesproken, op voorwaarde dat ingeval van veroordeling de straf is ondergaan, thans ten uitvoer wordt gelegd of krachtens de wetgeving van de lidstaat niet meer kan worden ten uitvoer gelegd.

Het staat aan het onderzoeksgerecht onaantastbaar te oordelen of de beide veroordelingen betrekking hebben op dezelfde feiten, dit wil zeggen een geheel van onlosmakelijk met elkaar verbonden concrete omstandigheden, ongeacht de juridische kwalificatie of het beschermde rechtsbelang.

Bij die beoordeling speelt de kwalificatie van de feiten als dusdanig geen rol. Het is derhalve voor die beoordeling zonder belang of ten aanzien van de persoon tegen wie een Europees aanhoudingsbevel werd uitgevaardigd en die in Italië is veroordeeld wegens drugmisdrijven in vereniging, de vereniging een verzwarende omstandigheid dan wel het hoofdmisdrijf uitmaakt.

Hof van Cassatie 10 juni 2025 (P.25.0412.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250610.2N.12/NL>

Trefwoorden: Onderzoeksgerecht – Internering – Uitspraak in aanwezigheid van openbaar ministerie – Art. 782bis, eerste lid Ger.W.

Samenvatting: Uit artikel 782bis, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek volgt dat een beslissing van een vonnisgerecht in strafzaken moet worden uitgesproken in aanwezigheid van het openbaar ministerie.

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling bij toepassing van de artikelen 9 en 13 Interneringswet in openbare rechtszitting de internering van een inverdenkinggestelde beveelt, doet zij uitspraak als vonnisgerecht. Die uitspraak dient bijgevolg te gebeuren in aanwezigheid van het openbaar ministerie.

Uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan, blijkt niet dat het arrest, dat door de bevestiging van de beroepen beschikking van de raadkamer eisers internering beveelt, werd uitgesproken in aanwezigheid van het openbaar ministerie. Bijgevolg schendt het arrest artikel 782bis, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek.

Hof van Cassatie 10 juni 2025 (P.25.0239.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250610.2N.20/NL>

Trefwoorden: Onderzoeksgerecht – Beslissing van buitenvervolginstelling – Hoger beroep burgerlijke partij – Voorwaarden – Belang

Samenvatting: De ontvankelijkheid van het hoger beroep van een burgerlijke partij tegen een beslissing van buitenvervolginstelling vereist niet enkel dat die stelling als burgerlijke partij ontvankelijk is, maar ook dat de burgerlijke partij haar belang behoudt bij dit hoger beroep tijdens de appelprocedure. De algemene bewoordingen van artikel 135, § 1, Wetboek van Strafvordering houden voor de burgerlijke partij geen vrijstelling in van de vereiste van een volgehouden belang als algemene voorwaarde voor de ontvankelijkheid van dit rechtsmiddel. De omstandigheid dat het hoger beroep van een burgerlijke partij tegen een buitenvervolginstelling tevens strekt tot het voortzetten van de strafvordering doet daaraan geen afbreuk.

Het arrest oordeelt dat de burgerlijke vorderingen van de eisers reeds definitief in hoger beroep werden beoordeeld bij arrest van het hof van beroep van 14 november 2024. Daarmee geeft het arrest te kennen dat dit arrest kracht van gewijsde heeft.

C. Andere arresten van het Hof van Cassatie

Hof van Cassatie 19 april 2022 (P.22.0326.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.4>

Trefwoorden: Verzoek tot onttrekking - Gewettigde verdenking - Ontvankelijkheid - Draagwijdte - Gevolg

Samenvatting: Een op grond van artikel 542 Wetboek van Strafvordering ingediend verzoek tot verwijzing van een zaak van de ene rechtbank naar een andere rechtbank op grond van gewettigde verdenking is slechts ontvankelijk indien wordt aangevoerd dat de gewettigde verdenking bestaat ten aanzien van alle rechters van die rechtbank; een verzoek dat aanvoert dat de gewettigde verdenking slechts bestaat ten aanzien van de rechters van een bepaalde afdeling van de rechtbank en dus niet ten aanzien van de rechters van andere afdelingen is niet ontvankelijk (1). (1) Cass. 30 juni 2020, AR P.20.0518.N ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200630.2N.18, AC 2020, nr. 461.

Hof van Cassatie 30 november 2022 (P.22.0591.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.19/NL>

Trefwoorden: 1. Heropening van de rechtspleging - Artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van strafvordering - Strijdigheid over de grond van de zaak met het EVRM – Begrip

2. Artikel 6.3.c - Artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van strafvordering - Miskenning van het recht op een eerlijk proces, van het recht op de bijstand van een advocaat, gewaarborgd in de artikelen 6.1 en 6.3.c EVRM, of van het recht om binnen een redelijke termijn te worden berecht - (Geen) materiële strijdigheid of strijdigheid over de grond van de zaak met het EVRM - (Wel) formele of procedurele tekortkoming

3. Artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van strafvordering - Veroordeling van België door het EHRM - Reden - Procedurele tekortkoming, en niet een strijdigheid over de grond van de zaak - Invloed op het verzoek tot heropening van de rechtspleging

Samenvatting: 1. Onder de in artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bedoelde strijdigheid over de grond van de zaak wordt elke beslissing verstaan die een gedraging als een misdaad of een wanbedrijf omschrijft terwijl, in werkelijkheid, die gedraging de rechtmatige uitoefening vormt van een vrijheid of van een recht die door het Verdrag worden gewaarborgd, of nog elke beslissing die een straf oplegt die niet verenigbaar is met de in dat Verdrag vastgelegde beginselen en waarden (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” van het OM in Pas. 2022, nr. 783.

2. De miskenning van het recht op een eerlijk proces, van het recht op de bijstand van een advocaat, gewaarborgd in de artikelen 6.1 en 6.3.c EVRM, of van het recht om binnen een redelijke termijn te worden berecht, vormen geen materiële strijdigheid of strijdigheid over de grond van de zaak met het EVRM, bedoeld in artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, maar een formele of procedurele tekortkoming (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” van het OM in Pas. 2022, nr. 783; zie Cass. 16 maart 2022, AR P.21.1300.F ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.16, AC 2022, nr. 195, met concl. van advocaat-generaal

VANDERMEERSCH, op datum in Pas. waarin hij met name verwijst naar de memorie van toelichting van de Aanbeveling van 19 januari 2000, R (2000) 2, van het Comité van Ministers van de Raad van Europa (cf. infra); Cass. 26 oktober 2022, AG P.22.0712.F ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.13, Pas. 2022, nr. 683 (dat net als onderhavig arrest beslist dat een dergelijke tekortkoming, die door het EHRM is vastgesteld, in dit geval niet beantwoordt aan de in artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, bepaalde voorwaarden om de heropening van de rechtspleging te bevelen), met concl. OM op datum in Pas.

3. Bij de uitspraak over een verzoek tot heropening van de rechtspleging moet, aangezien de redenen van de veroordeling van de Belgische Staat door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens geen strijdigheid over de grond van de zaak maar een procedurele tekortkoming uitmaken, onderzocht worden of die tekortkoming ernstige twijfel over de uitkomst van het proces doet ontstaan (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” van het OM in Pas. 2022, nr. 783; zie Cass. 16 maart 2022, AR P.21.1300.F ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.16, AC 2022, nr. 195, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH, op datum in Pas. waarin hij met name verwijst naar de memorie van toelichting van de Aanbeveling van 19 januari 2000, R (2000) 2, van het Comité van Ministers van de Raad van Europa (cf. infra); Cass. 26 oktober 2022, AG P.22.0712.F ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.13, Pas. 2022, nr. 683 (dat net als onderhavig arrest beslist dat een dergelijke tekortkoming, die door het EHRM is vastgesteld, in dit geval niet beantwoordt aan de in artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, bepaalde voorwaarden om de heropening van de rechtspleging te bevelen), met concl. OM op datum in Pas.

Hof van Cassatie 18 maart 2025 (P.24.1431.N), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250318.2N.1>

Trefwoorden: 1. Rechten van de verdediging – Getuige à charge – Beklaagde had niet de kans deze te (doen) ondervragen – Gevolg – Criteria – Beoordeling rechter

2. Rechten van de verdediging – Non-incriminatie – Recht op bijstand van een advocaat – Derdenwerking – Toepassingsgebied

Samenvatting: 1. Artikel 6.1 en 6.3.d EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, vereist dat om een belastende verklaring van een tijdens het vooronderzoek gehoorde persoon als bewijs in aanmerking te nemen, zonder dat de beklaagde de gelegenheid had die persoon als getuige op de rechtszitting te ondervragen, de rechter nagaat of: (i) er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige, dit wil zeggen feitelijke of juridische gronden die de afwezigheid van de getuige op de rechtszitting kunnen verantwoorden; (ii) de belastende verklaring het enige of doorslaggevend element is waarop de schuldigverklaring steunt, waarbij onder doorslaggevend wordt verstaan bewijs dat dermate belangrijk is dat het aannemelijk is dat dit het resultaat van de zaak heeft bepaald; (iii) er voor het niet kunnen ondervragen van de getuige voldoende compenserende factoren zijn met inbegrip van sterke procedurele waarborgen; dergelijke

compenserende factoren kunnen onder meer bestaan in het voorliggen van bewijsmateriaal dat de inhoud van de tijdens het vooronderzoek afgelegde verklaringen ondersteunt of bevestigt, de gelegenheid die de beklaagde had om tijdens het vooronderzoek of ter rechtszitting de getuige te ondervragen of te doen ondervragen en de mogelijkheid voor de beklaagde om zijn standpunt kenbaar te maken over de geloofwaardigheid en de betrouwbaarheid van de getuige of over interne strijdigheden in die verklaring of strijdigheid met verklaringen van andere getuigen; in de regel zal de rechter de impact op het eerlijk proces van het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een belastende verklaring heeft afgelegd, beoordelen aan de hand van de drie voormelde criteria en in de vermelde volgorde; wel kan de beoordeling van het ene criterium de beoordeling van de andere criteria versterken, vervolledigen of verduidelijken, zodat de redenen voor een afwijzing van het verzoek om een getuige à charge te horen in hun onderling verband moeten worden gelezen; het staat aan de rechter om rekening houdende met de voormelde criteria te oordelen of door het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een voor de beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, diens recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd, met inbegrip van zijn recht van verdediging, wordt miskend; de rechter moet zijn beslissing steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM.

2. Het recht op bijstand van een advocaat, dat verbonden is met de cautieplicht, het zwijgrecht en het feit dat niemand kan worden verplicht zichzelf te incrimineren, zijn rechten die gelden in personam en in beginsel bijgevolg slechts kunnen worden ingeroepen door degene ten aanzien van wie die rechten werden miskend; een beklaagde kan zich evenwel beroepen op de miskenning van die rechten als verweer tegen belastende verklaringen, afgelegd door een andere beklaagde, die voor hem slechts een getuige is, hetzij wanneer die andere beklaagde, die zelf van die rechten genoot, de miskenning ervan inroept en op die grond de afgelegde belastende verklaringen intrekt, hetzij wanneer blijkt dat ingevolge de miskenning van die rechten er ongeoorloofde druk werd uitgeoefend op die andere beklaagde en zijn verklaringen onbetrouwbaar zijn; wanneer een beklaagde aanvoert dat voor hem belastende verklaringen, afgelegd door een andere beklaagde zonder de bijstand van een raadsman hoewel hij op die bijstand gerechtigd was, uit het debat moeten worden geweerd, kan de rechter zich niet ertoe beperken na te gaan of die andere beklaagde de miskenning heeft ingeroepen van zijn recht op bijstand van een raadsman en op die grond zijn verklaringen heeft ingetrokken; hij dient ook na te gaan of de miskenning van het recht op bijstand van een advocaat niet ertoe heeft geleid dat die andere beklaagde zijn belastende verklaringen heeft afgelegd onder ongeoorloofde druk waardoor de betrouwbaarheid ervan is aangetast (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM.

Met noot: VAN VOLSEM, F., “Een unilaterale verklaring van België wegens een EVRM-schending leidt niet altijd tot een heropening van de rechtspleging”, *RABG* 2025, afl. 4, 381-387.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250325.2N.21/NL>

Trefwoorden: 1. Wraking – Verzoek tot wraking van een onderzoeksrechter – Verzoek tot horen van getuigen

2. Art. 839 Ger.W. – Bewijslast wrakende partij – Bevelen van een getuigenverhoor

Samenvatting: 1. De rechter die zich moet uitspreken over een verzoek tot wraking van een onderzoeksrechter doet geen uitspraak over de vervolging wegens een strafbaar feit; op een in het kader van een wrakingsprocedure geformuleerd verzoek tot het horen van getuigen is artikel 6.3.d EVRM dan ook niet van toepassing.

2. Artikel 839 Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat indien de wrakende partij geen bewijs door geschriften of begin van bewijs levert van de wrakingsgrond, de wrakingsrechter de wraking kan verwerpen op de eenvoudige verklaring van de rechter, dan wel een getuigenbewijs kan bevelen; het staat aan de wrakende partij om het bewijs te leveren van de ingeroepen wrakingsgrond; de wrakingsrechter kan niettemin een getuigenverhoor bevelen indien hij dat noodzakelijk acht voor zijn oordeel over de gegrondheid van de ingeroepen wrakingsgrond en hij beoordeelt die noodzaak onaantastbaar; het enkele feit dat de wrakende partij de juistheid van de door de onderzoeksrechter afgelegde verklaring betwist, verplicht de wrakingsrechter niet om een getuigenverhoor te bevelen en uit een met redenen omklede afwijzing van een verzoek om een getuigenverhoor kan als dusdanig geen schending van artikel 6.1 EVRM worden afgeleid; het Hof gaat na of de wrakingsrechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

Hof van Cassatie 29 april 2025 (P.25.0475.N), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250429.2N.21/NL>

Trefwoorden: Wraking – Gewettigde verdenking – Vraag tot delen van de dienstregeling gevoegd bij de grond van de zaak

Samenvatting: Artikel 828, 1°, Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat iedere rechter kan worden gewraakt wegens gewettigde verdenking.

Gewettigde verdenking in de zin van deze bepaling veronderstelt dat een rechter niet in staat is op een onafhankelijke en onpartijdige wijze uitspraak te doen in de zaak of dat bij de partijen en de publieke opinie gewettigde twijfel bestaat over zijn geschiktheid om op die wijze uitspraak te doen. Die twijfel moet objectief gerechtvaardigd zijn.

De rechter stelt onaantastbaar vast of er redenen zijn die een gewettigde verdenking objectief rechtvaardigen. Het Hof gaat hierbij na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord.

De enkele reden dat de rechter zijn beslissing over een voorafgaande vraag van de beklaagde om hem de dienstregeling, op grond waarvan die rechter werd aangeduid om te zetelen in de zaak, over te maken of deze publiek te maken, voegt bij de grond van de zaak,

rechtvaardigt objectief gezien geen gewettigde twijfel bij de partijen en de publieke opinie over zijn geschiktheid om op een onafhankelijke en onpartijdige wijze uitspraak te doen in de zaak. De rechter heeft zich in dat geval immers nog niet uitgesproken over de aanspraak van de betrokken partij.

Hof van Cassatie 6 mei 2025 (P.25.0335.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250506.2N.16/NL>

Trefwoorden: Herstel in eer en rechten – Volledigheid dossier – Eensluidend verklaard uittreksel eerdere arresten en vonnissen – Art. 629, §1, 2° Sv.

Samenvatting: Artikel 629, § 1, 2°, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat indien de verzoeker om herstel in eer en rechten een natuurlijke persoon is, de procureur des Konings zich een voor eensluidend verklaard uittreksel laat afgeven uit alle arresten en vonnissen in strafzaken die de verzoeker betreffen; niet naar recht verantwoord is het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat een verzoek tot eerherstel afwijst zonder te beschikken over de wettelijk vereiste stukken, zoals een afschrift van een rechterlijke beslissing die een na te leven voorwaarde van een eerder toegekende probatie-opschorting wijzigt (1). (1) Het OM was van mening dat het derde middel kon worden afgewezen als nieuw en niet-ontvankelijk, omdat uit de stukken niet bleek dat eiser voor het onderzoeksgerecht had opgeworpen dat het dossier eerherstel onvolledig was (BDS).

2.5. Grondwettelijk Hof

- Nihil

2.6. Raad van State

- Nihil

2.7. Hoven van beroep

A. Correctionele kamers

Antwerpen 13 september 2023 (2022/co/929), *RABG* 2025, afl. 4, 273-279.

Hyperlink:

Trefwoorden: Hoger beroep (strafrecht) - Algemeen - Ontvankelijkheid - Verstekvonnis - Betekening - Gehuwde veroordeelden - Onbekende woonst

Samenvatting: Na een veroordeling bij verstek van twee gehuwde personen kan de onregelmatige betekening van het verstekvonnis ertoe leiden dat die betekening niet rechtsgeldig is ten aanzien van de ene gehuwde. De loutere omstandigheid van het gehuwd zijn betekent evenwel niet dat die betekening ook rechtsgeldigheid verliest ten aanzien van de andere gehuwde, wat onderscheiden oordelen over de ontvankelijkheid van hun respectieve hoger beroepen tot gevolg kan hebben.

Met noot: VAN DOOREN, E., “De regelmatigheid van de betekening van het verstekvonnis en de ontvankelijkheid van het hoger beroep. Geen gewisse gelijkstelling voor gehuwden”, *RABG* 2025, afl. 4, 279-284.

Antwerpen 26 oktober 2023, <i>RABG</i> 2025, afl. 4, 284-295.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Misdrijven en hun straffen - Misdrijven tegen de persoon - Mensenhandel - Mensenhandel met het oog op de tewerkstelling in omstandigheden strijdig met de menselijke waardigheid - Begrip werving - Normale betekenis

2. Misdrijven en hun straffen - Misdrijven tegen de persoon - Mensenhandel - Mensenhandel met het oog op de tewerkstelling in omstandigheden strijdig met de menselijke waardigheid - In aanmerking te nemen omstandigheden

3. Misdrijven en hun straffen - Misdrijven tegen de persoon - Mensenhandel - Mensenhandel met het oog op de tewerkstelling in omstandigheden strijdig met de menselijke waardigheid - Exploitatieverbod

Samenvatting: 1. De werving van een persoon met als doel het verrichten van werk of het verlenen van diensten in omstandigheden die in strijd zijn met de menselijke waardigheid, levert het misdrijf mensenhandel op. Bij ontstentenis van een wettelijke definitie of van uitleg in de voorbereidende werkzaamheden, dient de term werving in zijn normale betekenis te worden begrepen. Die houdt niet in dat de aangeworven persoon daartoe moet worden aangezocht.

2. Om het bestaan van de telastlegging mensenhandel te beoordelen, mag de rechter de omstandigheden van de werkprestaties in aanmerking nemen, in zoverre deze onlosmakelijk daarmee verbonden zijn. Onthaal- en huisvestingsvoorwaarden die in strijd worden geoordeeld met de menselijke waardigheid kunnen bijgevolg dergelijke omstandigheden opleveren.

3. Hij die wordt veroordeeld voor een inbreuk op artikel 433quinquies, § 1, 3° Strafwetboek wegens mensenhandel met het oog op de tewerkstelling in strijd met de menselijke waardigheid kan op grond van artikel 433novies, § 2 Strafwetboek een exploitatieverbod als bedoeld door artikel 433quater/6 Strafwetboek worden opgelegd.

Hyperlink:

Trefwoorden: Verbeurdverklaring – Onredelijk zware straf – Beoordeling

Samenvatting: Bij de beoordeling van de vraag of de verbeurdverklaring van een voor het plegen van een wanbedrijf gebruikt voertuig een onredelijk zware straf zou uitmaken, hield het hof rekening met de leeftijd van de beklaagde, de vaststelling dat hij bij aankoop van het voertuig inkomsten uit arbeid had, de tijd die al verstreken was tussen de aankoop van het voertuig en de feiten, de historische en actuele waarde van het voertuig, de financieringswijze, het financieringssaldo en de beperkte waarde van het gerealiseerde illegale vermogensvoordeel.

Hyperlink:

Trefwoorden: Hoger beroep op burgerlijk gebied – Saisine appelrechter – Bedrag diefstal

Samenvatting: Wanneer de beklaagde op strafrechtelijk vlak definitief is veroordeeld voor het plegen van een diefstal van een in de tenlastelegging specifiek omschreven geldsom, kan er aan dat bedrag niet meer getornd worden door enkel hoger beroep aan te tekenen op burgerlijk gebied.

B. Kamer van Inbeschuldigingstelling

- Nihil

C. Burgerlijke kamers en kortgeding

- Nihil

2.8. Rechtbanken van eerste aanleg

A. Correctionele kamers

- Nihil

B. Raadkamer

- Nihil

C. Burgerlijke kamers en voorzitter in kortgeding

- Nihil

2.9. Hoven van Assisen

- Nihil

2.10. Buitenlandse rechtspraak

- Nihil

3. Rechtsleer

3.1. Overzichten van rechtsleer

- Nihil

3.2. Boeken

A. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht

- CAREEL, S., *Strafrechtelijke gevolgen van fiscale regularisaties*, Mechelen, Kluwer, 2025, 914p.
- DAENINCK, P., *Commentaar strafvordering. Voorlopige hechtenis*, Mechelen, Kluwer, 2025, 222p.
- DE WAEL, F., *De verdachte rechtspersoon in het strafrechtelijk vooronderzoek*, Brussel, Larcier-Intersentia, 2025, 651 p.
- DEMEYERE, N., *Wapens. APR-reeks*, Mechelen, Kluwer, 2025, 306p.
- SCHOLLAERT, V., *Morele schade. Het bestaan en de schadeloosstelling van morele schade in het Belgisch buitencontractueel aansprakelijkheidsrecht*, Brussel, Larcier Intersentia, 2025, 520p.

B. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht in de bibliotheek

- CASSIERS, R., *Strafuitvoeringsrechtbank. Algemene Praktische Rechtsverzameling*, Mechelen, Kluwer, 2024, 603 p.
- DE RAEDT, E., *De wet op het politieambt*, Brussel, Politeia, 2024, 810 p.
- MOREAU, T., VANDERMEERSCH, D., HAUSMAN, J.-M., *Eléments de droit pénal – Ancien et nouveau Code pénal*, Brussel, La Charte, 2024, 696 p.

- ROZIE, J., VANDERMEERSCH, D., DE HERDT, J., BEERNAERT, M.-A., *Vergelijkend wetboek – Oud en Nieuw Strafwetboek*, Antwerpen, Larcier, 2025, 474 p.
- SOMMERIJNS, M., SOMMERIJNS, I., *Lichamelijke schade – Repertorium rechtspraak 2022-2023*, Antwerpen, Intersentia, 2024, 378 p.
- VAN DER BEKEN, T., *Handboek Strafrecht*, Brussel, Gompel, 2024, 584 p.
- X., *Indicatieve tabel 2024 – Tableau indicative 2024. Dossiers: Tijdschrift Vrede- en Politierechters. Dossiers du Journal des juges de paix et de police*, Antwerpen, Die Keure, 2024, 195 p.

3.3. Bijdragen in boeken of tijdschriften (inclusief noten)

A. Bijdragen i.v.m. internationaal en Europees strafrecht en strafprocesrecht

- CAREEL, S., “Idem dito? Hof van Justitie bevestigt restrictieve invulling van temporele verbondenheid”, *NC* 2025, afl. 1, 14-18. (noot bij HvJ 12 december 2024 (C-331/23))

B. Bijdragen i.v.m. algemeen strafrecht

- DE HERDT, J., ROZIE, J., VANDERMEERSCH, D., “Het nieuwe Strafwetboek (5) – De straftoemeting”, *NC* 2025, afl. 1, 1-11.
- YPERMAN, W., Relatieve zwaarte van straffen, *NjW* 2025, afl. 524, 469. (noot bij Cass. 12 november 2024 (P.24.0474.N))

C. Bijdragen i.v.m. bijzonder strafrecht

- BOUHON, F. « Une liberté d'action syndicale effective en creux de l'arrêt Bodson et autres c. Belgique », *JLMB* 2025, afl. 18, 774-781. (noot bij EHRM 16 januari 2025, Bodson e.a. tegen België)
- CLAERMAN, J., “De verplichte ontzetting uit de burgerlijke en politieke rechten wegens zedenfeiten”, *T.Strafr.* 2025, afl. 3, 135-142.
- DELBROUCK, L., LESIRE, L., “Ontdraging van in beslag genomen goederen: zin voor economische realiteit”, *RABG* 2025, afl. 4, 347-351. (noot bij Cass. 19 november 2024 (P.24.0830.N))
- GEYSENS, J., FRANCOIS, C., Begrip 'plaatsen die vooral door jongeren worden bezocht' van de kansspelwet, *NjW* 2025, afl. 522, 393.
- MATHIEU, G., « La prostitution sous l'angle des droits humains : entre liberté sexuelle et régulation publique », *JLMB* 2025, afl. 18, 764-773.
- VAN DER HAEGEN, M., “Ontdraging van een in beslag genomen voorraad”, *T.Strafr.* 2025, afl. 3, 147-148. (noot bij Cass. 19 november 2024 (P.24.0830.N))

D. Bijdragen i.v.m. strafprocesrecht

- DAENINCK, P., “Het contactverbod tijdens een ET: geen bijkomende voorwaarde maar een facultatieve aanvulling”, *T.Strafr.* 2025, afl. 3, 159-162. (noot bij Cass. 11 februari 2025 (P.25.0182.N))
- MICHIELS, O., « Quand la caméra entre dans le cabinet du juge : la nullité du mandat d’arrêt est-elle inévitable ? », *JT* 2025, afl. 19, 337-339.
- SONCK, S., “Over een termijn die er misschien geen is”, *RABG* 2025, afl. 3, 189-193. (noot bij Cass. 11 maart 2025 (P.25.0199.N))
- VANDERMEERSCH, M., “De bewijswaarde van onregelmatige ademanalyses in het licht van artikel 32 VT.Sv.”, *T.Strafr.* 2025, afl. 3, 151-152. (noot bij Cass. 14 januari 2025 (P.24.1579.N))
- VAN DOOREN, E., “De regelmatigheid van de betekening van het verstekvonnis en de ontvankelijkheid van het hoger beroep. Geen gewisse gelijkstelling voor gehuwden”, *RABG* 2025, afl. 4, 279-284. (noot bij Antwerpen 13 september 2023 (2022/CO/929))
- VAN GAEVER, J., “Toepassingsvoorwaarden van artikel 4, punt 6 van kaderbesluit 2002/584 betreffende het Europees aanhoudingsbevel”, *T.Strafr.* 2025, afl. 3, 165-170. (noot bij Cass. 18 februari 2025 (P.25.0219.N))
- VAN VOLSEM, F., “De rechtsplegingsvergoeding in strafzaken in de recente cassatierechtspraak”, *RABG* 2025, afl. 4, 310-327.
- VAN VOLSEM, F., “Een unilaterale verklaring van België wegens een EVRM-schending leidt niet altijd tot een heropening van de rechtspleging”, *RABG* 2025, afl. 4, 381-387. (noot bij Cass. 18 maart 2025 (P.24.1431.N))
- VEREECKE, V., “Het recht tot inzage van overtuigingsstukken”, *RABG* 2025, afl. 4, 330-336. (noot bij Cass. 26 november 2024 (P.24.1079.N))
- X., “Artikel 37 wet Europees aanhoudingsbevel in de cassatierechtspraak”, *RABG* 2025, afl. 4, 364-367.

E. Gemengde of andere bijdragen

- TEPER, L., LAPERCHÉ, L., “L’indemnisation en cas de détention contraire à l’interdiction de la torture et des traitements inhumains et dégradants : le tribunal de première instance vient à la rescousse des commissions des plaintes », *JLMB* 2025, afl. 21, 915-923.

F. Strafrecht in het buitenland

- Nihil

3.4. Belangrijke evoluties in andere rechtstakken of belangrijke artikelen over het recht

- Nihil

3.5. Varia

- Nihil